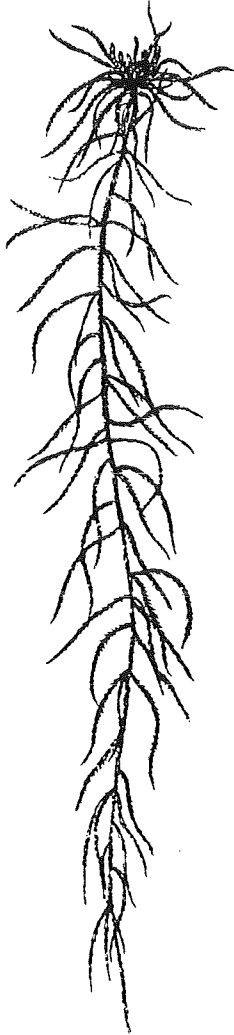

Mossfloran i Lunds kommun

Torbjörn Tyler

Lunds Botaniska Förening
Medlemsblad 1999:3

LUNDS BOTANISKA FÖRENING 1999

Adress: Botaniska Museet, Östra Vallgatan 18, 223 61 Lund
Postgiro: 8 35 22 - 3

Styrelse

- Ordförande:** Henrik Johansson, Kopralsgatan 5, 268 32 Svalöv;
tel arb: 0418-66 70 00, hem: 0418-66 28 73
- Vice ordförande:** Leif Sigbo, Bjäregatan 3, 286 31 Örskälljunga;
tel: 0435-522 32, e-mail: leif.sigbo@telia.com
- Protokollsekreterare:** Alf Porenus, Betesvägen 2, 240 10 Dalby;
tel: 046-20 11 94, e-mail: alf.porenus@alfa.telenordia.se
- Programsekreterare:** Åke Svensson, Norregatan 17, 289 32 Knislinge;
tel: 044-61 316, e-mail: ake.svensson@derm.mas.lu.se
- Marie Widén, Botaniska Trädgården, Ö. Vallgatan 20, 223 61 Lund
tel: 046-13 86 60, e-mail: marie.widen@botan.lu.se
- Kassör:** Ragnhild Bengtsson, Trulstorp 3, Hurva, 241 94 Eslöv;
tel: 0413-314 74
- Övriga ledamöter:** Patrik Frödén, Göran Mattiasson, Kjell-Arne Olsson,
Åke Svensson, Torbjörn Tyler, Marie Widén

Funktionärer

- Sexmästare:** Per Lassen, Botaniska Museet, Ö. Vallgatan 18,
223 61 Lund; tel: 046-222 89 77
- Medlemsregistrator, arkivarie och distributör:** Britt Snogerup,
Botaniska Museet, Ö. Vallgatan 18, 223 61 Lund;
tel: 046-222 89 65, e-mail: britt.snogerup@sysbot.lu.se
- Revisorer:** Lennart Engstrand och Ragnar Ericson
- Revisorsuppleanter:** Linus Svensson och Bengt Bentzer

LUNDS BOTANISKA FÖRENINGENS MEDLEMSBLAD

Redaktör och ansvarig utgivare: Kjell-Arne Olsson, Evavägen 33, 296 32 Åhus,
tel. 044-24 22 63

Omslagsbilden:

Krokvitmossa *Sphagnum subsecundum* är en för Lund mycket sällsynt mossa som endast noterats från två lokaler i kommun. Teckning Jens Christian Schou, *Danske vandplanter*, Miljönyt nr. 2 1990 s. 169.

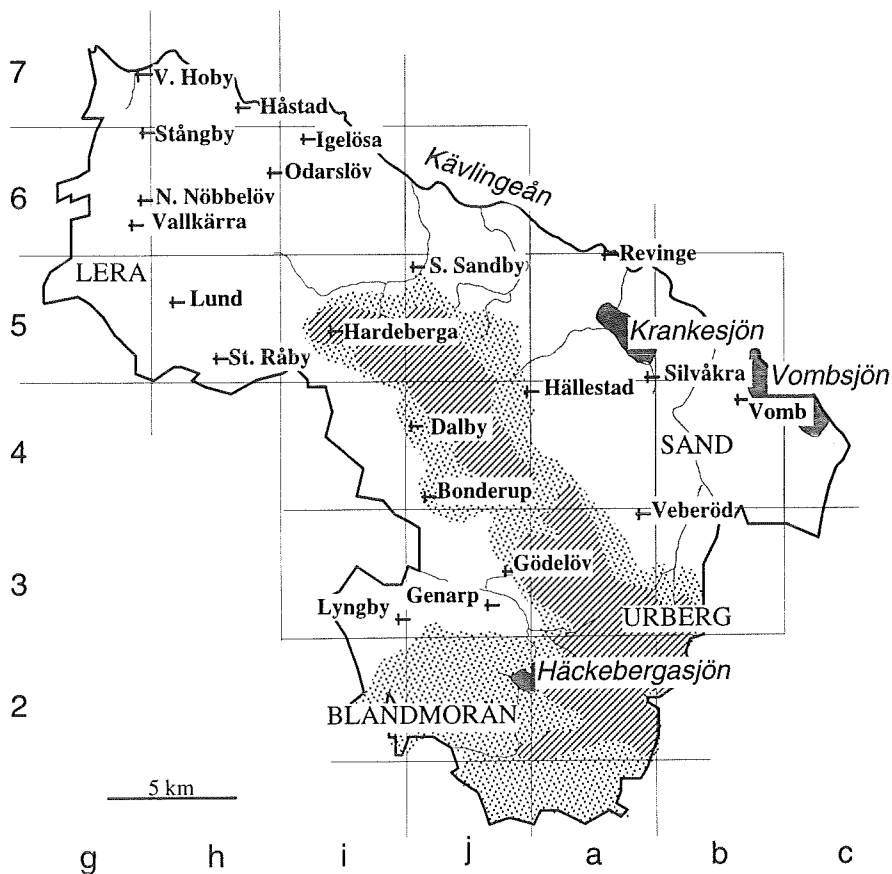
Mossfloran i Lunds kommun

Torbjörn Tyler

Inst. f. Systematisk Botanik, Ö. Vallgatan 20, 223 61 Lund, <torbjorn.tyler@sysbot.lu.se>

Skånes mossflora är ännu mycket bristfälligt känd. Vilka arter som finns här vet vi nog oftast men hur vanliga de egentligen är vet vi ofta inte. Dessutom är många uppgifter mycket gamla och det är uppenbart att floran förändrats kraftigt det senaste halvsekllet. Även om intresset för kryptogamer ökat märkbart på senare år saknas det ännu resurser att inventera hela landskapet på det vis som just nu sker för kärlväxterna. Genom att här presentera resultatet av en mycket översiktlig inventering av mossfloran i Lunds kommun vill jag visa hur mycket ny kunskap som kan vinnas även med en ganska liten arbetsinsats och därmed stimulera andra att systematiskt undersöka sin hembygd. Jag hoppas också att denna inventering skall kunna upprepas någon gång i framtiden och att det då skall vara möjligt att säkert fastställa vilka förändringar som har skett. Erfarenheten från det senaste århundradets landskaps-omvandling visar att stora förändringar kan ske på kort tid men att det krävs systematiska och upprebara inventeringar för att fastställa hur förändringarna egentligen ser ut. Att bara lita till gamla minnesbilder är ofta vanskligt. Vi vet ju alla att allt var så mycket bättre förr!

Här vill jag även passa på att tacka alla dem som på något vis hjälpt mig under inventeringen. Ett särskilt tack riktas till Lunds kommun som genom att köpa mina inventeringsuppgifter gjort det finansiellt möjligt för mig och Lunds Botaniska Förening att trycka denna redogörelse.

Mossor och markanvändning i kommunen

Det som framför allt präglar mossfloran i Lunds kommun är dels den intensiva markanvändningen i området, dels kommunens varierade geologi. I dag utnyttjas nästan varje kvadratmeter av lerslätten i väster till intensivt åkerbruk eller bebyggelse, i Vombsänkan dominerar extensiv betesdrift och igenväxande f.d. åkermark medan Romeleåsen och dess utlöpare mot Hardeberga är klädda av planterad barrskog eller rationellt brukad bokskog. Naturbetesmarker och annan ögödsland öppen mark förekommer främst inom ett begränsat område på Romeleåsen mellan Dalby, Hällestad och Björnstorps samt på Kungsmarken mellan Lund och S. Sandby. Vid 1800-talets mitt var emellertid även Romeleåsen till stor del avskogad. På åsens norra utlöpare dominerade öppna hedar med endast några mindre skogsdungar vid Dalby hage och Trollskogen i Hällestad. Kring Håckeberga i söder finns fläckar med betydligt längre skogskontinuitet men huvuddelen av skogsarealen har även här tillkommit efter 1850. Detta har resulterat i att många skogsarter, som är vanliga redan i mellersta Skåne, helt saknas i kommunen och att åtskilliga arter som är beroende av gammal skog endast förekommer lokalt kring Håckeberga samt i Dalby hage och Trollskogen. Återbeskogningen torde också ha resulterat i att många arter knutna till naturbetesmarker minskat kraftigt.

Kommunens vattendrag är i allmänhet reglerade och uppränsade vilket effektivt slagit ut många arter som växer på tidvis överspolade stenar. Det intensiva jordbruket samt närheten till städerna och kontinenten innebär också att området är bland de mest luftföroreningsbelastade i landet. Det mesta av skogsmarkerna på Romeleåsen är idag kraftigt försurade hedskogar varför mer baskrävande arter är undantänkta, framför allt till lokaler i anslutning till källor där mer basrikt grundvatten tränger fram. Åtminstone vissa trädepifyter är också kända för att vara mycket föroreningskänsliga och några sådana är idag mer eller mindre försvunna från hela sydvästra Skåne. Samtidigt skapar den intensiva markanvändningen många markblottor och andra tillfälliga miljöer som kan utnyttjas av kortlivade arter med mycket speciella miljökrav.

Geologiska förutsättningar

Geologiskt sätt kan kommunen uppdelas i tre delområden med relativt skarpa gränser. Kommunens västra halva (vitt på utbredningskartorna) överlagras av moränlera rik på kritkalk och kalkhaltig lerskiffer. Endast arter som föredrar basiska substrat förekommer här men då nästan hela området är uppodlat har många kalkmossor ändå en starkt begränsad livsmiljö. I Vombsänkan i nordost samt vid Västra Hoby överlagras berggrunden av djupa sandavlagringar och numera stabiliserade flygsandfält (grått på kartorna). Sanden är relativt kalkrik men urlakas och försuras snabbt om ingen omrörning sker varför såväl baskrävande som kalkskyende arter förekommer i detta delområde. Romeleåsen som sträcker sig från kommunens sydöstra kant in mot de centrala delarna, är uppbyggd av mycket basfattig gnejs som fläckvis överlagras av om möjligt ännu basfattigare kambrisk kvartsitisk sandsten. Som mest reser sig Romeleåsen 170 m över lerslätten och på de högst belägna delarna är urberget antingen blottat eller överlagrat av lokala moräner (sträckat på kartorna). Endast arter som föredrar basfattiga substrat förekommer naturligt här men förekomsten av gångar med ultrabasiskt hyperitberg, samt den starka kulturpåverkan kring hus och gårdar, gör att flertalet baskrävande arter påträffas här och där även inom detta delområde. Åsens slutningar liksom kommunen sydligaste delar täcks av blandmoräner där basfattigt gnejsmateriel i varierande grad uppblandats med kalkrikare lera eller sand (prickigt på kartorna). Geologiska förutsättningar för en mycket varierad flora finns således och på många av utbredningskartorna för de enskilda arterna är det lätt att utläsa om de föredrar basiska eller sura substrat, lera eller sand.

Mossor har andra miljökrav än övriga organismer

Vad som hittills sagt om förutsättningarna för kommunens vegetation är i stort sätt styrande för förekomsten av såväl mossor, kärlväxter, svampar och lavar som för många djurggrupper. Vad som är intressant med just mossorna är emellertid att de i vissa fall är beroende av helt andra miljöfaktorer och naturtyper än vad de mer välkända kärlväxterna är. Detta beror dels på att mossorna mycket lätt torkar ut och att vissa arter således är helt beroende av ett konstant fuktigt lokalklimat, dels på att mossorna, vilka ju saknar egentliga rötter, tar upp all sin näring från det vatten som kommer i direkt kontakt med dem. Det senare får till följd att mossorna, liksom lavarna, i mycket högre grad än t. ex. kärlväxterna, är beroende av den kemiska sammansättningen i de

översta millimetrarna av den jord, bark eller sten om de är fästa vid (substratet). Att de flesta mossor är mycket småvuxna och således kan utnyttja även mycket små ytor med lämpligt substrat spelar här naturligtvis också stor roll. I det följande skall jag gå igenom de naturtyper och biotoper som är speciellt viktiga för mångfalden (artdiversiteten) av mossor i kommunen och exemplifiera med lokaler med en särskilt intressant och skyddsvärd mossflora.

Gamla lövträd i skog

Döende grova stammar av främst bok, alm och lönn i fuktiga skyddade skogsmiljöer är mycket viktiga för många mossarter. Dessa arter är beroende av ett basrikt substrat i kombination med ett konstant fuktigt lokalklimat och är därför ofta bäst utvecklade längs vattendrag. Många arter är dessutom känsliga för luftföroreningar. Detta är en miljö som blivit mycket ovanligare på senare år och som hotas främst av rationellt skogsbruk. Vrakbokar med en mycket artrik mossflora finns ännu här och där i Häckeberga-området, t. ex. 3-500 m ONO Degebergahus och längs vägen mellan Häckeberga och Hästskobäck, med på dessa lokaler saknas f.ö. äldre träd varför arterna kommer att försvinna när dagens vrakbokar dör. Även i Trollskogen N Hällestad och i Dalby hage finns många gamla lövträd med en rik flora. Dalby hage inventerades mycket noggrant av Waldheim 1940-41 (Waldheim 1944) och även om jag inte på långt när undersökt området lika noggrant så står det klart att flertalet epifytiska arter minskat mycket kraftigt eller rent av försvunnit från denna lokal sedan 1940-talet. Troligen är detta framför allt en effekt av luftföroreningsbelastningen. Kommunens i dag kanske värdefullaste lokal för denna typ av arter är udden i Häckebergasjön 400 m SO Skoggård. Här finns bokar av alla åldrar med rik mosspåväxt och lokalen hyser även en rad hotade lavararter (jmf. Arup m. fl. 1997 sid. 133).

Alléträd

Ädellövträd i jordbrukslandskapet, främst alm, lönn och ask, är ett mycket viktigt substrat för en rad arter knutna till mycket näringsrik och solexponerad bark. Dessvärre blir antalet lämpliga träd allt färre i takt med att almarna faller offer för almsjukan och ersätts med de ur mossynpunkt värdelösa trädslagen lind och hästkastanj. Även friska träd och andra trädslag har blivit nedsågade för att erhålla jämnåldriga planteringar med förödande konsekvenser för mossfloran som följd. De i dag värdefullaste miljöerna av detta slag är alléerna till Björnstorps slott samt ett flertal spridda alléfragment mellan Vasselund, Klingvalla och Stigsåkra på södra delen av Revingefältet. Andra värdefulla träd finns på Odarslövs kyrkogård, vid Silvåkragården och Norrevång i Silvåkra samt mellan Tågarp, Igelösa och Svenstorp.

Gamla flädrar

Grova fläderbuskar vid gårdar och i snår och bryn mot åkrar hyser ibland en rik epifytflora med många av de arter som annars bara förekommer på grova alléträd. Emellertid ser dessa buskar väldigt risiga ut och blir därför ofta bortrensade vid uppsnygningsaktioner. I takt med att alléträden, och framför allt almarna, dör blir dock fläderbuskarna allt betydelsefullare för vissa arters överlevnad. Sådana flädrar förekommer här och var inom lerområdet och i Vombsänkan.

Kalksten och cement

Naturligt kalkstensberg förekommer inte i kommunen och är över huvud taget mycket ovanligt i Skåne. Inte desto mindre är en handfull arter som endast växer på kalksten relativt vanliga. De är då helt beroende av människoskapad 'kalksten' i form av murbruk, cement, eternit och andra konststenar. Sådana substrat är vanliga i trädgårdsmiljöer och i form av täckdickningsbrunnar men förekommer även i allt större omfattning som dumpade avfallsmassor i kulturlandskapet. Rikast brukar floran vara på riktigt gamla och vittrade murar och cementkonstruktioner och därför bör viss hänsyn tas innan sådana avlägsnas eller renoveras.

Kyrkogårdar

Kyrkogårdarnas flora utgör ett kapitel för sig även om dess rikedomar betingas av förekomsten av substrat som redan diskuterats. Det som gör kyrkogårdarna unika är att det där oftast finns en tusenårig kontinuitet av såväl kalksten i form av murar och gravstenar som av gamla ädellövträd. Nästan alla kyrkogårdarna i kommunen hyser några mycket sällsynta arter och i förhållande till

områdenas areal så är floran ofta extremt artrik. Tyvärr har emellertid även här alltför nitisk städning omintetgjort många värdefulla arter. Stor hänsyn bör tas vid avlägsnandet av gamla murar, gravstenar och ädellövsträd och nya lönnar och askar bör planteras ifall almarna drabbas av almsjukan.

Källkärr

De öppna, oftast betade, källkärrarna utgör kanske de allra artrikaste mossmiljöerna och hör samtidigt till de mest hotade. Biotopen var ännu för ett århundrade sedan mycket vanlig i Skåne men täckdikning, igenfyllning, igenväxning, dammgrävning och gödsling har förstört mer än 90 % av dessa miljöer och de kärr som återstår idag är i akut behov av skydd och adekvat hävd om den unika floran skall kunna bevaras. Floran i källkärrarna bestäms ytterst av källvattnets kemi och man brukar skilja på rikkärr, med pH nära 7, medelrikkärr med pH ca. 5-6 och fattigkärr med surare vatten. Av rikkärr märks i kommunen idag främst Stångby mosse, Sularpskärr 400 m NO väggors i Sularp och kärr 300 m VNV Røgle kloster i Hardeberga samt kärr 400 m NNO Märyd i Hällestad. Av dessa håller Märydskärr 400 m att växa igen, Røglekärr har varit utsatt för överbetning och i Stångby mosse är det endast en mindre del av ytan som hävdas medan resten snabbt övergår i sumpskog. Medelrikkärr är något vanligare men minst lika skyddsvärda. Dessa förekommer främst i de återstående fåladsmarkerna på Romeleåsens norra utlöpare t. ex. 1,2 km SO Ryd i S. Sandby, 1,2 km SO vattentornet samt 600m S och 500m NNV Jonstorp i Dalby och vidare 600m NO Önnemo och 600m VNV Killeholm i Bonderup och i Risens naturreservat i Genarp. Öppna fattigkärr finns O Svartedamm i Gödelöv, 600m V Kullaskogstorp i Veberöd samt på några ställen i östra Häckebergaområdet. Men även källkärr i lövskog kan ha en mycket intressant mossflora och här märks särskilt flera kärr i ravinen N Skogmöllan i Veberöd och 500m OSO Tågarp i Igellösa. Skoggårds ängar i Häckebergaområdet kräver här också ett särskilt omhändertagande. Detta är ett kvadratkilometerstort kärrkomplex som är mycket otillgängligt men åtminstone bitvis har en mycket artrik medelrikkärrsvegetation. Den nordvästra delen av området förefaller vara intressantast och undersöktes mycket noggrant på 1960-talet (Mörnsjö 1969). Här finns fortfarande många i kommunen ytterst sällsynta arter även om vegetationen förändrats kraftigt sedan 1960-talet och många arter som var dominerande då idag knappast står att återfinna. Troligen beror förändringarna främst på inkonsekvent dämning där hela området vissa vintrar stått under vatten medan det andra år gått att promenera nästan torrskodd däröver. Ängarna är i stort behov av skydd och konsekvent vattenreglering.

Naturbetesmarker

Av ogödslade välhävdade gräsmarker är det främst två typer som kan hysa en artrik mossflora; dels mycket torra och kalkrika backar, dels fuktängar. Den förra typen är ytterst känslig för kvävedefall och försurning och nästan det enda som återstår härav i kommunen är Hoby backar 600m SSV V. Hoby kyrka. Fuktängar finns det däremot fortfarande en del kvar av. Särskilt märks naturligtvis Kungsmarken mellan Lund och S. Sandby som är unik såväl vad gäller hävdkontinuitet som flora, men även många av de ovan nämnda källkärrarna omges av artrika fuktängar. Av de fordom så vidsträckt enefäladerna finns ännu ganska mycket kvar inom ett område mellan Dalby, Björnstorp och Hällestad. Enefäladerna utgörs ofta av en mosaik av fukthet, rikare fuktängar och medelrikkärr och hyser ofta en mycket artrik och varierad mossflora vilken tyvärr blir allt mer undantärad p.g.a. ohävd.

Bergsbranter och hållmarker

Blottat berg är mycket ovanligt i kommunen och därför saknas i stor utsträckning den artrika flora som i andra delar av landet brukar förekomma i dessa miljöer. En bergsbrant med stor artrikedom finns dock 3-700 m NO Kvambrodda i Veberöd. Detta är en basfattig gnejsbrant som är vänd mot norr och således fuktig vilket gynnar flera arter som annars är ytterst sällsynta i kommunen. Några små gnejsklippor finns också nära toppen av Romeleklint och strax O densamma. Ultrabasisk hyperit finns blottad i två järnvägsskärningar vilka båda har en artrik mossflora; vid bron 1km S Dalby vattentorn och 400 m NV Jonstorp i Dalby.

Bäckraviner och skogsbäckar

Ett mycket stort antal arter växer på stenar och trädbaser vid och i bäckar i lövskog. Särskilt i skyddade raviner är artdiversiteten bland mossorna ofta extremt hög även om vegetationen för övrigt ter sig trivial. Här förekommer arter som är känsliga för uttorkning och ofta även beroende av relativt närings- och basrika substrat vilket gör dem ytterst känsliga för skogsavverkningar och försurning. Värdefulla bäckraviner i kommunen finns i Fågelsångsdalen i S. Sandby, i Dalby hage, i skogen O och S Idala, 500 m SSV Husagård och 300 m V Örnahus i Veberöd samt 5-700 m SO-SV Järnhatten och O Svartsborg i Genarp. Vid gamla kvarndämmen finns ofta ytterligare sällsynta arter som gynnas av förekomsten av konstgjord kalksten, så t. ex. vid Hasslemölla i Veberöd, Skrivaremöllan i Hällestad och vid Trollebergsbron i Lund samt på några ställen längs Kävlingeån mellan Håstad och V. Hoby.

Videkärr och sumpskogar

Att sumpskogar är artrika mossmiljöer torde vara allmänt känt. Emellertid är sumpskogar ett mycket vitt begrepp och det är långt ifrån alla blöta skogsmarker som innehåller sällsynta arter, även om de flesta sådana skogar är relativt artrika. I kommunen är det kanske främst videokärrarna på Revingefältet som utmärker sig. Detta är en relativt ovanlig biotop där marken ofta täcks av krävande rikkärrsmossor medan murken ved och videbuskarna själva hyser en mångfald andra arter. Ofta finns spår efter gamla torvtäkter vilket ytterligare ökar diversiteten. I Häckebergaområdet finns en del alkärr men inga med särskilt anmärkningsvärd mossflora. Värt att nämna i detta sammanhang är dock den utbrutna mossen 1,4km V Orevad i Genarp som är den enda växtplatsen i kommunen för flera fattigkärrs- och högmossarter.

Täkter och stenbrott

Väldigt många småvuxna mossarter är beroende av nyblottad fuktig jord. Naturligt förekommer dessa i bland annat strandbranter. En del av dessa arter förekommer även på åkrar men många uppträder endast i olika typer av täkter. I äldre tid fanns flera lertäkter vid tegelbruket kring Lund och här samlades många ytterst sällsynta arter men idag är alla dessa lokaler igenvuxna och arterna försvunna. Sandtag finns det dock ännu och särskilt i Vombsänkan blottas i dessa ofta starkt kalkhaltig sand och kan därför även tjäna som refugieplats för en del av de försvunna kalkrika torrängarnas arter. Om ingenting görs växer emellertid sandtagen snabbt igen och vad som är ännu värre är att nuvarande naturvårdslagstiftning föreskriver att dessa 'sår i naturen' skall 'återställas' vilket ofta innebär att de fylls igen och schaktas ut varefter de förvandlas till värdelösa rudaratmarker, parkmiljöer eller badsjöar. De värdefullaste sandtagen idag i kommunen är det stora sandtaget vid Tvedöra i Hällestad samt SJ:s gamla sandtag norr om Sjöbolandsvägen 1,2-2 km V-VNV Klostersågen i Vomb. Det senare kommer dock inom några årtionden att vara helt igenväxt. Andra sandtag med intressantare vegetation finns 600m NNO kyrkan i Silvåkra och vid Ekeberga i S. Sandby. På Romeleåsens norra utlöpare finns flera stora stenbrott. Inget av dessa har i dag någon särskilt intressant mossflora men på lite sikt skulle de kunna koloniserats av klippbrantsmossor om annars nästan saknas i kommunen, detta dock under förutsättning att de inte 'återställs' alltför samvetsgrant.

Åkermarker

Intensivt brukade åkrar kan faktiskt också hysa en relativt artrik mossflora de år de lämnas som stubbåkrar över vintern eller på annat sätt lämnas obrukade några månader. Detta gäller särskilt för de kalkrika leråkrarna i kommunens västra del. Att artdiversiteten skulle kunna vara ännu högre med ett mindre intensivt åkerbruk visas dock av att artrikedomen på den sedan länge ålderdomligt brukade åkern 500 m NNO Bäckadal i Dalby är betydligt större än på omgivande rationellt brukad åkermark.

Några speciella biotoper

Norr om Kävlingeån vid Bösamöllan i Håstad finns en grönstensklippa som stupar ner i ån och delvis översilas av kalkrikt källvatten. Denna lilla otillgängliga klippa hyser flera arter som är ytterst sällsynta i kommunen. Andra intressanta lokaler är strandvallarna längs Vombsjön som har en rik flora av stenlevande och kalkkrävande arter samt Botaniska trädgården i Lund som genom sin mångfald av ditflyttade substrat ger livsrum för många arter.

Metodik

Bakgrund

Syftet med denna inventering av kommunens mossflora har främst varit att få en uppfattning om artrikedommen i kommunen, samt att på ett objektivt sätt bedömma frekvensen av de enskilda arterna. Detta kändes angeläget dels därför att kunskapen om *hur* vanliga de 'vanliga' arterna egentligen är i många fall är mycket bristfällig, dels därför att denna typ av undersökningar är nödvändiga om man i framtiden skall kunna fastställa de förändringar som då kan ha skett i mossfloran. Värdet av inventeringar som på ett objektivt och uppberbart sätt dokumenterar vanligare arters frekvens har på sistone visats av bl. a. Tyler & Olsson (1997) och Oredsson (1989). Samtidigt är det naturligtvis av stor betydelse för naturvården här och nu att särskilt inventera potentiellt värdefulla naturområden och eftersöka sällsynta och hotade arter. Den inventeringsmetod som använts för denna inventering har framtagits för att tillgodose såväl behovet av objektiv frekvensuppskattning och identifiering av naturvårdsobjekt. Metoden och dess för- och nackdelar har tidigare utförligt diskuterats av mig (Tyler 1998).

Arbetsgång

Denna inventering utfördes under perioden 1995-1999 och då i huvudsak under vinterhalvåret. För att få en naturlig avgränsning av området inventerades förutom Lunds kommun även den lilla fik av Gårdstånga socken (Eslövs kommun) som ligger söder om Kävlingeån. Två typer av objekt har inventerats. Dels den sydvästligaste hektarrutan i varje kilometerruta enligt rikets nät, dels subjektivt utvalda lokaler med potentiellt intressant mossflora. Objekt av den förstnämnda typen har främst använts för att få en objektiv frekvensuppskattning för de enskilda arterna samt för att få en uppfattning om de vanligare arternas geografiska utbredning i kommunen. Antalet sådana hektarrutor i kommunen uppgår till 451. Av dessa har 384 (85%) inventerats medan 43 befunnits vara omöjliga att besöka då de helt eller delvis utgörs av hundbevakad eller annan icke-allemansrättslig mark. Dessutom har 24 rutor av olika skäl förblivit oinventerade. Hektarrutorna identifierades i fält med hjälp i huvudsak av 'Gröna kartan' och undersöktes tills inga ytterligare arter kunde påträffas. Någon exakt inmätning av rutornas läge har alltså inte skett men detta kan troligen anses vara helt onödigt vid inventering av så här pass många rutor. De subjektivt utvalda objekten uppgår till antalet till ca. 240 st. och häri ingår samtliga kyrkogårdar samt på kartan utmärkta kärr, bäckraviner och grustag. Alla av mig kända fäladsmarker, kalkkärr och klippbranter har också besökts samt ett stort antal gamla ädellövträd. Många kulturskapade lokaler med blottad fuktig jord ingår också i de subjektivt utvalda objekten. För alla inventerade objekt gäller att alla arter som påträffats har antecknats med uppgift om biotop och substrat och alla dessa uppgifter har lagrats i ett dataregister. Dessutom har ett mycket stort antal beläggsexemplar insamlats. Detta är mycket viktigt då systematiken kring många mossarter fortfarande är relativt oklar och många arter är svåravgränsade varför det i framtiden säkert kommer att finnas behov av att kontrollera mina bestämmningar. En del av beläggs materialet har inordnats i mitt privata herbarium medan en del har inordnats i samlingarna vid Botaniska Museet i Lund (LD). Såväl uppgifter ur dataregistret som material ur mina privata samlingar kan erhållas / lånas av den som önskar kontrollera någon uppgift.

pH-mätningar

Det är väl känt att många mossarter endast förekommer inom ett mycket snävt pH-intervall och att de därför kan användas som indikatorarter när man i fält snabbt vill avgöra pH på en lokal. Många

uppgifter om pH-intervall för olika arter förekommer i litteraturen men det har visat sig att sådana uppgifter ofta endast är användbara inom det geografiska område där mätningarna utförts; detta bland annat därför att arternas pH-krav ofta blir mer extrema i områden där arten av exempelvis klimatologiska skäl har svårt att klara sig. Det är alltså angeläget att ta fram sådana uppgifter för olika specificerade geografiska områden. Därför har pH-mätningar utförts som ett komplement till uppgifterna om substrat på ett stort antal lokaler. Mätningarna har utförts på enklast möjliga vis; substrat i form av jord, torv eller bark har skakats fram ur de insamlade mosskuddarna, eller insamlats direkt under dem. Substratet har skakats med ungefär dubbla volymen avjonat destvatten under 6-10 h varefter pH mäts i vattenvolymen med en pH-elektrod. Ofta har det erhållna pH-värdet antagits gälla för flera mossarter som påträffats nära varandra på samma substrat. Denna typ av pH-mätningar ger inga exakta mått, men väl en relativt god uppskattning av surhetsgraden i den miljö mossan växer. Om man insamlat data från många olika lokaler med samma art kan medelvärdet \pm en standardavvikelse tas som ett relativt gott mått på det pH-intervall inom vilket arten förekommer.

Förklaringar till artlistan

Alla arter som någon gång uppgivits från kommunen har medtagits i artlistan. Härvid har uppgifter erhållits, förutom från inventeringen, från en total genomgång av samlingarna i Botaniska Museet (LD) och från en handfull litteraturreferenser. Dessutom har ett antal aktuella fynduppgifter erhållits från Leif Appelgren och Gerhard Kristensson. Källorna till de äldre uppgifterna har av utrymmesskäl utelämnats i artlistan men uppgifter från Dalby hage 1944 och från Skoggårds ångar 1969 härrör från Waldheim (1944) respektive Mörnsjö (1969).

Nomenklaturen i artlistan följer med få undantag Hallingbäck & Holmåsens (1985) eftersom detta är den enda kompletta svenska bestämningsfloran i handeln idag. Namnskicket i denna är dock något föråldrat varför synonymer enligt Söderström & Hedenäs (1998) medtagits. De svenska namnen följer likaså Söderström & Hedenäs (1998).

Sifferkoderna först under varje art anger i tur och ordning 1) antal av de 450 objektivt utvalda hektarrutorna i vilka arten påträffats, 2) antal övriga lokaler i vilka arten påträffats under perioden 1995-1998 (egna eller andras fynd), 3) antal uppgifter äldre än 1995. För arter som totalt påträffats på färre än fem lokaler anges även lokaler i klartext. Härvid har sockennamnen förkortats enligt Bo = Bonderup, Da = Dalby, Ge = genarp, Gö = Gödelöv, Ha = Hardeberga, Ho = V. Hoby, Hå = Håstad, Ig = Igelösa, Lu = Lund, Ly = Lyngby, Nö = N. Nöbbelöv, Od = Odarslöv, Re = Revinge, Rå = St. Råby, Sa = S. Sandby, Si = Silvåkra, St = Stångby, Va = Vallkärra, Ve = Veberöd, Vo = Vomb. Utbredningskartor presenteras för i stort sett alla vanligare arter. På dessa kartor har sockenkyrkorna, större vattendrag samt de geologiska delområdena med moränlera, blandmorän, urberg och sand markerats (se översiktskartan, sid. 2). Härefter följer en beskrivning av de substrat och de biotoper i vilka arten påträffats i kommunen. Uppgift om substratets pH, i form av ett intervall motsvarande medelvärdet \pm en standardavvikelse, anges för alla arter för vilka minst fem pH-mätningar gjorts. Härvid har mätningar i kommunen, samt ett mindre antal från andra delar av sydvästra Skåne, beaktats. Inom parentes anges det antal mätningar som används för beräkningen. För de arter där standardavvikelsen uppgår till mer än en pH-enhet anges istället att de är indifferent. Detta indikerar antingen att de har ett så brett pH-intervall att de kan förekomma på i stort sätt alla substrat eller att de visar preferens för substrat med vitt skilda pH-värden (således icke normalfördelade data).

Kort inventeringsresultat

Totalt har 314 arter påträffats under inventeringsperioden. Ytterligare 53 arter har tidigare uppgivits från kommunen varför det totala antalet arter som påträffats i kommunen nu uppgår till 367. Av de 384 inventerade hektarrutorna påträffades minst en mossart i 275; de resterande 105 rutorna utgjordes med få undantag av plöjda åkrar. I genomsnitt påträffades 9 arter i de inventerade hektarrutorna. Vilka hektarrutor som inventerats och antalet arter i dessa framgår av appendix.

ARTLISTA***Abietinella abietina* – – gruskammossa**

0+0+2. Endast samlad 1,5km och 0,5km S kyrkan i Hällestad (Hä) 1913 respektive 1943. En kalkkrävande torrängsart som inte stått att återfinna.

***Acaulon muticum* – – pygmémossa**

2+0+1. Mycket sällsynt på blottad mineraljord; ohävdad sandig fuktäng 700m SO Skogsmöllan (Ve) och kulturgräsmark 1,2km S Borup (Ly). Tidigare uppgiven från jordvallen i Dalby hage (Da) 1944. Dock en ytterst liten och lätt förbigången art.

***Aloina brevirostris* – – liten toffelmossa**

0+1+2. Mycket sällsynt på blottad basrik mineraljord. Endast på fuktig kalkrik sand i sandtaget vid Tvedöra (Hä). Tidigare samlad vid Pälssjö tegelbruk (Lu) 1932 och i sandtag vid Hjorthus (Vo) 1944.

***Aloina rigida* – – styv toffelmossa**

0+2+0. Mycket sällsynt på blottad basrik mineraljord. Endast på kalkhaltig sand på två närbelägna lokaler i sandtaget vid Tvedöra (Hä).

***Amblyodon dealbatus* – – långhalsmossa**

0+0+2. Endast samlad vid Krutmöllan (Ho) 1936 och vid Sularp (Ha) 1942. En rikkärrensart som inte stått att återfinna.

***Amblystegiella subtilis* – – trädkrypmossa**

(= *Amblystegium subtile*)

1+2+1. Mycket sällsynt som epifyt i halvöppna näringsrika miljöer; fläder i snår 1,1km NNO kyrkan i Silvåkra (Si), fläder i parkkant 300m V Arendala (Ha) och gråsten i strandvall 800m ONO kyrkan i Vomb (Vo). Tidigare samlad på alm i Dalby hage (Da) 1940.

Amblystegium fluviatile* – –*bäckkrypmossa**

0+1+1. Mycket sällsynt. Endast på överspolad sten i kvarndämme vid Hasslemölla (Ve). Tidigare uppgiven som ytterst sparsam på stenar i bäcken i Dalby hage (Da) 1944.

***Amblystegium humile* – – spärrkrypmossa**

0+0+1. Endast samlad i Stångby mosse (St) 1943.

Amblystegium riparium* – –*vattenkrypmossa**

(= *Leptodictyum riparium*)

3+5+3. Sällsynt som epifyt på pil, vide och al eller på murken ved i blöta näringsrika miljöer. Längs vattnedrag och i videkärr. Karta 1.

Amblystegium saxatile* – –*sumpkrypmossa**

(= *A. radicale*)

0+1+3. Mycket sällsynt. Endast funnen på ved i

bäcken i Fågelsångsgravinen (Ha). Tidigare samlad vid Trolleberg (Lu) 1892 och SSV kyrkan i Hällestad (Hä) 1943.

***Amblystegium serpens* – – späd krypmossa**

58+57+10. Mycket vanlig på fläder, al, ädellövträd och cement samt mer sällan ved, torv och gråsten i närings- och basrika, något skuggiga eller fuktiga miljöer; sumpskog, stränder, rikkärr och fuktig kulturmark. pH 6,1–7,3 (20). Karta 2.

***Amblystegium tenax* – – sipperkrypmossa**

1+3+4. Mycket sällsynt på stenar i bäckar med näringsrikt vatten. 300m ONO Amalienborg (Ge), 500m S Knutstorp (Sa), 800m SV Skogsmöllan och vid Hasslemölla (Ve). Tidigare samlad i Fågelsång (Ha) 1933 och Dalby hage (Da) 1940.

***Amblystegium varium* – – lundkrypmossa**

0+2+1. Mycket sällsynt på stenar vid åar. Fågelsångsdalen (Ha, G. Kristensson) och amfibolitklippa vid Bösamöllan (Hä). Tidigare uppgiven från Dalby hage (Da) 1944.

***Aneura pinguis* – – fetbålmossa**

0+5+2. Sällsynt, dels i basrika källkärr, dels på fuktig nyblottad lera. 1,4km SO Dalby vattentorn (Da), Sularpskärrret och Rögle kärr (Ha), 500m N Korsbäck (Öd) och 800m NO Önnemo (Bo).

***Anomodon attenuatus* – – piskbaronmossa**

0+2+2. Mycket sällsynt. Endast på stenar och död alm vid bäcken i Dalby hage (Da); fordom (1944) relativt allmän därstädes. Tidigare samlad i Fågelsång (Ha) 1873.

Anomodon longifolius* – –*liten baronmossa**

0+0+1. Endast samlad i Dalby hage (Da) 1893 och 1941 då den ansågs allmän därstädes. Brukar växa på basrika substrat i skyddad ädellövskog.

Anomodon viticulosus* – –*grov baronmossa**

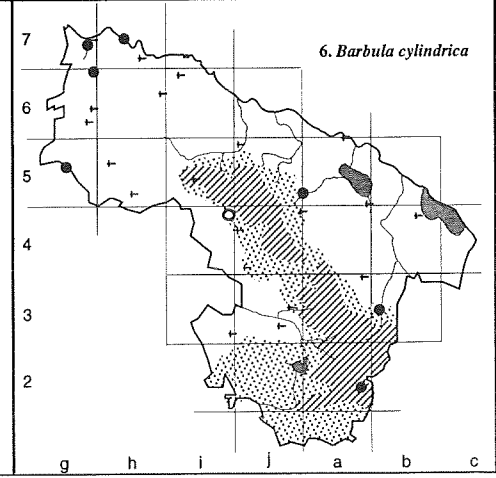
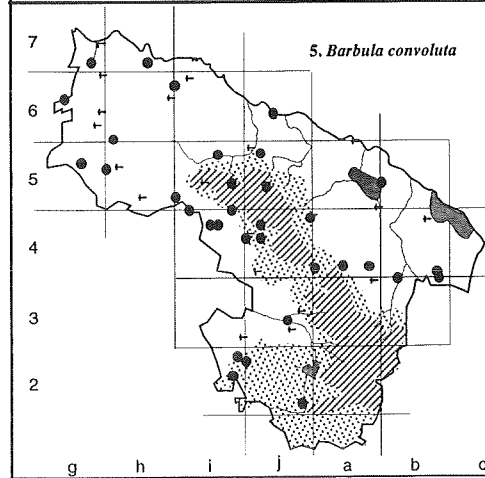
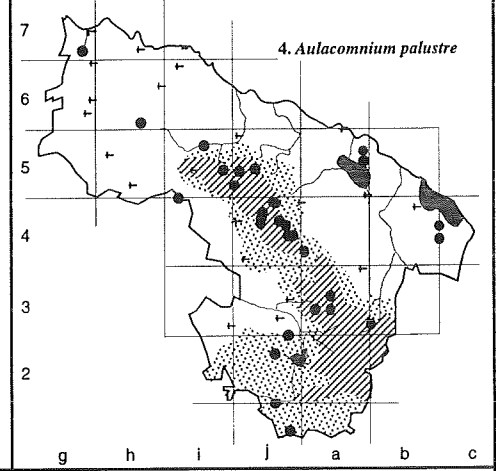
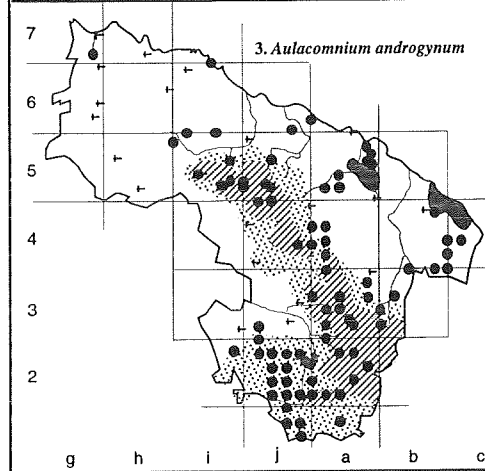
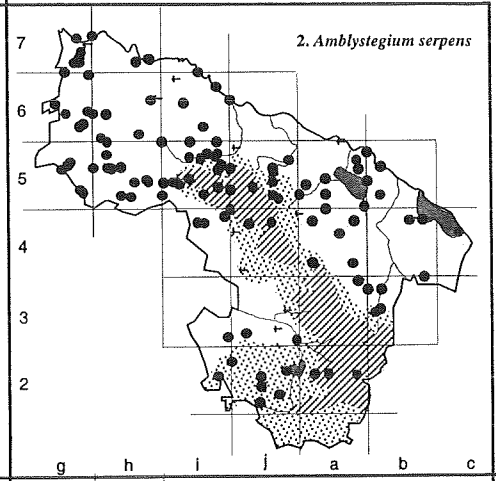
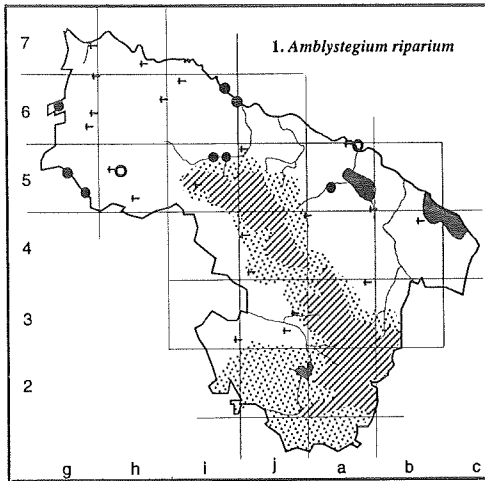
0+4+2. Mycket sällsynt på basiska stenar och gamla ädellövträd i rik lövskog. Förekommer rikligt i Dalby hage (Da) men f ö endast i ett tynande exemplar på vresbok 100m SV Gryteskog (Hä). Tidigare samlad i S:t Lars park (Lu) 1954. pH 6,4–7,6 (6).

***Antitrichia curtipendula* – – fällmossa**

0+0+3. Tidigare samlad på ek 'i Räften' samt på okänd lokal (Sa) ca. 1850-1911 samt flerstädes i Dalby hage (Da) 1944. Epifyt på ädellövträd. Anses extremt föroreningskänslig och minskande.

***Atrichum tenellum* – – liten sågmossa**

2+0+0. Mycket sällsynt på blottad basfattig mineraljord. Markblotta i ohävdad fuktäng 600 SO Skogsmöllan (Ve) och grusig skogsväg 400m VSV Margaretetorp (Ge).

Atichum undulatum -- vågig sågmossa
73+33+8. Mycket vanlig på måttligt basrik mineraljord i friska, såväl skuggiga som solöppna miljöer; markblottor i lövskog, granodlingar på bättre jord, jordbranter och betade fuktängar. pH 4,3–6,1 (42).

Varieteten *gracilisetum* är funnen på gnejsmorängrus i skogsvägsdike 700m V Kullaskogstorp (Ve).

Aulacomnium androgynum --
liten räffelmossa

66+16+0. Mycket vanlig på murken ved eller torv samt någon gång fattigbarksträd eller grästen i basfattiga, skuggiga och / eller fuktiga miljöer; barrskog, hedlövskog, fattig sumpskog samt någon gång öppna kärr. pH 3,8–5,0 (17). Karta 3.

Aulacomnium palustre -- räffelmossa

10+19+2. Tämliken sällsynt på fuktig - blöt torvmark i öppna -halvöppna miljöer; öppna såväl fattiga som rika kärr, fuktig fåladsmark samt någon gång i diken, sumpskog eller gammal mossig barrskog. pH indifferent (12). Karta 4

Barbilophozia barbata --
lundlummermossa

1+0+2. Mycket sällsynt. Endast funnen på grästen i fuktig kulturgranskogsglänta 1,1km ONO Jägarehus (Ve). Tidigare samlad i Silvåkra (Si) och Räftea (Sa) 1927.

Barbilophozia floerkei --
hedlummermossa

0+1+0. Mycket sällsynt. Endast funnen på nordvända gnejsklippor (pH 4,1) i krattskog 300m NO Kvarnbrodda (Ve), men där riklig. Troligen mycket sällsynt i Skåne.

Barbilophozia kunzeana --
myrlummermossa

0+0+1. Endast samlad i Kvarnbrodda (Ve) 1923.

Barbula convoluta -- liten neonmossa

23+11+1. Allmän på basrik lera eller sand i solöppna miljöer; vägrenar, åkrar, park- och stadsmiljöer, ruderatmark, grustag, markblottor i rikkärr. pH 6,3–7,3 (12). Karta 5.

Barbula cylindrica -- orange lansmossa
(= *Didymodon insulanus*)

2+5+1. Sällsynt på basrik sten eller mineraljord i div. fuktiga miljöer. Främst på stenar vid näringsrika vattendrag men även på kulturmark. Karta 6.

Barbula fallax -- kalklansmossa
(= *Didymodon fallax*)

6+16+9. Tämliken sällsynt på blottad, fuktig och basrik sand eller lera, samt någon gång basisk sten, i solöppna miljöer. Skärningar, sandtag, jordbranter samt någon gång åkrar, trädgårds-

miljöer och ruderatmark. pH 6,7-7,5 (13). Karta 7.

Barbula hornschurchiana --
spetsig rullmossa

(= *Pseudocrossidium hornschurchianum*)
9+4+6. Tämliken sällsynt på basrik sand eller grus i solöppna miljöer; park- och stadsmiljöer, grusvägar och stigar, sandtag och sandstapp. pH 6,4–7,4 (5). Karta 8.

Barbula recurvirostris -- rödfotsmossa
(= *Bryoerythrophyllum recurvirostrum*)

6+6+4. Tämliken sällsynt på grönsten, asfalt, cement och basrik jord i något fuktiga, halvöppna miljöer; lövsånar, vid vattendrag, skärningar och trädgårdsmiljöer. pH 6,0–7,4. Karta 9.

Barbula reflexa -- spärllansmossa
(= *Didymodon ferrugineus*)

0+2+0. Mycket sällsynt på blottad fuktig kalkhaltig lera; vid grävd damm 600m N Korsbäck (Od) och vägskärning 300m NNV Brunshög (Lu), bestämningen av den senare dock något osäker.

Barbula rigidula -- olivlansmossa
(= *Didymodon rigidulus*)

1+2+0. Mycket sällsynt på cement i skuggiga och fuktiga miljöer; vid Dalby vattentorn (Da), 200m S Rögge kloster (Ha) och 50m S kyrkan i Hardeberga (Ha).

Barbula tophacea -- trubblansmossa
(= *Didymodon tophaceus*)

0+1+1. Mycket sällsynt. Endast funnen på blottad fuktig sandblandad lera vid nygrävd damm vid reningsverket i Genarp (Ge). Tidigare samlad i Lund (Lu) 1860 samt i ett enda individ i Dalby hage (Da) 1944.

Barbula unguiculata -- stor neonmossa

61+34+8. Mycket vanlig på blottad fuktig basrik lera eller sand, samt någon gång cement, i solöppna miljöer; basrika åkrar, jordvallar, skärningar, ruderatmark, sandtag, grusvägar och trädgårdar. pH 6,6–7,4. Karta 10.

Varieteten *fastigiata* förekommer sällsynt men är svår att avgränsa från huvudformen.

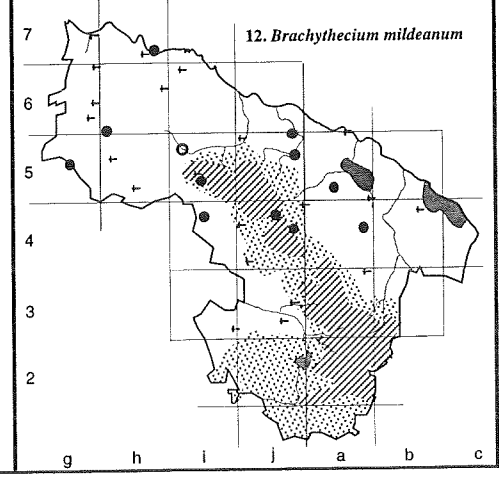
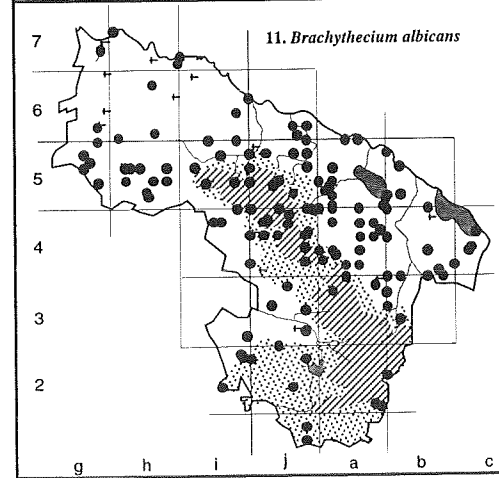
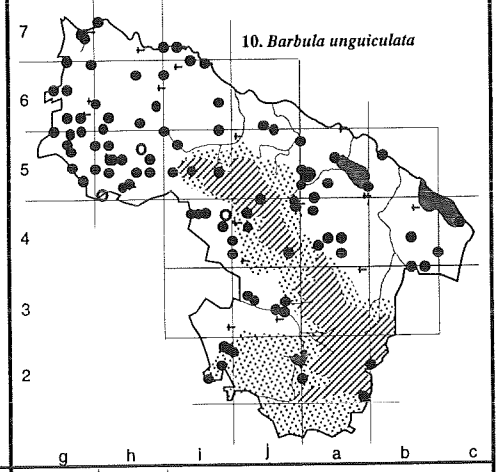
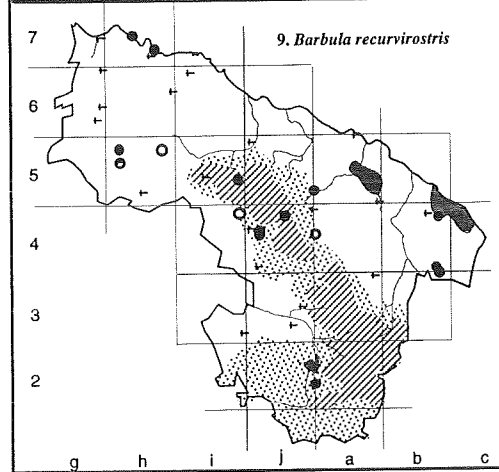
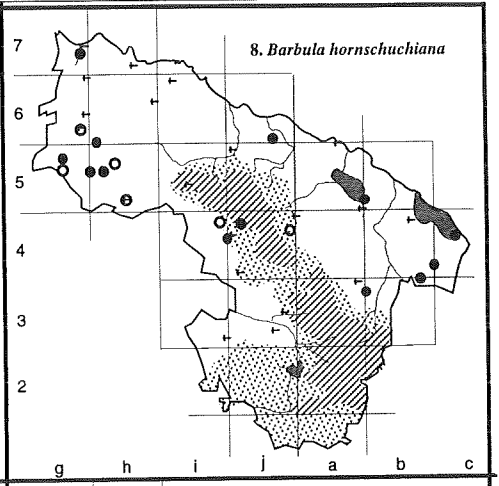
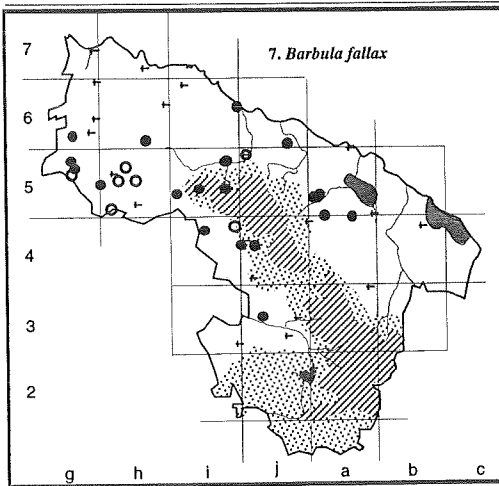
Barbula vinealis -- murlansmossa
(= *Didymodon vinealis*)

0+0+?. Har uppgivits och samlats en handfull gånger på bland annat kyrkogårdsmurar men bestämningarna är osäkra då den inte alltid hållits isär från *B. cylindrica*.

Bartramia ithyphylla -- styv äppelmossa

0+1+2. Mycket sällsynt. Endast funnen på sand i brant mot (N) Kävlungeån vid Bösmöllan (Hå). Tidigare samlad i Fågelsång (Ha) 1882 och vid Kvarnbrodda (Ve) 1920.

Blasia pusilla -- lerbålmossa

1+0+0. Mycket sällsynt. Endast funnen på grusig skogsväg 400m VSV Margaretetorp (Ge).

***Brachythecium albicans* --
blek gräsmossa**

92+39+3. Mycket vanlig på måttligt närings- och basrik sand och grus, mer sällan lera eller gråsten i torra solöppna miljöer; betesmarker, sandfält, grusvägar, stigar, sandiga gräsmattor och någon gång fattigare åkrar och ruderatmark. pH 5,2–7,0 (31). Karta 11.

***Brachythecium campestre* --
backgräsmossa**

0+0+1. Endast samlad i Botan (Lu) 1889.

***Brachythecium curtum* -- spretgräsmossa
(= *B. oedipodium*)**

3+2+0. Sällsynt på jord och ved i fattig skogsmark men ofta svår att skilja från *B. rutabulum* varför frekvens och utbredning är osäker.

***Brachythecium glareosum* --
kalkgräsmossa**

2+4+3. Sällsynt på cement i något fuktiga miljöer; broar, brunnar, kyrkogårdar.

***Brachythecium mildeanum* --
lergäsmossa**

5+5+2. Sällsynt på jord, cement, grön- och gråsten i fuktiga, näringsrika miljöer; kärr- och fuktängar, åkerkanter, videokärr. Dock endast säkert bestämbar som fertil och således troligen något förbigången. Karta 12.

***Brachythecium plumosum* --
bäckgräsmossa**

6+11+3. Tämligen sällsynt på blöt gråsten i lövskog, vid och i bäckar och åar med relativt basrikt vatten, samt någon gång skogsklädda källkärr. pH 5,6–7,0 (9). Karta 13.

***Brachythecium populeum* --
parkgräsmossa**

26+23+4. Allmän på grå- och grönsten samt mer sällan cement, ädellövträd, fläder eller blottad jord, i torra - fuktiga, skuggiga och något näringsrika miljöer; rik- och medelrik lövskog, bäckraviner, lövsnår, samt mer sällan källkärr eller trädgårdsmiljöer. pH 4,7–6,7 (22). Karta 14.

***Brachythecium reflexum* --
späd gräsmossa**

28+4+3. Allmän på jord och gråsten eller någon gång trädbaser, i torra - friska m. e. m. skuggiga och basfattiga miljöer; hedlövskog och medelrik lövskog, fattiga barrskogar, lövsnår. pH 4,0–5,4 (7). Karta 15.

***Brachythecium rivulare* -- källgräsmossa**
5+10+3. Sällsynt på jord, oftast torv, eller gråsten i blöta och näringsrika, m. e. m. skuggiga miljöer;

vid skogsbäckar och källor i lövskog. Svår att avgränsa mot *B. rutabulum*, mellanformer är ganska vanliga och här har *B. rivulare* tagits i mycket snäv bemärkelse så att endast former med både bredspetsade blad och uppblåsta bashörnceller accepterats. Karta 16.

***Brachythecium rutabulum* --
stor gräsmossa**

216+101+8. Allestädes på jord och ved samt mer sällan cement, trädbaser och gråsten i friska - blöta, näringsrika och något basrika, skuggiga eller solöppna miljöer; kulturgräsmark, vägrenar, vallodlingar, ruderatmark, rikkärr, rik- och medelrik skogsmark, lövsnår och parkmiljöer. Kommunens vanligaste mossa, undviker endast de allra fattigaste hedmarkerna och hedskogarna. pH 4,9–6,9 (83).

***Brachythecium salebrosum* --
skogsgäsmossa**

6+4+5. Tämligen sällsynt på jord och ved i torra - friska, m. e. m. basfattiga, halvöppna miljöer, öppen hedlövskog, barrskog, fattiga hyggen, parkmiljöer. Dock lätt förbigången bland den mångdubbelt vanligare *B. rutabulum* varför frekvensen kan vara något underskattad. pH 3,7–5,9 (5). Karta 17.

***Brachythecium starkei* -- spärrgräsmossa**

0+0+1. Endast samlad i Fågelång (Ha) 1851. Troligen felbestämning men jag har inte känt mig kompetent att kontrollera saken.

***Brachythecium velutinum* --
sammetsgräsmossa**

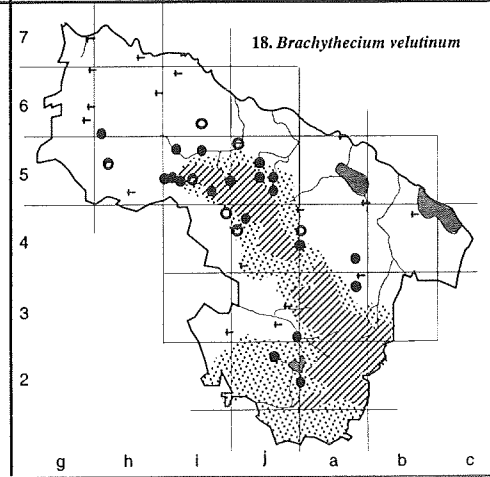
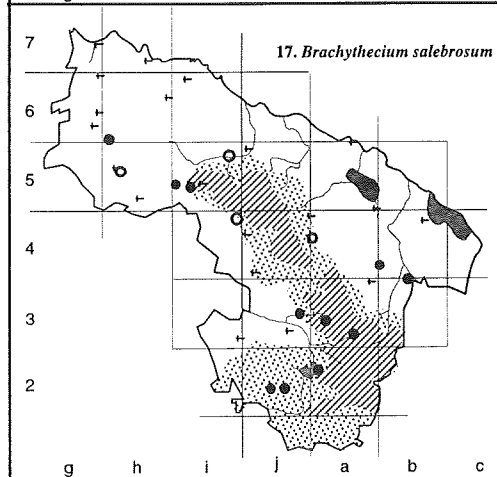
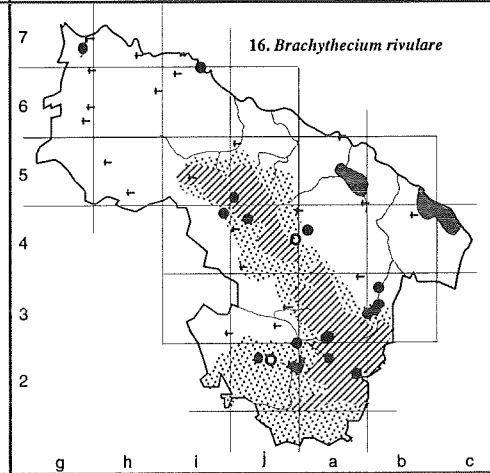
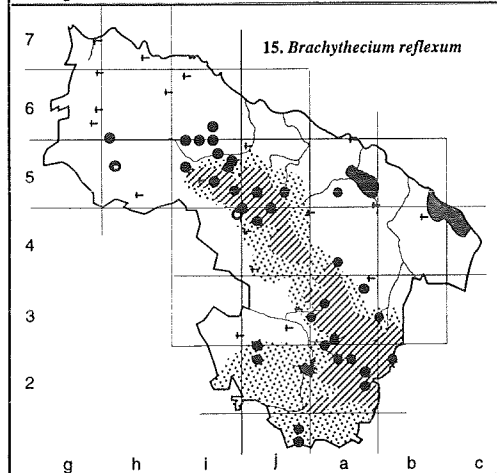
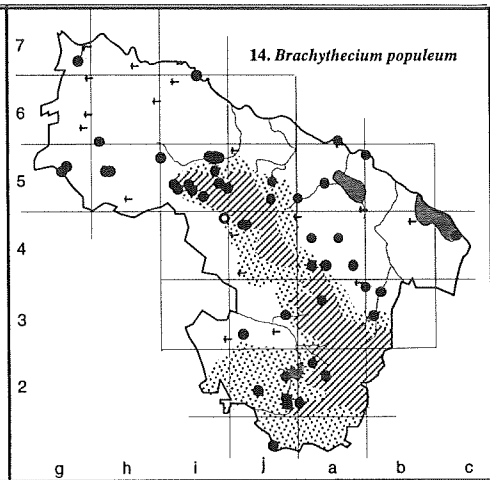
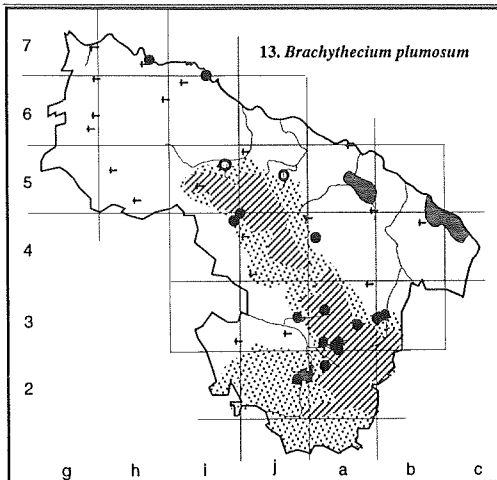
11+9+8. Mindre allmän på jord, grå- och grönsten samt någon gång ved, i halvöppna, torra - fuktiga, måttligt närings- och basrika miljöer; medelrik lövskog, lövsnår och besuggade klippbranter. Mycket variabel och ibland lätt förbigången eller förväxlad med andra arter av släktet. Karta 18.

***Bryum* spp. -- bryumossor**

Många arter av detta släkte är ytterst snarlika och åtminstone som sterila m. e. m. omöjliga att säkert bestämma. Då emellertid sådana sterila former är mycket vanliga i vissa miljöer har jag funnit det olämpligt att helt förbigå dem utan istället har jag sammanfört dem under de två arter som de mest liknar. Tyvärr har därigenom säkra fynd av dessa arter blivit sammanblandade med osäkert bestämda typer på ett olyckligt sätt samtidigt som frekvensen av vissa snarlika arter säkert blivit grovt underskattad. Se vidare under arterna nedan.

***Bryum algovicum* -- hängbryum**

2+0+2. Troligen mycket sällsynt; på eternittak vid Spången (Ve) och på sandig trädesåker 800m V Skällback (Ve). Tidigare samlad vid Lund samt 'nära Kungsmarken' 1860. Sterila former av denna torde inefattas i *B. cf. creberrimum*.

Bryum argenteum -- silverbryum

71+31+5. Mycket vanlig på blottad m. e. m. basrik mineraljord, cement och asfalt, i torra - friska solöppna miljöer; stubbåkrar, grusplaner, stadsmiljöer, renar, ruderatmark, sandfält samt markblottor i basrik ängsmark. pH 6,4-7,2 (29).

Bryum bicolor -- kornbryum

35+23+4. Allmän på basrik blottad mineraljord i torra - fuktiga solöppna miljöer; stubbåkrar, vallodlingar, renar, grusplaner och trädgårdsmiljöer. pH 6,3-7,3. Mycket variabel vad gäller groddkornens form och antal. En form som möjligen kan föras till *B. gemmiferum* har samlats på kalkrik sand i f. d. grustag N vägen 800m V Klostersågen (Vo). Utvecklade former utan groddkorn torde inefattas i *B. cf. caespiticium*. Karta 19.

Bryum bimum -- dikesbryum

2+3+1. Sällsynt på basrik kärrtorv i blöta öppna - halvskuggiga miljöer; videkärr, vasskärr och högstarrängar. 700m V Möllehejdedhus (Ge), Ökärr (Hä), vid Skrivaremöllan (Hä), 900m NNO Stensoffan (Si) och i Fönesjön (Re).

Bryum cf. caespiticium -- murbryum - liknande

Omfattar denna art och diverse sterila former som är oskiljbara från densamma. 45+23+5. Allmän på blottad basrik matjord, grus eller murbruk i torra - friska solöppna miljöer; stads- och trädgårdsmiljöer, ruderatmark, samt mer sällan stubbåkrar, kulturbeten, renar och sandstjäpp.

Bryum capillare -- skrubvbryum

(incl. *B. elegans* och snarlika former) 18+28+4. Mindre allmän på grå- och grönsten, cement, murbruk, basrik sand och någon gång trädbaser i torra - friska, öppna - halvöppna miljöer. Kyrkogårdar, parkmiljöer, lövsånar, öppen lövskog och stränder. pH 5,2-7,2 (17). Karta 20.

Bryum cernuum -- snedbryum

(= *B. uliginosum*) 0+1+0. Mycket sällsynt. Endast funnen på cementtrör vid den rivna ladugården till Arendala (Ha).

Bryum cf. creberrimum -- brännbryum-liknande

Omfattar denna art och diverse sterila former som är oskiljbara från densamma. 27+17+0. Allmän på basrik jord, grus och cement i torra - friska solöppna miljöer; stubbåkrar, stads- och trädgårdsmiljöer, kulturgräsmark, sandtag, skärningar och ruderatmark. pH 6,0-7,2 (21). Karta 21.

Bryum flaccidum -- trådbryum

20+38+0. Mindre allmän på fläder, vide och gamla

ädellövträd, samt mer sällan gråsten och cement, i fuktiga, näringsrika skyddade miljöer; vid vattendrag, fuktig skogsmark, videkärr, parkmiljöer och alleéer. pH 5,2-6,8 (16). Karta 22.

Bryum inclinatum -- backbryum

(= *B. imbricatum*) 2+2+0. Mycket sällsynt. På jord i vägdike 1km O Önnemo (Bo), asfaltplan 900m OSO Dalby kyrka (Da), hyperitklippa vid banvall 300m NV Jonstorp (Da) och amfibolitklippa vid (N) Kävlingeån vid Bösmöllan (Hä).

Bryum intermedium -- mellanbryum

0+1+1. Troligen mycket sällsynt. Endast på fuktig kalkhaltig sand i sandtaget vid Tvedöra (Hä). Tidigare samlad på Kungsmarken (Sa) 1962. Sterila former av denna torde inefattas i *B. cf. creberrimum*.

Bryum klinggræffii -- hallonbryum

9+10+0. Tämmligen sällsynt på blottad basrik lera i fuktiga - blöta, solöppna miljöer. Fuktiga stubbåkrar och kulturgräsmark, muddringsvallar och dammkanter. pH 6,4-7,4 (5). Karta 23.

Bryum microerythrocarpum -- rosenknölsbryum

(= *B. subapiculatum*) 16+3+1. Mindre allmän på måttligt basrik blottad torv, sand eller matjord i friska - fuktiga solöppna miljöer; stubbåkrar, kulturgräsmark, sandfält och markblottor i fuktängar. Karta 24.

Bryum neodamense -- sumpbryum

0+0+1. Endast samlad i Stångby mosse (St) 1896. En sällsynt rikkärsart.

Bryum pallens -- skär bryum

0+0+2. Endast samlad i Botan (Lu) 1876 och på Kungsmarken (Sa) 1930. En relativt vanlig art som jag dock inte lyckats återfinna i kommunen.

Bryum pallescens -- blekbryum

1+0+2. Mycket sällsynt. Endast i kärrstråk i betesmark strax SO Billebjärs topp (Da). Tidigare samlad i Fågelsång (Ha) 1883 och Lund (Lu) 1891.

Bryum pseudotriquetrum -- kärrbryum

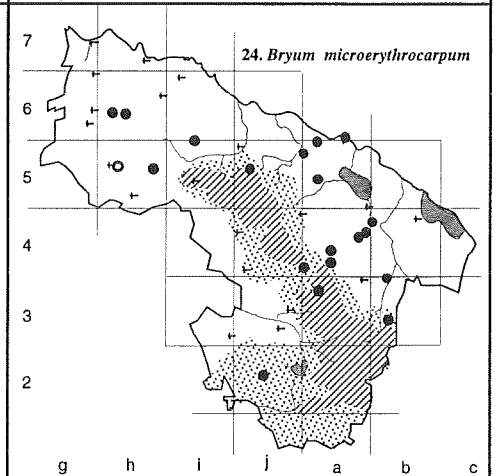
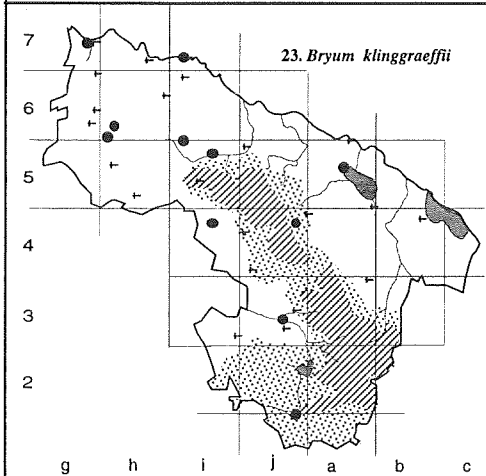
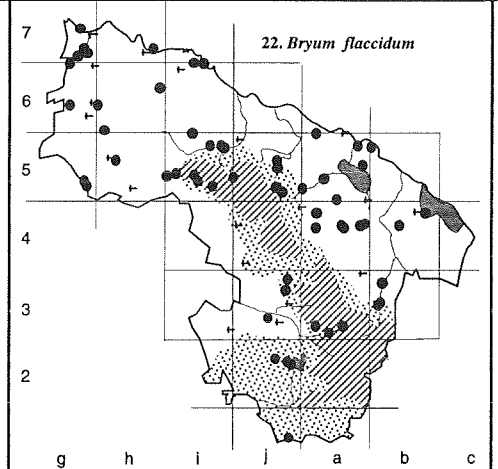
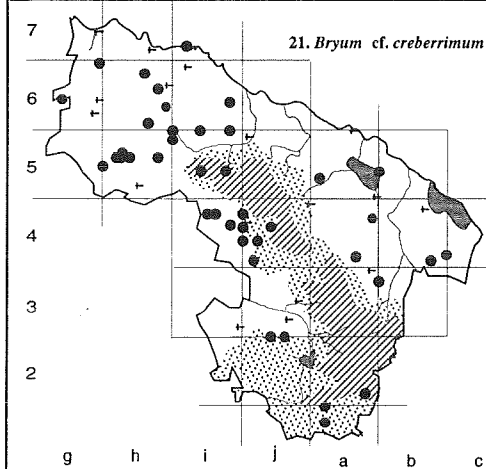
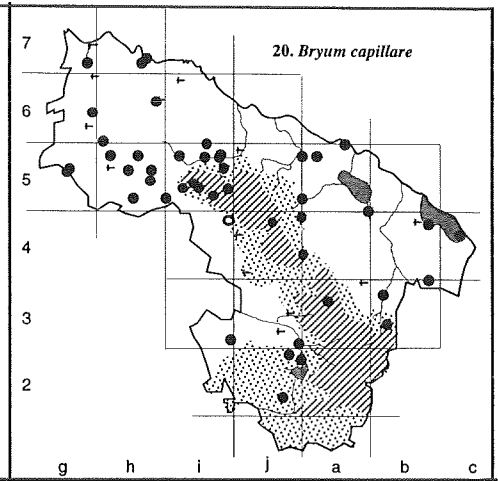
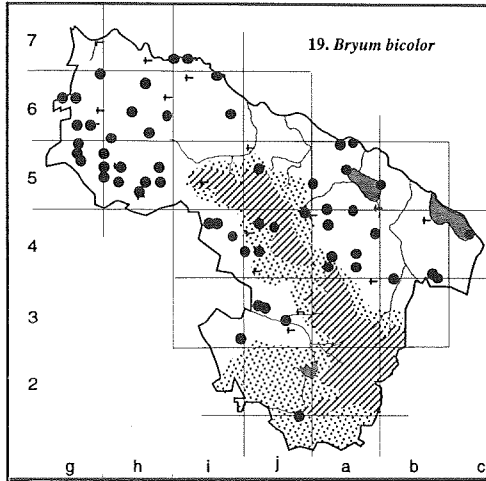
8+14+3. Tämmligen sällsynt på basrik kärrtorv eller någon gång lera i blöta, öppna - halvöppna miljöer; basrika kärrängar, rikkärr och videkärr. pH 5,6-7,2 (5). Karta 25.

Bryum rubens -- åkerknölbryum

34+16+2. Allmän på blottad näringsrik matjord eller sand i fuktiga solöppna miljöer; kulturgräsmark, trädgårdar, stubbåkrar och basrika fukt- och kärrängar. pH 5,5-7,1 (§§?). Karta 26.

Bryum rudemale -- ärtbryum

5+1+0. Sällsynt på blottad sand eller matjord i torra

fuktiga solöppna miljöer; åkermark, grustäcker, kärrängar. Ibland svår att avgränsa mot *B. violaceum*. Karta 27.

***Bryum salinum* – saltbryum**

0+0+1. Endast samlad vid Helgonavägen (Lu) 1961.

***Bryum turbinatum* – halsbryum**

0+0+1. Endast samlad i Botan (Lu) 1860.

***Bryum violaceum* – pillerbryum**

10+3+0. Tämligen sällsynt på blottad matjord, sand eller lera i fuktiga solöppna miljöer; kulturgräsmark, renar, ruderatmark, åkrar och kärrängar. Karta 28.

***Calliargon cordifolium* – kärrskedmossa**

8+13+1. Tämligen sällsynt på blöt mark eller submerst i såväl solöppna som skuggiga miljöer; sumpskog, skogsdiken, rik- och fattigkärr och vasskärr. pH indifferent. Karta 29.

***Calliargon giganteum* – stor skedmossa**

0+4+7. Mycket sällsynt på blöt, närings- och basrik mark; rikkärr och vasskärr. Karta 30. 600m Kullaskogstorp (Ve) är en form påträffad som förefaller stå mitt emellan denna och föregående art.

***Calliargon stramineum* – blek skedmossa**

(= *Straminergon stramineum*)

1+7+2. Sällsynt på blöt basfattig mark i solöppna miljöer. Öppna fattig- och medelrikkärr, fattiga vasskärr och fukthedar, ofta invävd i vitmossor. Karta 31.

***Calliargonella cuspidata* – spjutmossa**

38+49+15. Allmän på blöt, något basrik mark i öppna - halvöppna miljöer; rik- och medelrikkärr, starrängar, sumpskog, vasskärr, sumpiga stränder samt mer sällan fuktiga åkerhörn och gräsmattor, grustagsbottnar och diken. pH 5,6–7,2 (30). Karta 32.

***Calypogeia muelleriana* – sumpsäckmossa**

(= *Seligeria muelleriana*)

0+3+0. Mycket sällsynt inspunnen i *Leucobryum* eller vitmossor i medelrikkärr. 1,3km SO vattentornet i Dalby (Da), 300m VNV Röggle kloster (Ha) och 1,2km SO Ryd (Sa).

***Calypogeia sphagnicola* – myrsäckmossa**

0+0+1. Endast samlad i fattigkärr 1km S Hällestadskyrka (Hä) 1943. Vad jag vet finns inget kärr kvar här idag.

***Campyllum chrysophyllum* – jordspärrmossa**

(= *Campyliadelphus chrysophyllum*)

0+0+1. Endast samlad i Fågelsång (Ha) 1933. En torrängsart som är svår att tänka sig där idag.

***Campyllum elodes* – kärrspärrmossa**

(= *Campyliadelphus elodes*)

0+1+3. Mycket sällsynt. Endast på sten i bäck i brant ädellövskog 250m VNV Örnahus (Ve). Tidigare samlad i Stångby mosse (St) 1890-1942, i lergrovar öster om Lund (Lu) 1865 samt i Sularpskärr (Ha) 1942. Enligt obekräftade rykten skall den ännu finnas kvar på den sistnämnda lokalen.

***Campyllum polygamum* – spärrkrokmossa**

(= *Drepanocladus polygamus*)

3+5+5. Sällsynt på blöt relativt basrikt kärrtorv eller ved i öppna eller halvöppna miljöer; högstarkärr, videkärr, vasskärr och öppen sumpskog. pH 5,7–6,7 (5). Karta 33.

***Campyllum stellatum* – guldspärrmossa**

1+12+8. Sällsynt på blöt basrik mark i solöppna miljöer; öppna rikkärr och rika kärrängar samt någon gång sumpskog. pH 6,4–7,4 (6). Karta 34

***Campylopus flexuosus* – hednervmossa**

2+2+0. Mycket sällsynt på mycket basfattig jord i friska halvöppna - öppna miljöer; hedartad enefälad, gläntor i hedskog. 1km VSV och 1,2km VNV Åkestorp (Da), 1,4 och 1,5km SSO Ryd (Sa).

***Campylopus introflexus* – hårnervmossa**

1+1+0. Mycket sällsynt på mycket basfattig jord i fuktiga halvöppna miljöer; öppen björkfuktskog 700m SO Bramstorp (Ge) och rotvälta på ö 500m SV Agernehus (Ge).

***Cephalozia bicuspidata* – jordtrådmossa**

0+4+1. Mycket sällsynt på ved eller invävd i andra mossor i fuktiga miljöer; fukthed, medelrikkärr, sumpskog. 800m NO och 1,2km O Önnemo (Bo), 300m VNV Röggle kloster (Ha), Stångby mosse (St).

***Cephalozia connivens* – franstrådmossa**

0+1+1. Mycket sällsynt. Endast invävd i vitmossa i medelrikt källkärr 1,3km SO Dalby vattentorn (Da). Tidigare samlad i Fågelsång (Ha) 1893.

***Cephalozia lunulifolia* – måntrådmossa**

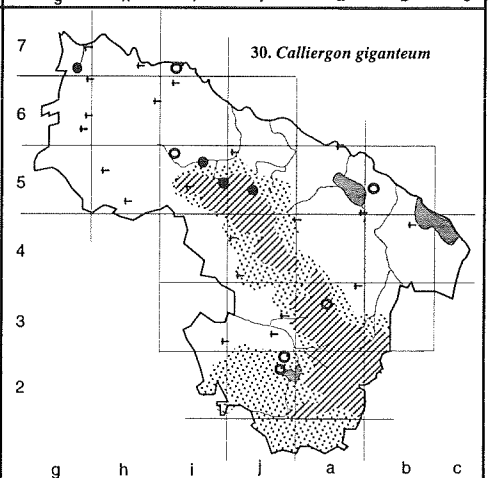
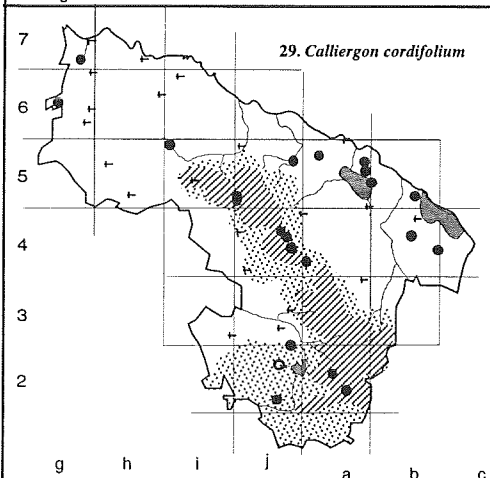
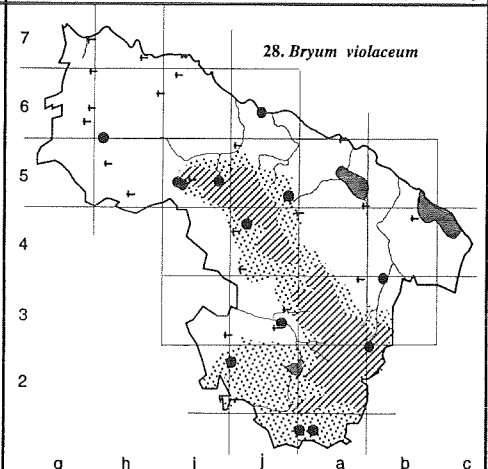
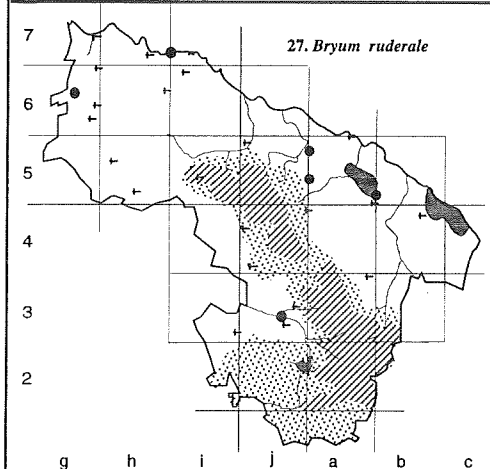
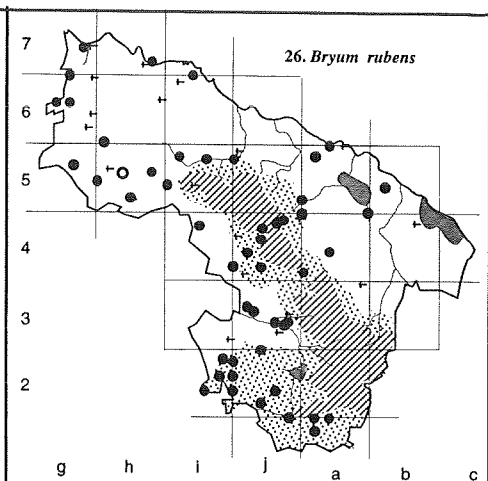
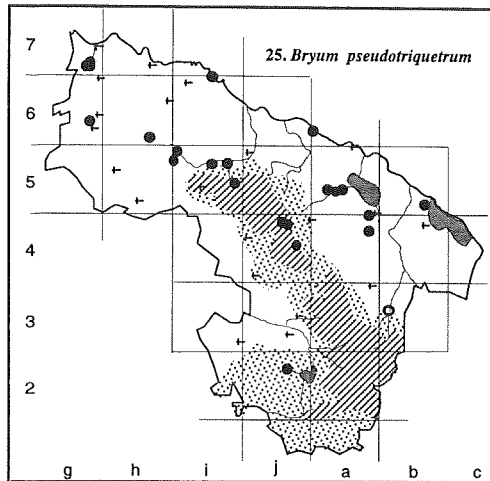
0+0+1. Endast samlad 'mellan Genarp och Håckeberga' 1942.

***Cephalozia pleniceps* – trubbrådmossa**

0+1+0. Mycket sällsynt. Endast invävd i björnmosstuva i medelrikt källkärr 600m SSO Jonstorp (Da).

***Cephalozia divaricata* – mikromossa**

5+2+4. Sällsynt på blottat mycket näringsfattigt grus eller torv i torra halvöppna miljöer; hedmark, öppen hedskog och sandfält. pH 4,1–5,9 (8). Karta 35.

Cephaloziella elachista* --*tornmikromossa**

0+0+1. Endast samlad i fattigkärr 1km S Hällestads kyrka (Hä) 1943. Vad jag vet finns det inget kärr här nu.

Cephaloziella hampeana* --*sumpmikromossa**

2+1+1. Mycket sällsynt. Banvall vid f.d. Hardeberga stn (Ha), betad fuktäng på Kungsmarkens västra del (Sa) och stubbe i lövbryn 500m O Lövdalshus (Ge). Tidigare samlad i Kranesjömosse (Si?) 1947.

Ceratodon purpureus* --*brännmossa**

162+76+11. Allestades på mineraljord, torv, gråsten, cement och mer sällan ved, plast eller som epifyt på träd i torra - friska, öppna - halvöppna miljöer; all sorts gräsmark, sandfält, hedar, stubbåkrar, trädgårdsmiljöer, murar, ruderatmark eller mer sällan i slutna skogsmark. pH indifferent (68). Mycket variabel. En form med mycket långspetsade blad med m. e. m. utlöpande nerv förekommer här och där på mycket torra lokaler. En annan form med trubbiga blad och förökning genom stavformiga muriforma groddkorn är sällsynt som epifyt på ädellövträd och har noterats 1,6km OSO Vaselund (Hä), på nordsidan av Fels mosse (St) och 200m VSV Norrevång (Si).

Chiloscyphus pallescens* --*skogsblekmossa**

0+0+1. Endast uppgiven för Dalby hage (Da) 1944.

Chiloscyphus polyanthos* --*bäckblekmossa**

2+6+1. Sällsynt på torv och förna i något näringsrika, blöta, skuggiga - halvöppna miljöer; videdkärr, vasskärr, sumpskog, medelrikkärr. Karta 36.

Cinclidium stygium* --*myrduddmossa**

0+0+1. Endast uppgiven från Skogårds ängar V Agarnehus (Ge) 1969. En sällsynt rikkärsart som ej stått att återfinna.

Cinclidotus fontinaloides* --*forsmossa**

0+0+1. Endast samlad i Fågelsång (Ha) 1933-36.

Brukar växa på stenar i bäckar med basrikt vatten.

Cirriphyllum crassinervium* --*gul hårgräsmossa**

0+1+1. Mycket sällsynt. Endast på sten i skogsbäck 800m O Degebergahus (Ge). Tidigare samlad i Fågelsång (Ha) 1933. Dock i fält lätt förväxlad med *Brachythecium*-arter och kan vara förbigången av mig.

Cirriphyllum piliferum* --*hårgräsmossa**

18+15+4. Mindre allmän på jord i något näringsrika, fuktiga - blöta, halvöppna - skuggiga

miljöer; fuktig rik - medelrik lövskog, sumpskog, parkmiljöer, lövsnår och någon gång öppna fuktängar eller trädesåkrar. pH indifferent men undviker de allra suraste substraten (10). Karta 37.

Climacium dendroides* --*palmmossa**

13+27+5. Mindre allmän på jord i fuktiga - blöta, något basrika, öppna - ganska skuggiga miljöer; kärrängar, fuktiga naturbetesmarker, rikkärr och sumpskogar. pH 5,5-7,1 (14). Karta 38.

Conocephalum conicum* --*rutlungmossa**

4+8+2. Sällsynt på m. e. m. basrik jord i högvattenlinjen på oreglerade skogsbäckar, någon gång i källkärr i skog samt i växthus. Troligen mycket känslig för uttorkning och skogsbruksåtgärder. Karta 39.

Cratoneuron commutatum* --*kamtuffmossa**

(= *Palustriella commutata* & *P. falcata*)

0+3+5. Mycket sällsynt på torv i källkärr med mycket basrikt vatten. Troligen minskande och efter 1995 endast funnen i Stångby mosse (St) och källkärr 300m NO Skogsmöllan (Ve). Karta 40.

Cratoneuron filicinum* --*källtuffmossa**

4+10+10. Sällsynt på jord och gråsten i blöta, mycket basrika, öppna eller skuggiga miljöer; vid basrika källor och bäckar i såväl lövskog som öppet. pH 6,6-7,4 (5). Troligen minskande. Karta 41.

Ctenidium molluscum* --*kalkkammossa**

0+3+4. Mycket sällsynt på sten och jord i blöta basrika miljöer. Endast funnen längs skogsbäck 500m S Järnhatten (Ge) och 500m S Kullatorpet (Ve) samt på hyperitklippa vid banvall 400m VNV Jonstorp (Da). Tidigare samlad i rikkärr; Sularpskäret (Ha) 1942, Kungsmarken (Sa) 1892, vid Heljesjön (Vo) 1943 samt på jordvallen i Dalby hage (Da) 1944.

Dicranella cerviculata* --*myrsmaragdmossa**

0+1+1. Endast på torvblock i Botan (Lu). Samlad där även 1871.

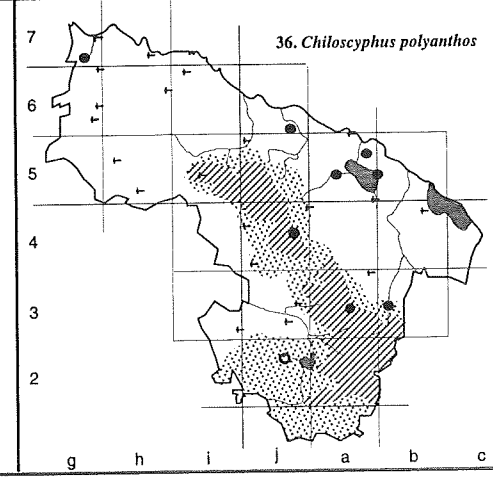
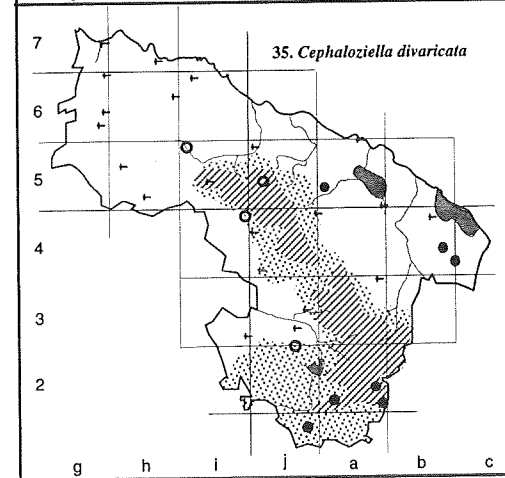
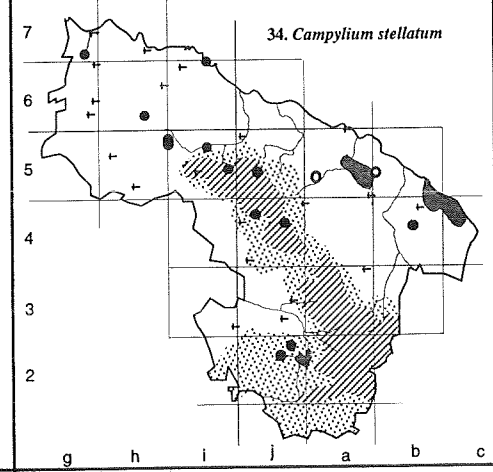
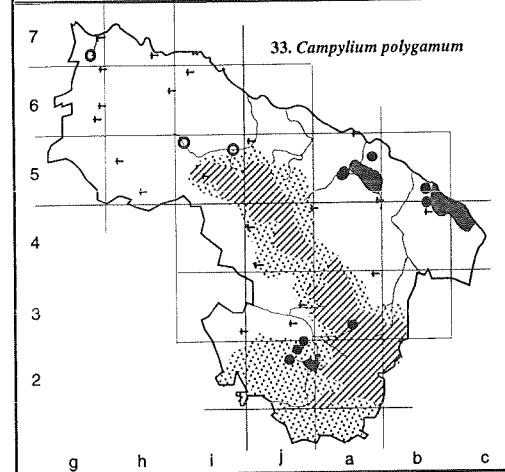
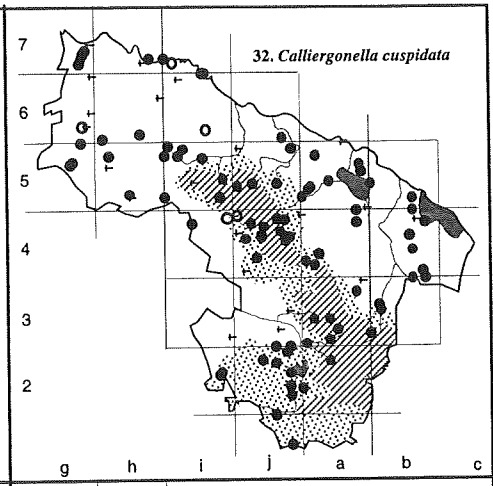
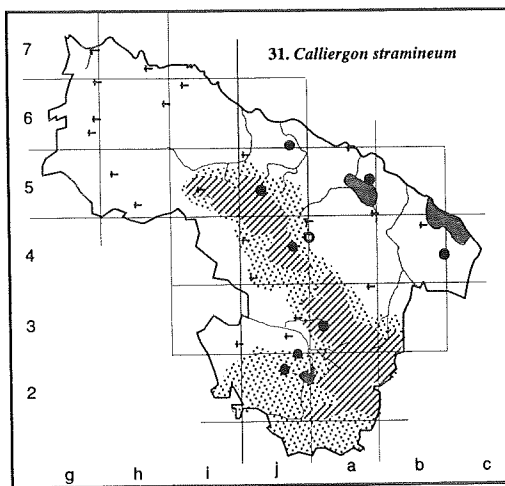
Dicranella crispa* --*rak jordmossa**

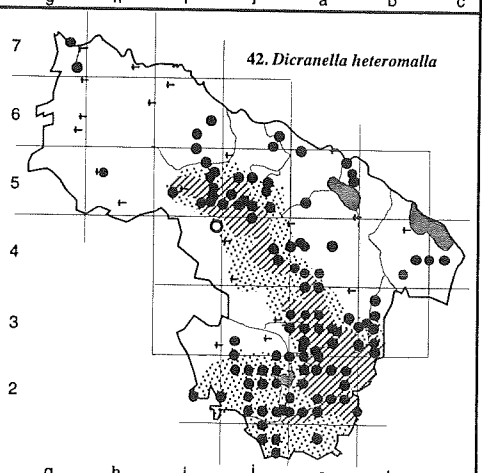
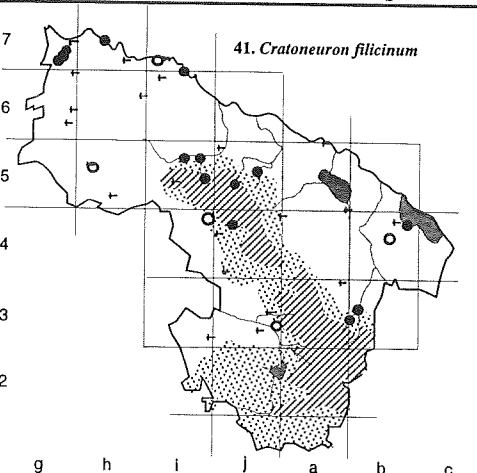
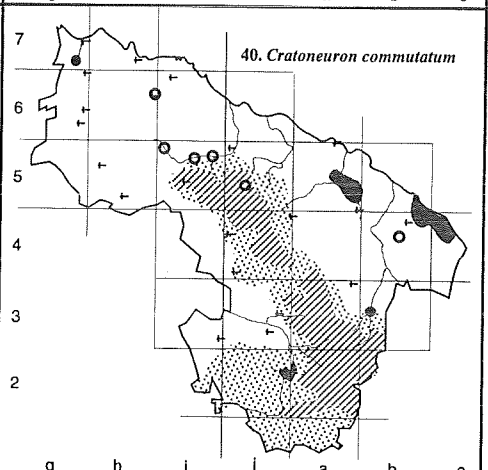
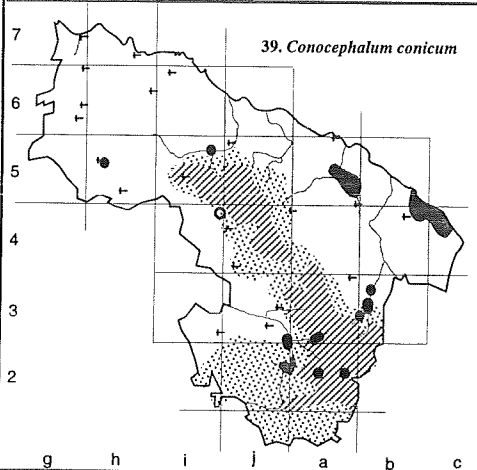
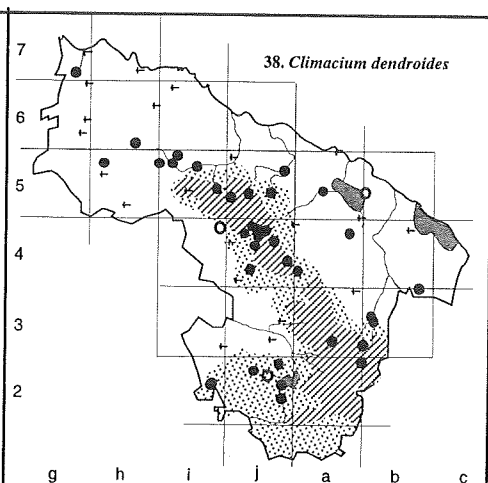
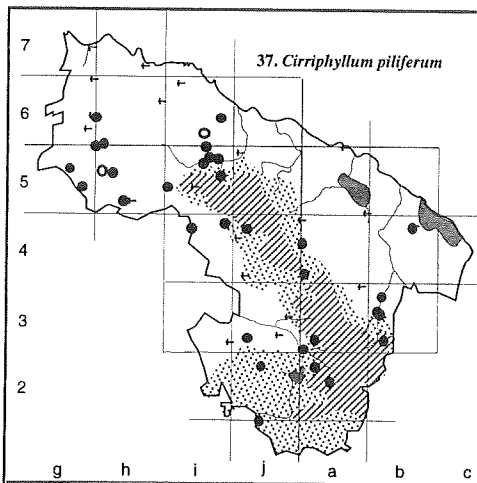
0+0+2. Endast samlad vid Fågelsång (Ha) 1881

och nära Kungsmarken (Sa) 1889.

Dicranella heteromalla* --*smaragdmossa**

80+26+7. Mycket vanlig på blottad mineraljord och torv eller någon gång murken ved i basfattiga, torra - friska, skuggiga miljöer; rotvälter och andra markblottor i hedskogar, mer sällan öppen hedmark eller på försurade fläckar vid trädbaser i rikare skogsmark eller parker. En starkt försurningsgynnad och troligen ökande art. pH 3,8-4,8 (33). Karta 42.

Dicranella schreberiana -- **slidjordmossa**
0+1+0. Mycket sällsynt. Endast i åkerkant vid S:t Hans backar (Lu, L. Appelgren).

Dicranella staphylina -- **åkerjordmossa**
36+7+0. Allmän på blottad, måttligt basrik matjord eller lera i fuktiga, näringsrika solöppna miljöer; huvudsakligen åkermark, mer sällan kulturgräsmark eller ruderatmark. pH 5,5-7,1. Karta 43.

Dicranella varia -- **kalkjordmossa**
3+6+1. Sällsynt på blottad kalkrik lera eller sand i fuktiga solöppna miljöer; sandtag, leriga skärningar, någon gång jordblottor i rikkärr eller åkerrenar. Karta 44.

Dicranoweisia cirrata -- **kustsnurrmossa**
53+37+4. Mycket vanlig som epifyt på såväl rik- som fattigbarksträd samt på gråsten i torra m. e. m. öppna och exponerade miljöer; alléer, stads- och trädgårdsmiljöer, renar, soliga bryn och öppen hedskog. pH 3,8-5,8 (14). Anses vara mycket föroreningstålig och ökande. Karta 45.

Dicranum bonjeanii -- **kärrkvastmossa**
4+8+2. Sällsynt på fuktig - blöt relativt basrik torvjord i välhävdade solöppna miljöer; rik- och medelrikkärr, betade fuktängar och fuktiga naturbetesmarker. pH 5,2-7,0 (8). Karta 46.

Dicranum leioneuron -- **skottkvastmossa**
0+1+0. Mycket sällsynt. Endast funnen på hedartad betad enefälad 600m NNV Jonstorp (Da).

Dicranum montanum -- **stubbkvastmossa**
14+2+0. Mindre allmän på ved och trädbaser på fattigbarksträd i något fuktiga, bas- och näringsfattiga, skyddade miljöer; något fuktig hedlövskog och tallskog. pH 3,9-4,1 (5). Karta 47.

Dicranum polysetum -- **vågig kvastmossa**
24+5+3. Allmän på jord i näringsfattiga, torra - fuktiga, företrädesvis halvöppna miljöer; öppen lövskog, sandtallskog, fäladsmarker och sandfält. pH indifferent (11). Karta 48.

Dicranum scoparium -- **kvastmossa**
104+46+9. Allestädes på torvjord, sand, gråsten, murken ved och trädbaser av fattigbarksträd i m.e.m. näringsfattiga, torra - fuktiga, öppna - skuggiga miljöer; all slags skog och ogödslad gräsmark. Saknas endast i de rikaste åkerområdena och förekommer i lerområdet f.ö. mest på stubbar och stenar. pH indifferent (49) men vanligast på sura substrat.

Diphyscium foliosum -- **nötmossa**
0+0+1. Endast samlad i S. Sandby (Sa) 1911.

Diplophyllum obtusifolium -- **jordveckmossa**
0+0+1. Endast samlad på Romeleklint (Gö) 1935.

Ditrichum flexicaule -- **plyschgrusmossa**
1+2+0. Mycket sällsynt på mycket basrik mark. Endast Sularpskärrret (Ha) och flera nära lokaler på kalkrik sand i f.d. grustag 1,5-2km VNV Klostersågen (Vo).

Drepanocladus aduncus s. lat. -- **lerkrokmosa**
2+5+8. Sällsynt på blöt torv eller submers i m. e. m. basrika, solöppna miljöer; rikkärr, rika kärrängar och täktsbottnar. Förefaller ha varit betydligt vanligare förr. Karta 49.

Drepanocladus capillifolius -- **hårkrokmosa**
(= *D. longifolius*)
1+1+0. Mycket sällsynt i öppna relativt fattiga kärr; 500m V Svartsborg (Ge) och 400m VNV Eriksro (Vo).

Drepanocladus exannulatus -- **kärrkrokmosa**
(= *Warnstorfia exannulata*)
1+4+0. Mycket sällsynt i öppna rik- och medelrikkärr. 800m NO Önnemo (Bo), 600m SSO Jontorp (Da), Sularpskärrret (Ha), Stångby mosse (St) och 600m V Kullaskogstorp (Ve).

Drepanocladus fluitans -- **vattenkrokmosa**
(= *Warnstorfia fluitans*)
0+0+1. Endast samlad vid Killeholm (Bo) 1943.

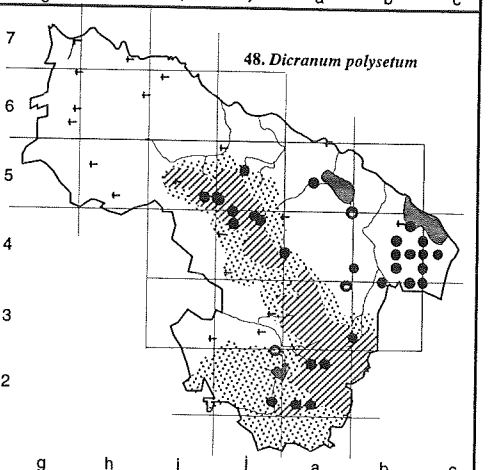
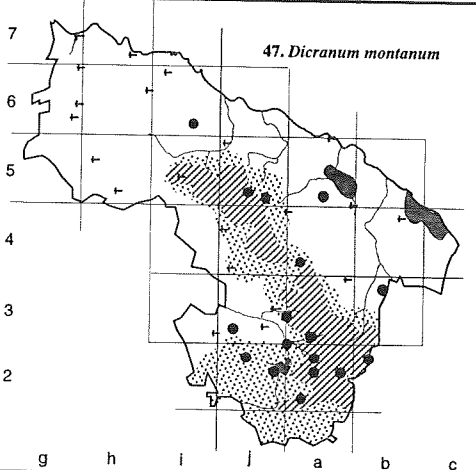
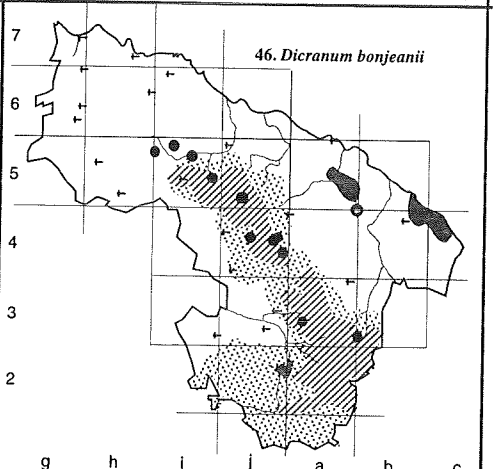
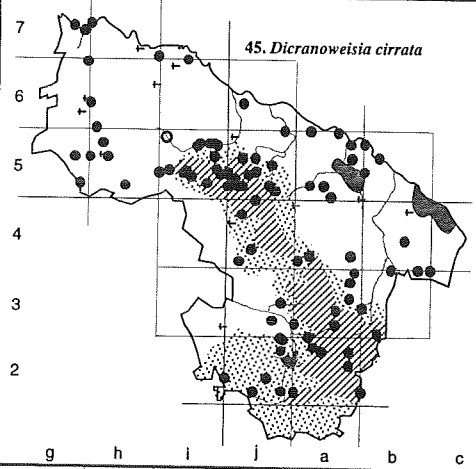
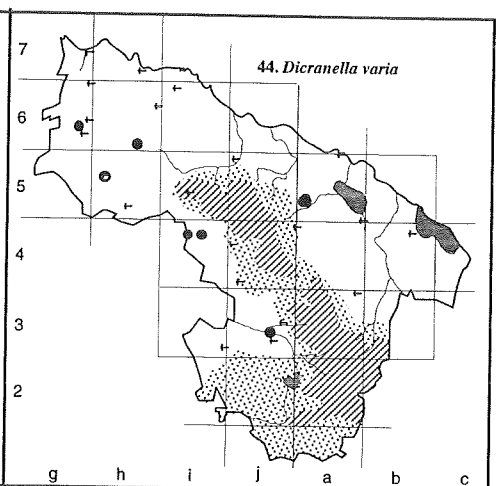
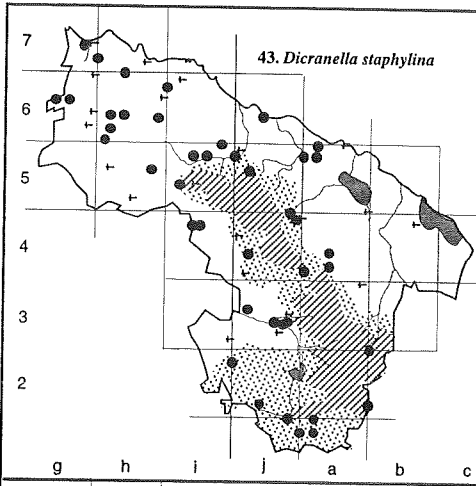
Drepanocladus lycopodioides -- **grov gulmossa**
(= *Pseudo-calliargon lycopodioides*)
0+0+1. Endast samlad i Revingesjön (Re) 1943. Av mig förgäves eftersökt därstädes.

Drepanocladus revolvens -- **röd skorpiomossa**
(= *Scorpidium revolvens*)
0+4+14. Mycket sällsynt i öppna basrika källkärr och rikkärr. Dock uppenbarligen betydligt vanligare förr. pH 6,4-7,4 (5). Karta 50.

Drepanocladus vernicosus -- **käppkrokmosa**
(= *Hamatocaulis vernicosus*)
0+0+1. Endast samlad på Kungsmarken (Sa) 1892. Anses numera som försvunnen från Skåne.

Encalypta streptocarpa -- **stor klockmossa**
0+1+1. Mycket sällsynt. Endast på hyperitklippa i banvallsskärning 700m OSO Dalby kyrka (Da). Tidigare samlad i Håckeberga 1872.

Encalypta vulgaris -- **slät klockmossa**
1+3+3. Mycket sällsynt på blottad basrik sand i torra solöppna lägen; sandstätt, skärningar och sandtag. 700m OSO Dalby kyrka (Da),

G. Kristensson), Hoby backar 600m SSV kyrkan (Ho), 1,5km VNV Klostersågen (Vo), 600m ONO Björkhaga (Hå). Tidigare samlad flerstädes nära Lund 1850-1874, vid Boreslund (Hå) och vid pkt 30 (Si) 1944.

***Entosthodon fascicularis* --
åkerkoppmossa**

0+0+1. Mycket sällsynt. Endast funnen på lerblandat grus i f.d. stenbrott 400m NO Skryllegården (Hå). Tidigare samlad vid Värpinge (Lu) 1896.

***Ephemereum minutissimum* --
dvärgdagmossa**

0+1+0. Mycket sällsynt. Endast i åkerkant vid S:t Hans backar (Lu, L. Appelgren).

***Ephemerum serratum* -- endagsmossa**

1+1+3. Mycket sällsynt på blottad mineraljord; i ålderdomligt brukad åker 500m NNO Bäckadal (Da) och i ångsartad naturbetesmark 1,4km SO Dalby vattentorn (Da). Tidigare samlad på Kungsmarken (1800-tal), på åker vid Svenshög (St) 1941 samt på jordvallen i Dalby hage (Da) 1944. Dock är detta kommunens minsta mossa som sällan blir större än 0,3 mm och således mycket lätt att förbigå.

***Eurhynchium angustirete* --
hasselsprötmossa**

1+3+0. Mycket sällsynt på jord eller gråsten i torra - friska, relativt bas- och näringsrika, skuggiga miljöer; medelrika lövskogar. 400m SSV Rögge kloster (Ha), i Frueråften (Sa), 600m SV Husagård (Ve) och 300m V Backahusen (Bo).

***Eurhynchium hians* -- lundsprötmossa**

59+23+9. Mycket vanlig på mineraljord, företrädesvis lera, och någon gång murken ved eller sten i fuktiga - blöta, bas- och näringsrika, öppna - halvöppna miljöer; fuktig kulturgräsmark, rika lövsån, parkmiljöer. rika kärrängar, trädesåkrar, fuktig ångslövskog, rik sumpskog, och bäckraviner. pH 5,7-7,3 (16). Karta 51. Svårtolkade mellanformer mot *E. stokesii* förekommer sällsynt i skogsmark.

***Eurhynchium pulchellum* --
liten sprötmossa**

0+0+1. Endast samlad vid Lund (Lu) 1911 samt på östra stennuren runt Dalby hage (Da) 1944.

***Eurhynchium schleicheri* --
skånsk sprötmossa**

0+1+2. Endast på lerbranter mot bäcken i Dalby hage (Da). Tidigare samlad i Fågesångsdalen (Ha) 1927-1933. Förgäves eftersökt av mig men kan lätt förbigås bland de stora mattorna av *E. hians* på denna lokal.

***Eurhynchium speciosum* --
strandsprötmossa**

1?+1?+1. Mycket snarlik *E. hians* och jag är mycket tveksam till mina bestämningar härvidlag. På följande ställen har jag dock samlat former som kan tänkas vara denna: i sumpskogen vid Stångby mosse (Ho) samt på översilad grönstensklippa vid (N) Kävlungeån vid Bösamöllan (Hå). Tidigare samlad i Fågelsångsdalen 1933.

***Eurhynchium stokesii* -- spårssprötmossa
(= *E. praelongum*)**

57+30+7. Mycket vanlig på jord, eller någon gång gråsten eller trädbaser i friska - fuktiga, näringsrika och måttligt basrika, skuggiga, eller mer sällan öppna miljöer; rik- och medelrik lövskog, lövsån, parkmiljöer, granodlingar och någon gång öppna kärrängar eller kulturgräsmark. pH 4,8-6,4 (19). Karta 52.

***Eurhynchium striatum* --
skuggsprötmossa**

6+7+5. Tämmligen sällsynt på jord, eller någon gång gråsten, i fuktiga - blöta, näringsrika, skuggiga miljöer; ångslövskog, kallpåverkad sumpskog och skogsklädda bäckraviner. Karta 53.

***Fissidens adianthoides* -- stor fickmossa**

3+11+3. Sällsynt på torvjord eller sten i m. e. m. basrika öppna eller skuggiga miljöer med rörligt markvatten; öppna källkär, kallpåverkad sumpskog samt vid bäckar i rik lövskog. pH 5,7-7,3 (9). Karta 54.

***Fissidens bryoides* -- lundfickmossa**

1+6+3. Sällsynt på lerjord i fuktiga, skyddade och skuggiga miljöer; jordbranter mot bäckar i lövskog och jordhögar i rik sumpskog. Karta 55.

***Fissidens cristatus* -- blek fickmossa**

(= *F. dubius*)
1+3+1. Mycket sällsynt på lera, lerskiffer eller vittrad grönsten i friska - fuktiga, basrika, öppna - halvöppna miljöer. Rinnebäcksravinen NO Värpinge (Lu), Fågelsångsdalen (Sa), slätterängen på Kungsmarken (Sa) och 1,3km S Sandby (Sa). Tidigare uppgiven från Dalby hage (Da) 1944.

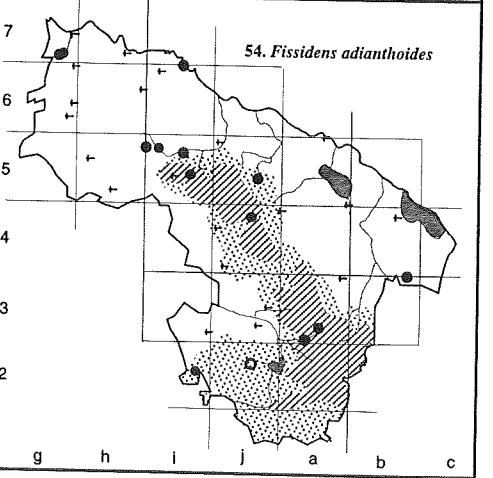
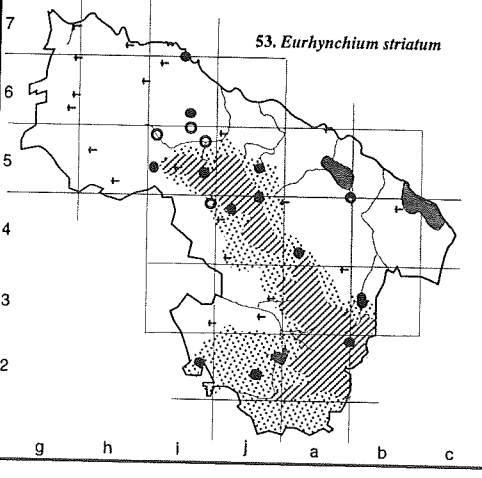
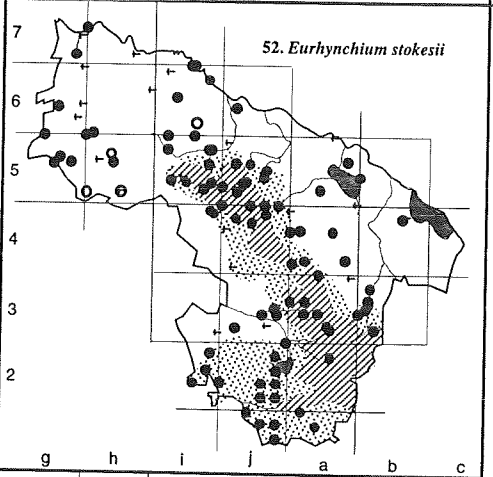
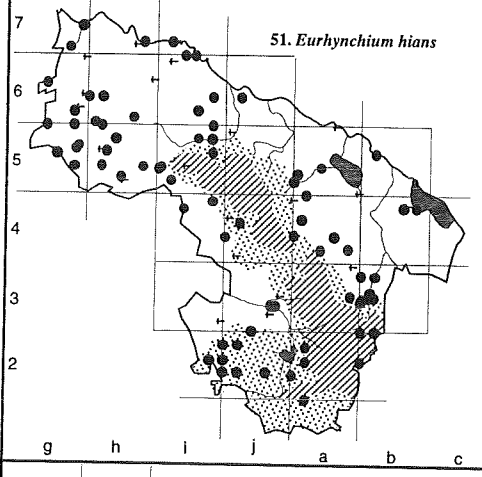
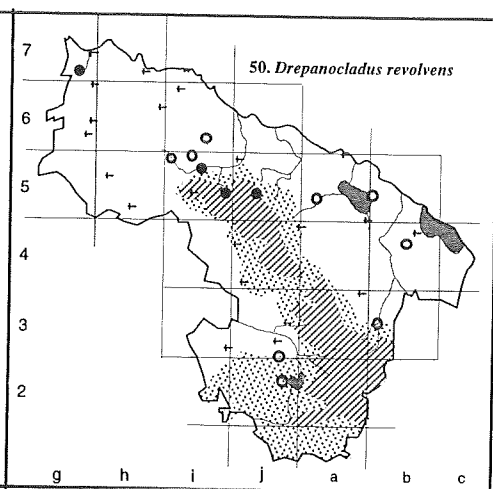
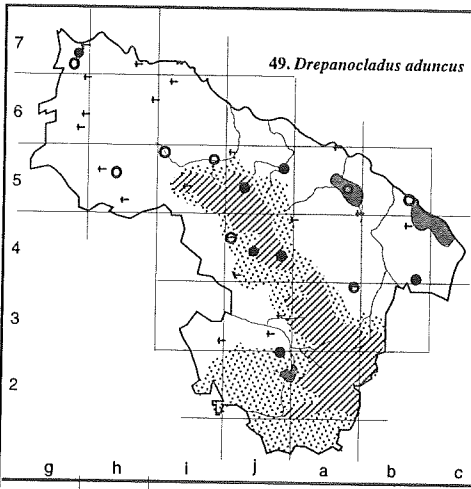
***Fissidens exilis* -- pygméfickmossa**

0+0+1. Endast uppgiven från Blå rummet i Dalby hage (Da) 1944.

***Fissidens minutulus* -- kalkfickmossa**

(= *F. gracilifolius*)
0+0+1. Endast samlad i Håckeberga 1918. En sällsynt art som brukar växa på överspolade stenar i skogsbäckar och som genom sin litenhet är mycket lätt förbigången. Bör eftersökas i bäckarna kring Håckeberga.

***Fissidens osmundoides* --
bråkenfickmossa**

1+2+0. Mycket sällsynt på jord i relativt basrika, öppna eller skuggiga miljöer med rörligt markvattnet. Öppet medelrikt källkärr 700m SSO Jonstorp (Da), bäck i tät granskog 1,1km SSO Ryd (Sa) och dike i alsumpskog i Bökebjärs mossen (Si).

***Fissidens pusillus* – – stenfickmossa**

0+0+1. Endast uppgiven som ytterst sparsam på stenar i bäcken i Dalby Hage (Da) 1944.

***Fissidens taxifolius* – – lerfickmossa**

4+15+3. Sällsynt på blottad m. e. m. lerig jord i relativt basrika, torra - fuktiga, öppna eller skuggiga miljöer; jordbranter i bäckraviner och i ängslövskog, dikesslänter, skärningar och trädgårdsmiljöer. pH 5,7-7,3 (7). Karta 56.

***Fissidens viridulus* – – dvärgfickmossa**

3+0+1. Mycket sällsynt på blottad lera eller grus i vägskäringar. 600m OSO Bökeslund (Ly), 1,1km VNV S. Sandby kyrka (Sa) och 50m SO Hästskobäck (Ge). Tidigare uppgiven från jordvallen i Dalby hage (Da) 1944.

***Fontinalis antipyretica* – – näckmossa**

0+7+7. Sällsynt som submers på stenar i oreglerade bäckar och åar. pH 5,9-6,9 (5). Karta 57.

***Fossombronía dumertei* – – strandbronía**

(= *F. foveolata*)

0+1+1. Mycket sällsynt. Endast på torv i ag-högstarrkärr i Skogsgårdsängars NV-del (Ge). Tidigare samlad vid Silvåkra på 1930-talet.

***Frullania dilatata* – – hjälmfrullania**

2+7+4. Sällsynt som epifyt på grova träd av poppel, alm, ek samt gamla vrakbogar i torra - fuktiga halvöppna miljöer; alléer, lövbryn och öppen lövskog. På samtliga lokaler mycket fåtalig. Sannolikt mycket föroreningskänslig. pH 6,0–6,6 (5). Karta 58.

***Frullania tamariscii* – – klippfrullania**

0+0+2. Endast samlad vid Kungsmarken 1889 (Sa) och Fågelsång 1891 (Ha). I brist på klippor på dessa lokaler torde arten ha vuxit på gamla ädelövträd.

***Frullania fragilifolia* – – späd frullania**

0+0+1. Endast samlad i Lund 1881. Brukar växa på gamla bokar och är sannolikt mycket föroreningskänslig.

***Funaria hygrometrica* – – spämossa**

24+16+3. Allmän på blottad basrik jord eller aska i fuktiga - blöta, solöppna miljöer; vid grävda dammar, fuktiga skärningar, ruderatmark, markblottor i rikkärr, brandplatser samt mer sällan stubbåkrar eller blomkrukor. pH 6,8-7,2 (10). Karta 59.

***Grimmia hartmanii* – – skogsgrimmia**

10+5+2. Tämigen sällsynt på grästen i torra - blöta, något näringsrika, skuggiga miljöer; lövskog och skuggiga stränder. pH indifferent (10) men undviker basiska substrat. Karta 60.

***Grimmia patens* – – vinggrimmia**

(= *G. curvata*)

0+0+1. Endast samlad på Romeleklint (Gö) 1894.

***Grimmia pulvinata* – – hårggrimmia**

19+27+11. Mindre allmän på cement eller grästen i näringsrika, solöppna men ofta något fuktiga miljöer; kyrkogårdar, park- och stadsmiljöer, åkerrennar, bäckraviner, och näringsrika stränder. pH 6,2-7,0 (9) Karta 61.

Se även kommentar till *G. trichophylla*.

***Grimmia trichophylla* – – klippgrimmia**

0+3+0. Troligen mycket sällsynt på grästen men som steril mycket svår att avgränsa från föregående art då bladformen hos de lundensiska formerna uppvisar alla övergångar mellan dessa arter. I regel har tveksamma former förts till den vanligare *G. pulvinata* men märk att viss osäkerhet föreligger. På tre lokaler har jag dock funnit m. e. m. typisk *G. trichophylla*: i stenpartiet i Botan (Lu), på bergväggar i gamla stenbrottet vid Tygelsjö (Ha) samt på toppen av Romeleklint (Gö).

***Hedwigia ciliata* – – kakmossa**

12+10+1. Mindre allmän på grästen i torra - fuktiga, något näringsrika, solöppna och exponerade, eller mer sällan skuggiga miljöer; naturbetesmarker, betade fuktängar, strandvallar, klippmarker, lövbryn, samt vid skogsbäckar. pH indifferent (9) men undviker basiska substrat. Karta 62.

***Hedwigia stellata* – – stjärnkakmossa**

4+2+4. Sällsynt på grå- och grönsten i torra - fuktiga, exponerade, något näringsrika solöppna miljöer; naturbetesmarker och åkerrennar. Karta 63.

***Helodium blandowii* – – kärkrammossa**

1+0+0. Mycket sällsynt. Endast i medelrikt gungflykärr (pH 6,8) 500m V Svartsborg (Ge). Detta är den enda nu kända lokalen i Skåne för denna krävande rikkärmsmossa.

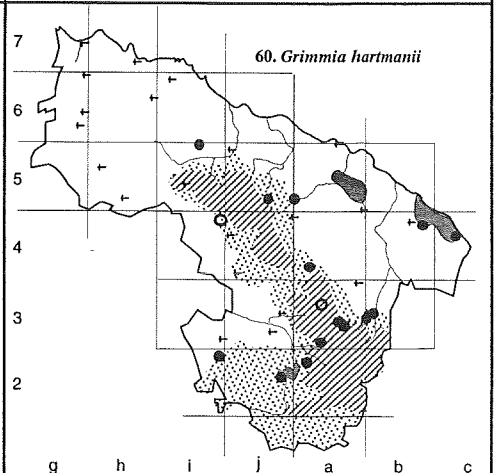
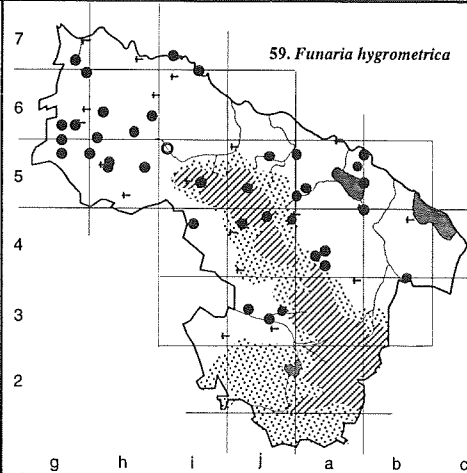
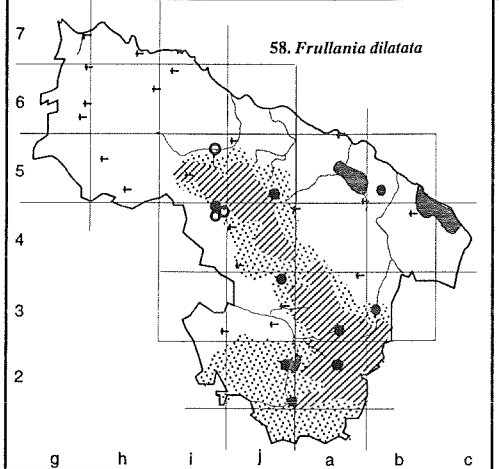
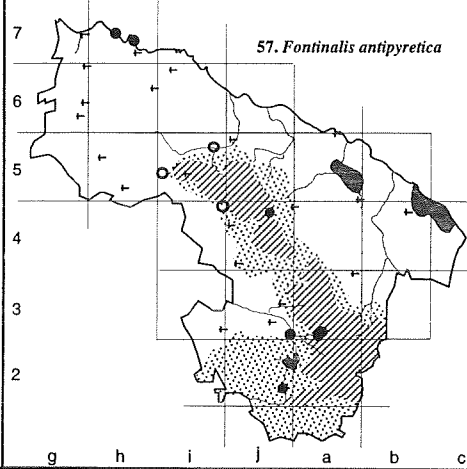
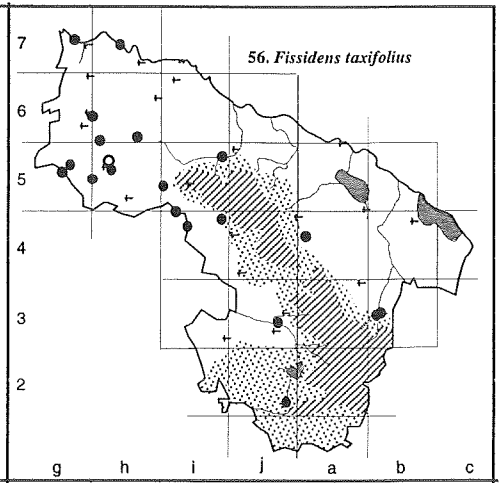
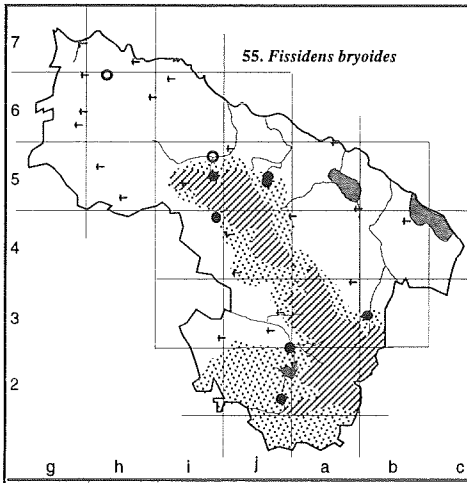
***Herzogiella seligeri* – – stubbspretmossa**

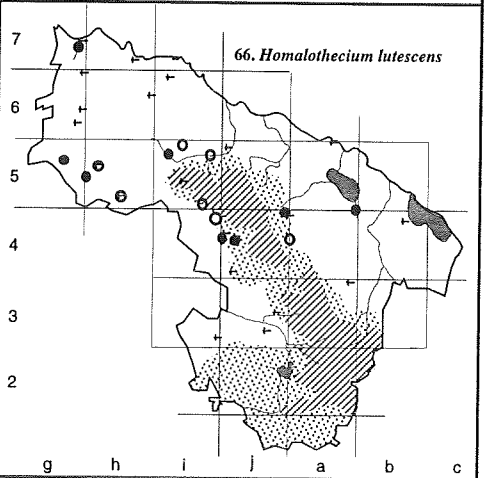
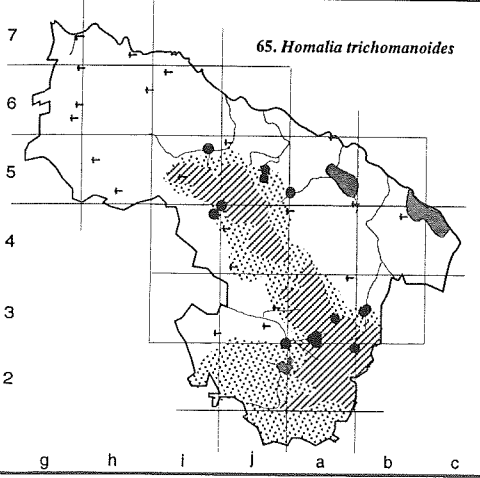
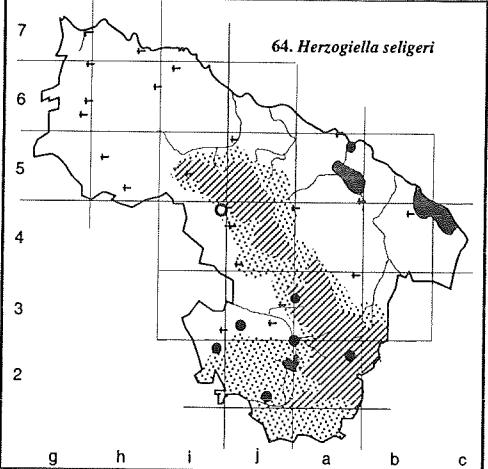
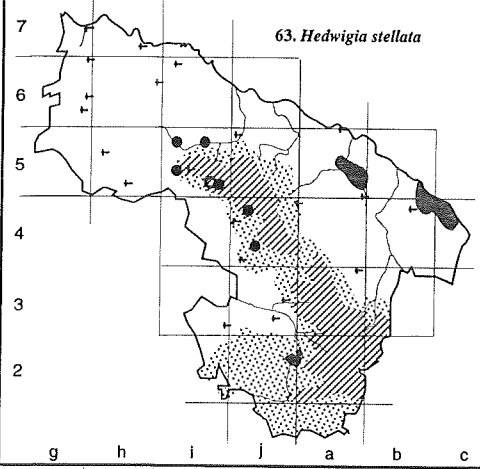
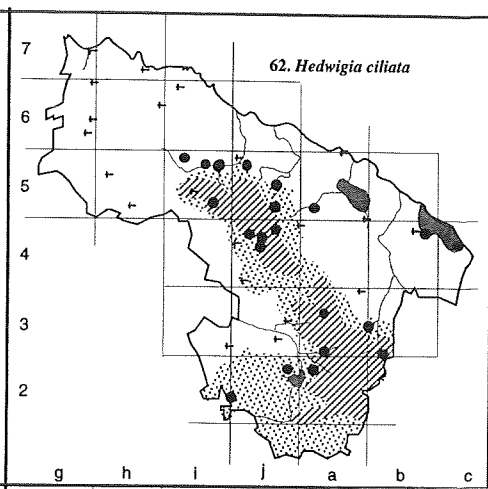
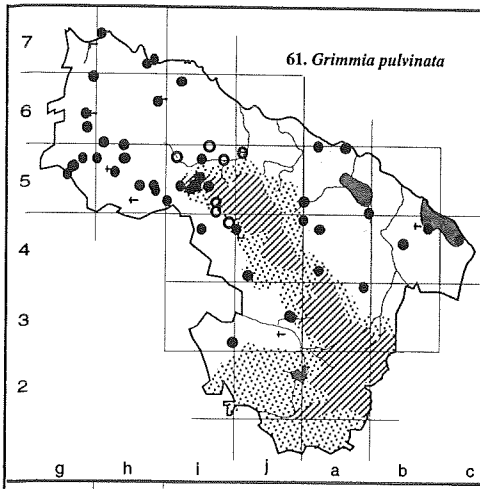
6+1+1. Sällsynt på murken ved i hedlövskog och sandtallskog. Karta 64.

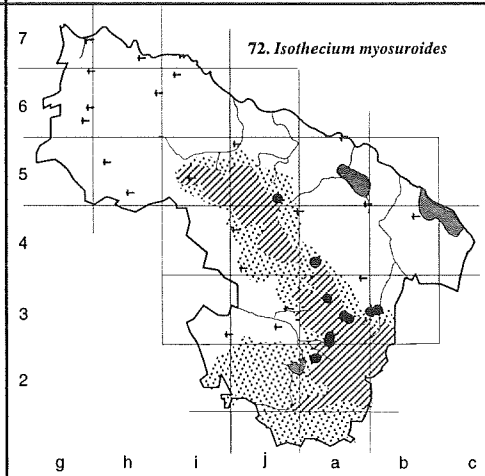
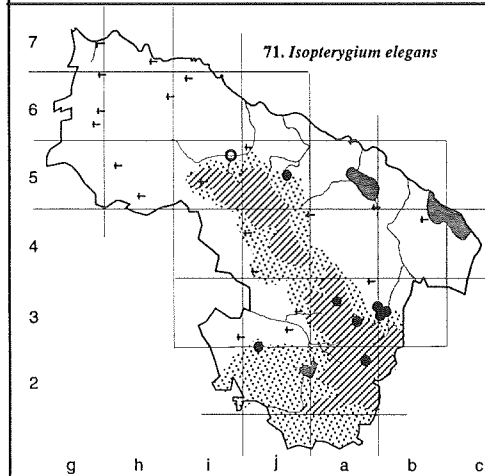
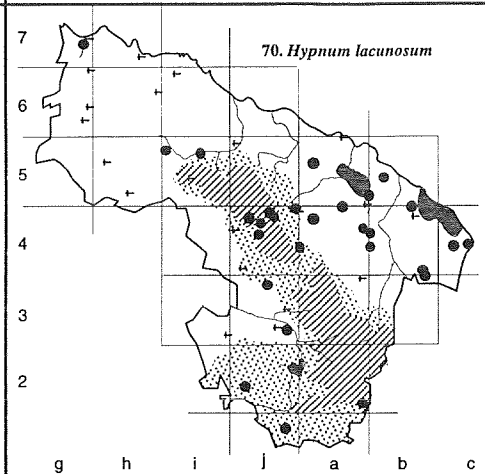
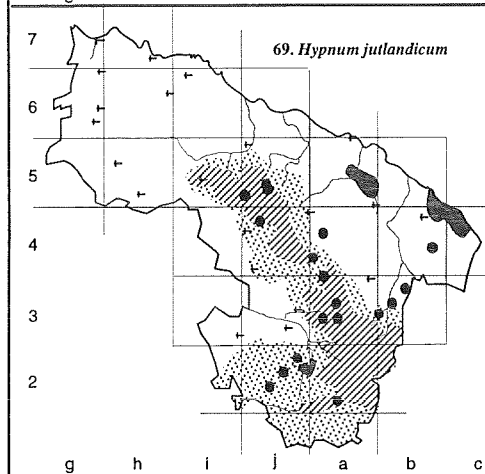
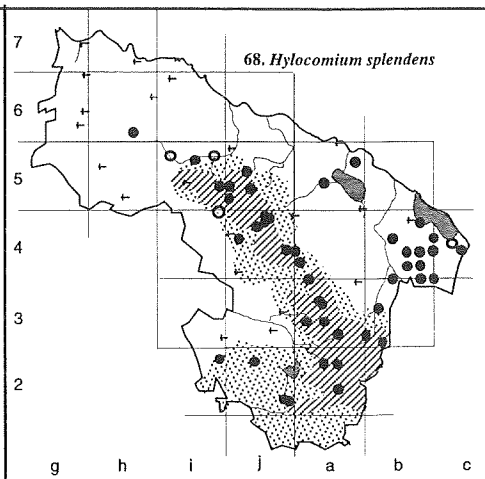
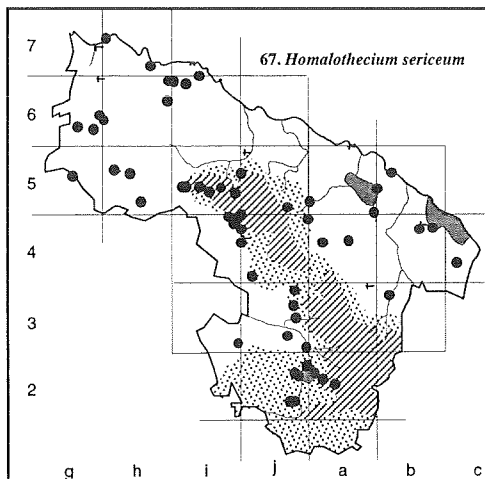
***Homalia trichomanoides* – –**

trubbfjädermossa

4+10+5. Sällsynt på grästen eller baser av ädelövträd i närings- och basrika, fuktiga - blöta, skuggiga och skyddade miljöer; längs oreglerade bäckar i m. e. m. rik lövskog och i bäckraviner. Troligen mycket känslig för uttorkning och försurning. pH 5,5-7,1 (11). Karta 65.

***Homalothecium lutescens* -- kalklockmossa**

2+6+7. Sällsynt på jord, murbruk eller grönsten i basrika, torra - friska, solöppna miljöer; stäppartade och ängsartade torrängar, soliga ler- och klippbranter samt murar. Sannolikt betydligt vanligare förr och troligen starkt missgynnad av försurning och kvävenedfall. pH 6,3-7,3 (7). Karta 66.

***Homalothecium sericeum* -- gullockmossa**

15+44+6. Mindre allmän på grova rikbarksträd, främst alm, samt på gamla vrakbogar, cement och murbruk i torra - friska, öppna - halvöppna miljöer; alléer, park- och trädgårdsmiljöer, öppen ängslövskog och gammal hedbokskog. pH 5,8-7,2 (21). Karta 67.

***Homomallium incurvatum* -- klängmossa**

0+0+1. Endast uppgiven som sparsam på stenmuren runt Dalby hage (Da) 1944.

***Hypnocyphium luridum* -- kvarnbäckmossa**

0+1+1. Mycket sällsynt. Endast funnen på gråsten vid liten rännil i stenpartiet i Botan (Lu). Tidigare samlad på stenar i bäcken i Fågelsångsdalen (Ha) 1933 samt som ett enda individ på sten i bäcken i Dalby hage (Da) 1944.

***Hylacomium brevirostre* -- västlig husmossa**

(= *Loeskobryum brevirostre*)

1+0+3. Mycket sällsynt. Endast på gråsten i källaskärr 500m V Lövdalshus (Ge). Tidigare samlad, vid Fågelsång (Ha) 1850, på Romeleklint (Gö) 1894 och i Dalby hage (Da) 1928.

***Hylacomium splendens* -- husmossa**

23+22+6. Allmän på jord och torv, eller någon gång grå- eller grönsten, i basfattiga, friska - fuktiga, solöppna - måttligt skuggiga miljöer; hedartade naturbetesmarker och fukthedar, skogsbryn och vägskårningar, fuktig öppen hedskog och sandtallskog. pH 3,7-5,7 (18). Karta 68.

***Hypnum andoi* -- trådfläta**

1+0+0. Mycket sällsynt. Endast på gråsten i blockrik torr hedlövskog 400m OSO Kullaskogstorp (Ve). Emellertid är denna art som steril mycket svår att skilja från *H. cupressiforme* och är således lätt förbigången.

***Hypnum cupressiforme* -- cypressfläta**

158+94+10. Allstädes på rik- och fattigbarksträd, gråsten och cement, samt på torvjord i torra - fuktiga, basrika - basfattiga, öppna - skuggiga miljöer; i alla biotoper där träd eller stenblock förekommer, saknas nästan aldrig. pH indifferent (67).

***Hypnum jutlandicum* -- plattfläta**

13+5+0. Mindre allmän på torvjord eller murken ved i friska - fuktiga, mycket bas- och näringsfattiga, m. e. m. skuggiga miljöer; kulturgranskog, lärk- och tallskog och björkfuktskog. pH 3,7-4,3 (8). Karta 69.

***Hypnum lacunosum* -- 'grovfläta'**

14+4+0. Mindre allmän på jord, företrädelsetvis sand eller grus samt någon gång cement, i näringsfattiga men något basrika, torra - fuktiga, solöppna miljöer; sandstäpp och sandhedar, naturbetesmarker och vägskårningar. pH 5,0-7,0 (17). Karta 70.

Ej alltid uppfattad som artskild från *H. cupressiforme* men åtminstone i Lund är denna art ekologiskt och morfologiskt distinkt även om tveksamma mellanformer någon gång påträffas.

***Hypnum lindbergii* -- krokspjutmossa**

(= *Calliergonella lindbergii*)

0+0+1. Endast samlad på Kungsmarken (Sa) 1860.

***Hypnum resupinatum* -- atlantfläta**

2?+0+0. En mycket tveksam art som står mycket nära vissa former av *H. cupressiforme*. På följande ställen har jag funnit former som med tvekan kan föras hit: på äppelträd i parkmiljö 800m V Domkyrkan (Lu) samt på askbas i alsumpskog vid Stångby mosse (Ho).

***Isopterygium elegans* -- platt skimmermossa**

(= *Pseudotaxiphyllum elegans*)

3+5+1. Sällsynt på blottad jord eller gråsten i friska-fuktiga, basfattiga, skuggiga miljöer; jordbranter och klippor i hedskog, främst bokskog. pH 3,9-4,5 (6). Karta 71.

***Isothecium myosuroides* -- mussvansmossa**

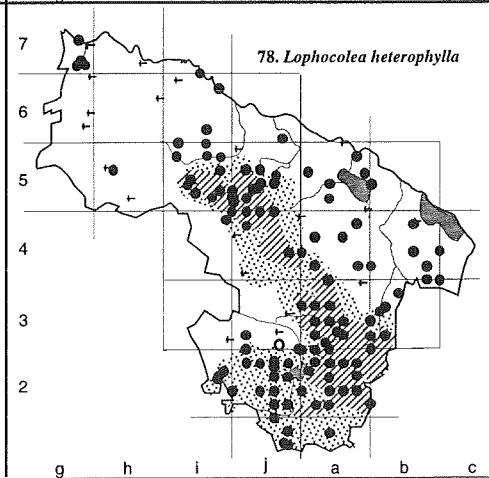
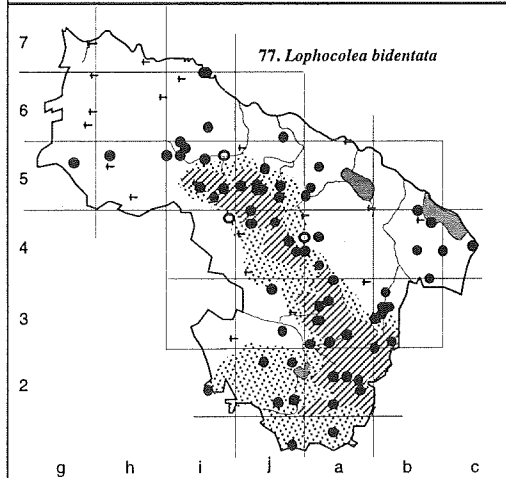
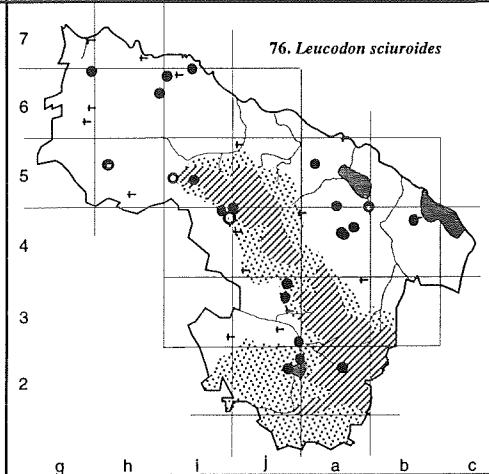
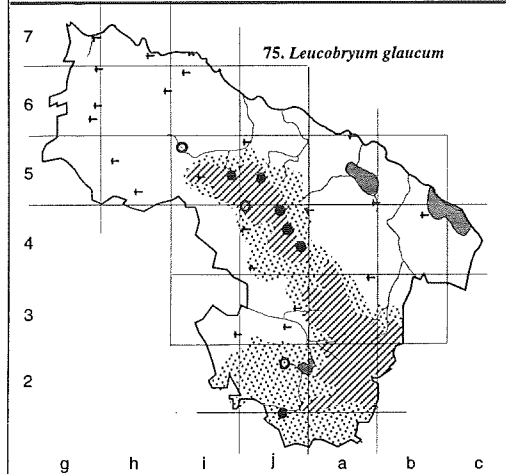
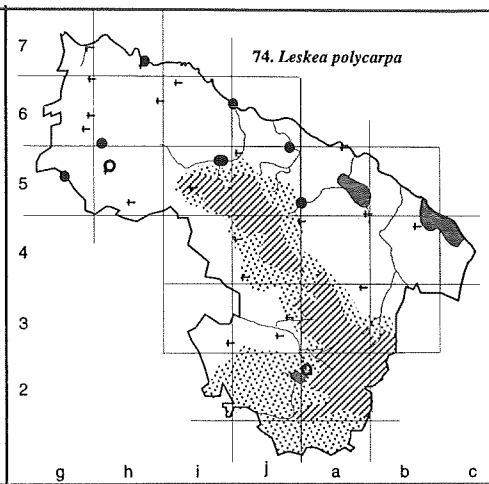
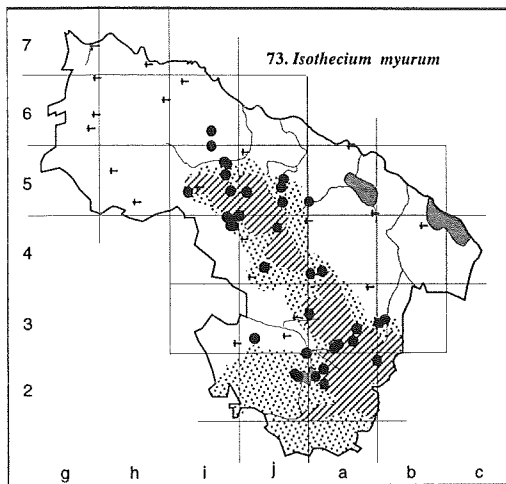
3+7+2. Sällsynt på gråsten i basfattiga, torra - blöta, skuggiga miljöer; hedlövskog, särskilt vid källor och bäckar. pH 4,0-5,6 (8). Karta 72. Den mycket avvikande formen *tenuinerve* (Kindb.) förekommer på stenar i bäckar 100m S och 600m SV Skogsmöllan (Ve).

***Isothecium myurum* -- ekorrsvansmossa**

(= *I. alopecuroides*)
14+20+5. Mindre allmän på gråsten och gamla ädellövträd i torra - fuktiga, något basrika, skuggiga miljöer; ängslövskog och medelrik lövskog, lövsnrar och parker. pH 5,0-7,0 (24). Karta 73.

***Jamesoniella autumnalis* -- höstöronmossa**

0+1+0. Mycket sällsynt. Endast på gråsten i stenmur i fuktig lövskog 600m S Järnhatten (Ge).

Jungermannia hyalina -- strandslevmossa
1+0+0. Mycket sällsynt. Endast på fuktig grusväg i skog 300m VSV Margretetorp (Ge).

Jungermannia jenseniana --
dvärgslevmossa
0+1+0. Mycket sällsynt. Endast på grusig fuktig skogsväg 400m ONO Dammkärr (Ge).

Lejeunia cavifolia -- blåsflikmossa
0+0+1. Endast uppgiven från stenar vid bäcken i Dalby hage (Da) 1944.

Lepidozia reptans -- fingermossa
2+1+1. Mycket sällsynt på torvjord i fuktiga, basfattiga, skuggiga miljöer. Björksumpskog 1km OSO Trällekilla (Ge), granplantering 600m NNV Tegelbruket (Ge) och hedbokskog 600m SV Husagård (Ve). Tidigare samlad i tallplantering vid vägen till Lyngby slätter (Ge) 1937.

Leptobryum pyriforme -- päronmossa
1+3+0. Mycket sällsynt på blottad torvjord i blöta, närings- och basrika, solöppna miljöer. Flerstädes i Botan (Lu), Bökebjärsmossen (Si) och den uttorkade Fönesjön (Re), på den sistnämnda lokalen dominerande över stora ytor.

Leskea polycarpa -- pilmossa
5+3+3. Sällsynt på gråsten, al, fläder och vide i näringsrika, fuktiga - blöta, halvöppna miljöer; trädriddar längs bäckar och åar. Karta 74.

Leucobryum glaucum -- blåmossa
1+5+3. Sällsynt på torvjord i fuktiga - blöta, näringsfattiga, men såväl basrika som basfattiga, öppna - halvöppna miljöer; hävdade fukthedar, medelrikkärr och fattiga sumpskogar. Karta 75.

Leucodon sciuroides -- allémossa
5+14+5. Sällsynt på grova träd, alm och lönn, eller någon gång ask, poppel eller cement, i öppna - halvöppna miljöer; alléer, trädgårdsmiljöer och skogsbryn. pH 5,9-6,5 (7). Karta 76.

***Lophocolea bidentata* s. lat.** --
stor blekmossa
(= *Chiloscyphus latifolius*, incl. *C. coadunatus*)
36+29+5. Allmän på mineraljordeller torv, samt mer sällan grå- och grönsten eller murken ved, i friska - fuktiga, något näringsrika, öppna - relativt skuggiga miljöer; kulturgräsmark, något rikare barr- eller lövskog, betesmarker och stränder. pH indifferent (29). Karta 77.

Lophocolea heterophylla -- vedblekmossa
(= *Chiloscyphus profundus*)
85+28+7. Mycket vanlig på murken ved, trädbaser av främst fattigbarkstråd, torv, eller någon gång gråsten och basfattig mineraljord, i friska - blöta, bas- och näringsfattiga, halvöppna - skuggiga miljöer; alla typer av medelrik - hedartad

skogsmark samt i lövsnår och sumpskog. pH 3,8-5,0 (24). Karta 78.

Lophocolea minor -- kornblekmossa
2+1+3. Mycket sällsynt på blottad basrik jord i fuktiga miljöer; gammal park vid Arendala (Ha) samt flerstädes i fuktängar på västra delen av Kungsmarken (Sa). Tidigare samlad i Lund (Lu) på 1850-talet, i Fågelsång (Ha) 1893 och på stenmur i Dalby hage (Da) 1940.

Lophozia excisa -- hedflikmossa
1+0+0. Mycket sällsynt. Endast på jord i betad fuktäng på Kungsmarkens västligaste del.

Lophozia silvicola -- skogsflikmossa
0+2+0. Mycket sällsynt; på jord vid vattenhål i enefälad 800m O Rögle (Ha) och på gnejksklippor i nordvärd bergsbrant 400m NO Kvarnbrodda (Ve).

Lophozia ventricosa -- jordflikmossa
0+0+1. Endast samlad i Häckeberga (Ge) 1894. Emellertid redan i Mellanskåne vanlig på stenblock i skogsmark.

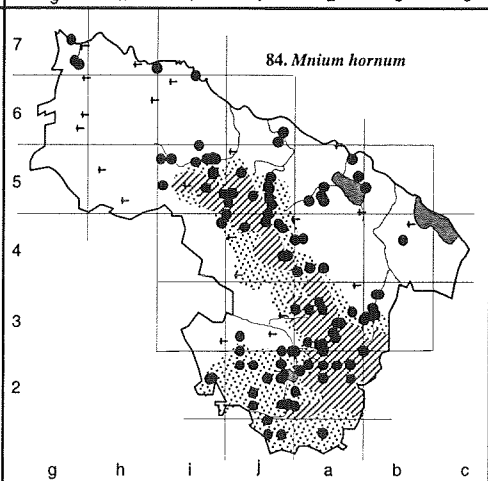
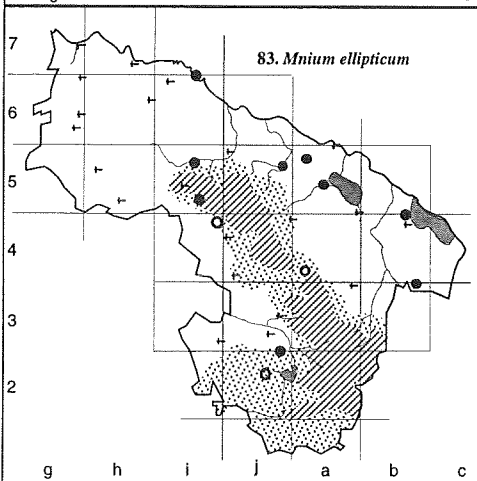
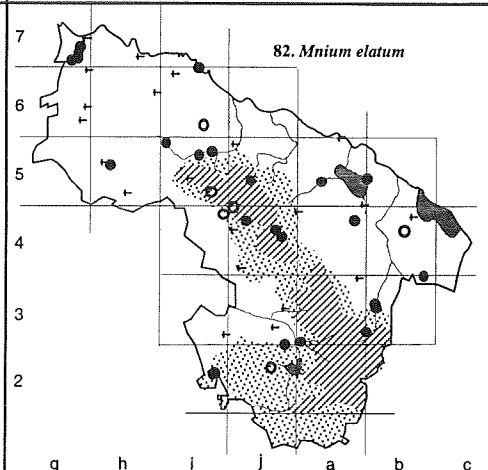
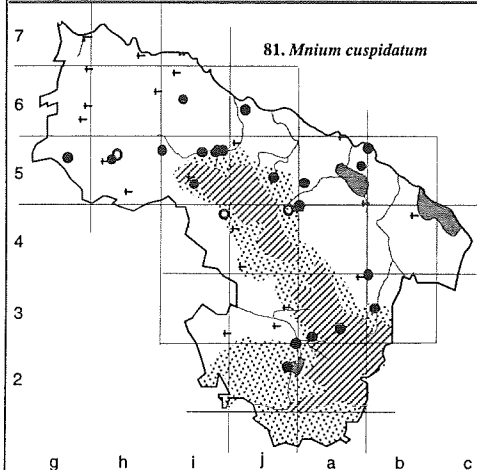
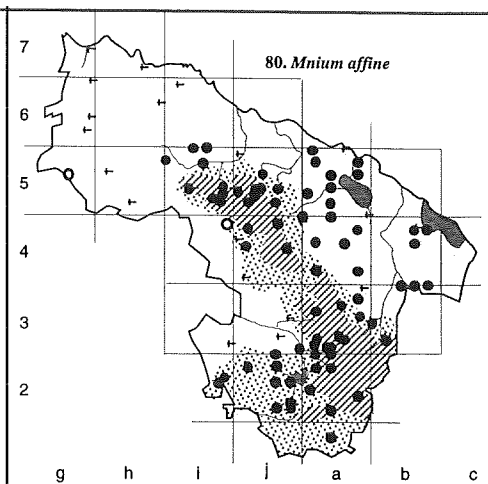
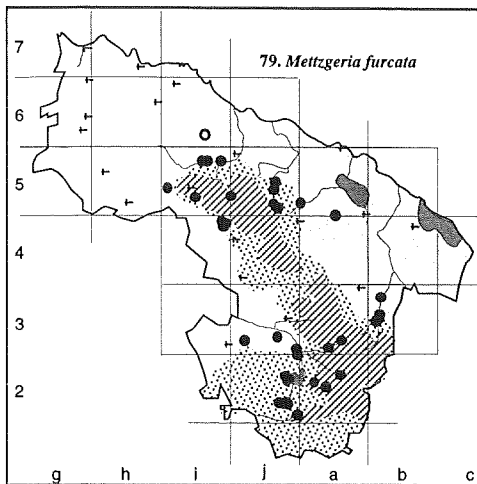
Lophozia wenzellii -- skedflikmossa
0+1?+0. Något som förefaller vara denna art har påträffats på gnejksklippor i nordvärd bergsbrant 400m NO Kvarnbrodda (Ve). Emellertid är denna nordliga art mig veterligen aldrig funnen i Skåne varför bestämningen tillsvidare får anses osäker.

Marchantia aquatica -- vattenlungmossa
0+3+0. Mycket sällsynt på torv i öppna kärr med rörligt, ± basrikt vatten. Medelrikt kalkkärr 600m SSO Jonstorp (Da), dito 1,2km SSO Ryd (Sa) samt i kalkrikt vasskärr i Stångby mosse (St).

Marchantia polymorpha -- lungmossa
1+4+6. Mycket sällsynt på ± fuktig, basrik jord i näringsrika, solöppna, ofta stark kulturpåverkade miljöer; vid grävda dammar och muddringsvallar samt i trädgårdsmiljöer och blomkrukor. I Dalby Norreskogs plantskola (Da), vid Genarps reningsverk (Ge), i Stångby mosse (St) och flerstädes i Botan (Lu).

Metzgeria furcata -- bandmossa
7+32+1. Tämligen sällsynt på grova rikkbarkstråd, vrakbokar, gamla flådrar samt gråsten i fuktiga - blöta, skuggiga och skyddade miljöer; gammal lövskog och parkmiljöer, särskilt vid vattendrag, samt i alsumpskog. Troligen mycket känslig för uttorkning. Bildar mycket sällan sporogon men sådana har påträffats rikligt på gamla träd vid Häckebergasjöns västra strand (Ge). pH 5,1-7,1 (26). Karta 79.

Mnium affine -- skogspraktmossa
(= *Plagiommium affine*)
48+24+3. Allmän på torv- eller sandjord samt mer sällan ved, trädbaser eller gråsten i friska - fuktiga,

måttligt bas- och näringsrika, öppna - skuggiga miljöer; lövsnr, gläntor i medelrik skogsmark och kulturgranskog, skuggade sandbranter och grustag, fuktängar och sandig gräsmark. pH indifferent (36) men vanligast på måttligt sura substrat. Karta 80.

***Mnium cinclidioides* – – källpraktmossa**
(= *Pseudobryum cinclidioides*)

0+1+1. Mycket sällsynt men mycket riklig på sin enda lokal, ett videkarr 1,2km OSO Billebjär (Da). Samlad här även 1948 men annars sällsynt i Skåne.

***Mnium cuspidatum* – – lundpraktmossa**
(= *Plagiomnium cuspidatum*)

8+14+5. Tämmligen sällsynt på mineraljord, gråsten eller trädbaser i torra - fuktiga, relativt basrika, halvöppna - skuggiga miljöer; ädellövskog, parker, lövsnr och någon gång kulturgräsmark. pH 5,1-7,1 (17). Karta 81.

***Mnium elatum* – – bandpraktmossa**
(= *Plagiomnium elatum*)

7+17+9. Tämmligen sällsynt på kärrtorv i blöta, ± basrika, öppna - halvöppna miljöer; rika kärrängar och källkärr, eutrofa stränder och rik sumpskog. pH 5,7-7,5. Karta 82.

***Mnium ellipticum* – – kärrpraktmossa**
(= *Plagiomnium ellipticum*)

4+5+3. Sällsynt på kärrtorv eller mineraljord i fuktiga - blöta, bas- och näringsrika, öppna - halvöppna miljöer; högstarr- och högrötsängar, rikkärr, vasskärr, rik sumpskog och eutrofa stränder. Karta 83.

***Mnium hornum* – – skuggstjärnmossa**

58+50+6. Mycket vanlig på torv, murken ved, trädbaser och mer sällan gråsten i fuktiga - blöta, ± basfattiga, skuggiga miljöer; sumpskog, isynnerhet alkärr, samt i fuktig medelrik - hedartad lövskog och äldre kulturgranskog, bäckraviner och skuggiga stränder. pH 3,8-5,8 (29). Karta 84.

***Mnium longirostre* – – kalkpraktmossa**
(= *Plagiomnium rostratum*)

1+2+2. Mycket sällsynt; på marken i Fågelsångsgravinen (Ha), på överspolade stenar i Kävlingsån 200m OSO Håstadmölla (Hå) samt i sandig kulturbetesmark 500m O Billemeden (Hå). Tidigare samlad i Vombs fure (Vo) 1919.

***Mnium punctatum* – – bäckrundmossa**
(= *Rhizomnium punctatum*)

10+23+4. Tämmligen sällsynt på torv, mineraljord, murken ved eller gråsten i blöta och skuggiga miljöer med rörligt markvatten; längs bäckar i främst medelrik lövskog samt vid källor i skogsmark. pH 5,1-6,9 (13). Karta 85.

***Mnium stellare* – – blek stjärnmossa**

0+2+4. Mycket sällsynt på jord eller gråsten vid bäckar i närings- och basrik sluten lövskog. 200m

O Svartsborg (Hä) och vid Skogsmöllan (Ve). Tidigare samlad i Fågelsång (Ha) 1891, Romeleklint (Gö) 1894, vid Åskebäskan (Vo) 1913 och i Dalby hage (Da) 1944.

***Mnium undulatum* – – vågig praktmossa**
(= *Plagiomnium undulatum*)

53+50+5. Mycket vanlig på jord i relativt närings- och basrika, fuktiga - blöta, halvöppna miljöer; näringsrik öppen lövskog, rik sumpskog, park- och trädgårdsmiljöer, bäckraviner, källkärr och rika fuktängar, ofta på igenväxande kulturmark. pH 4,8-6,8 (33). Karta 86.

***Moerchia hibernica* – – kärrmörkia**

0+3+1. Mycket sällsynt i öppna basrika källkärr. Skogsgårds ängar 400m VSV Agarnehus, 800m NO Önnemo (Bo) och 1,2km SSO Ryd (Sa, G. Kristensson).

***Mylia anomala* – – myrmylia**

0+2+0. Mycket sällsynt; i vitmossa i medelrikt källkärr 1,2km SO Dalby vaattentorn (Da) och i blämossa på fuktig enefälad 600m NNV Jonstorp (Da)

***Nardia geoscyphus* – – liten nardia**

0+1+0. Mycket sällsynt. Endast på markblotta i betad fukthed 1km O Önnemo (Bo).

***Nardia scalaris* – – dikesnardia**

1+0+0. Mycket sällsynt. Endast på markväg i hedskog 500m NO Kämparpshus (Ge).

***Neckera complanata* – – platt fjädermossa**

2+12+3. Sällsynt på gamla, ofta döende, ädellövträd eller vrakbogar samt någon gång gråsten i fuktiga skyddade miljöer; gammal örörd lövskog, bäckraviner och gamla parkmiljöer. Mycket krävande på basrika substrat och hög luftfuktighet. pH 5,8-7,4. Karta 87.

***Neckera crispa* – – grov fjädermossa**

0+0+1. Endast uppgiven som ett enda individ i Dalby hage (Da) 1944.

***Neckera pumila* – – bokfjädermossa**

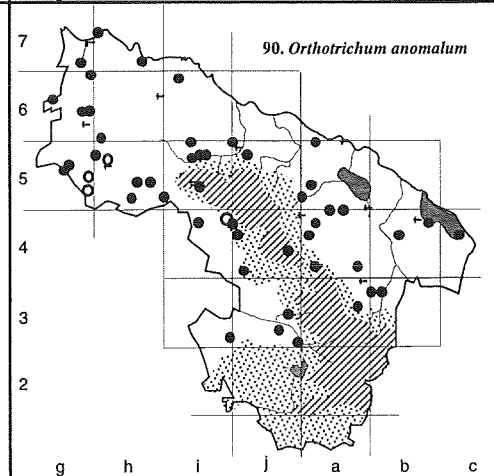
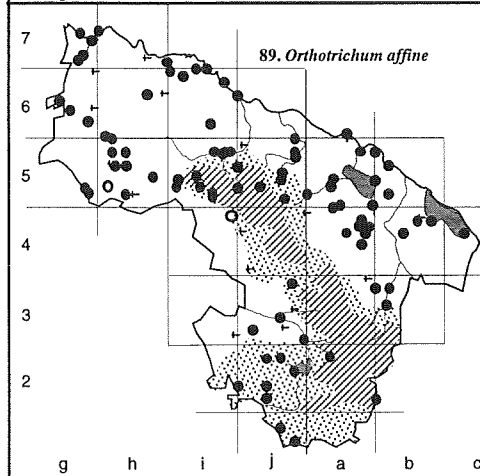
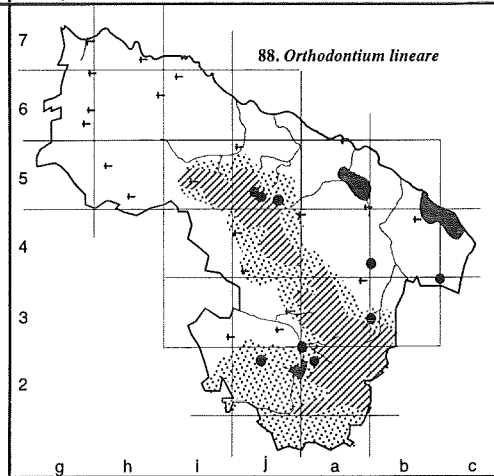
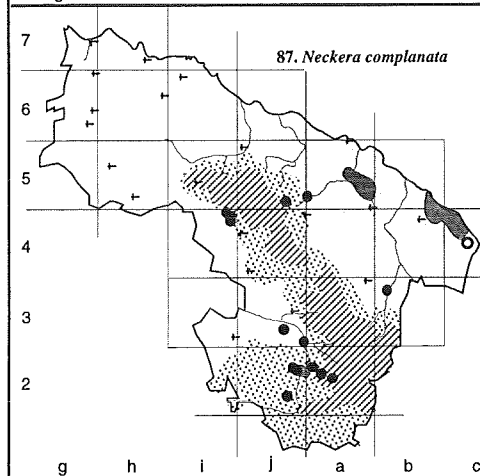
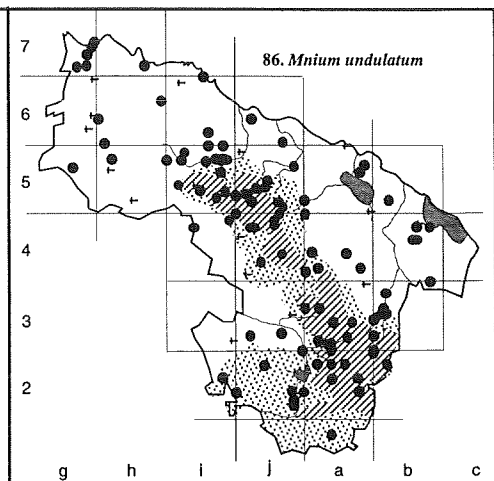
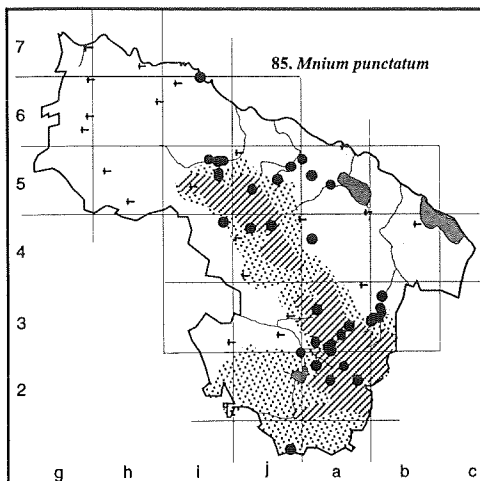
0+1+4. Mycket sällsynt. Endast på gamla döende bokar i hedbokskog på udden i Häckebergsgasjön 500m SO Skoggård (Ge). Tidigare samlad vid Margaretetorp (Ge) på 1870-talet, vid Romeleklint (Gö) 1894, på alm vid Malmövägen (Lu) 1943, samt i Dalby hage (Da) 1944.

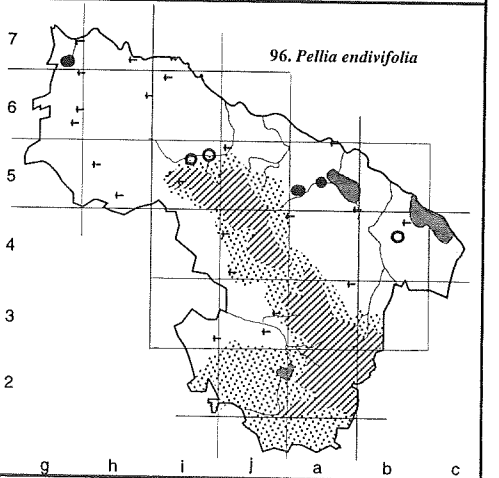
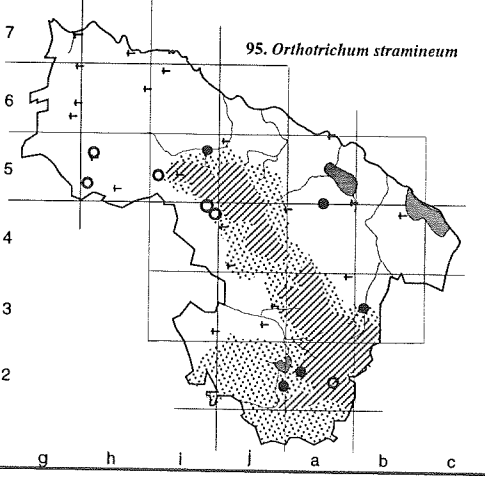
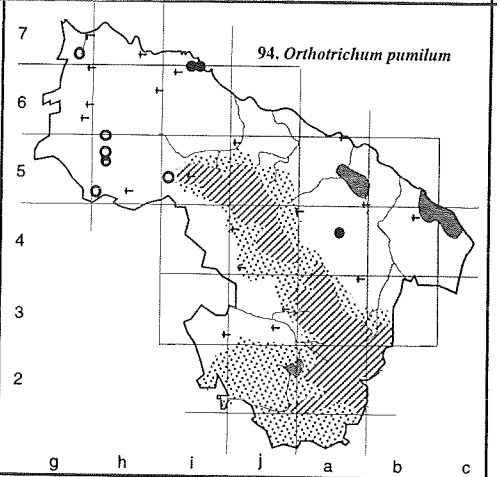
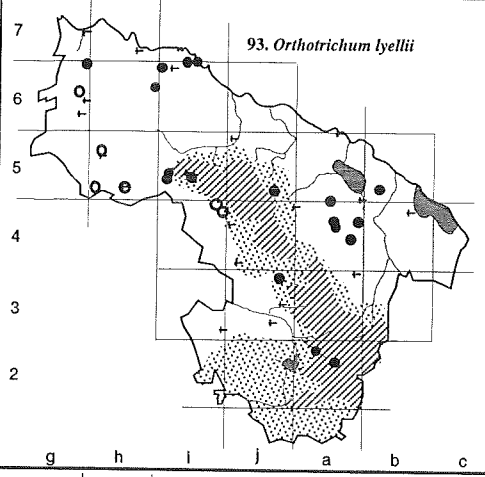
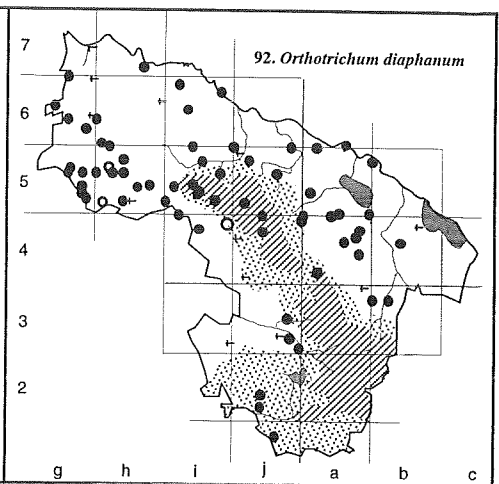
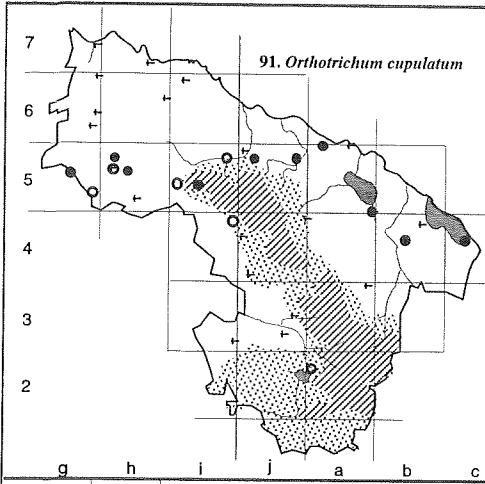
***Nowellia curvifolia* – – långfliksmossa**

1+0+0. Mycket sällsynt. Endast på stubbe i kulturgranskog 500m SSO Romeleklint (Gö). En utpräglad barrskogsart.

***Nyholmiella obtusifolia* – – trubbhättemossa**
(= *Orthotrichum obtusifolium*)

0+0+1. Endast samlad vid Lund (Lu) 1861.

***Orthodontium lineare* – – kapmossa**

8+2+0. Tämligen sällsynt på murken barrved i torra - friska, basfattiga och skuggiga lokaler; hedartad skogsmark, gran- och lärkplanteringar. En sent invandrad art som är under spridning. Karta 88.

***Orthotrichum affine* – – strimhättemossa**

42+59+10. Allmän på rikkalksträd, fläder och vide, samt någon gång grästen och cement, i friska - fuktiga, bas- och näringsrika, halvöppna miljöer; park- och gårdsmiljöer, rika lövbryn, eutrofa stränder, lövsnår längs vägar och åkrar samt rik sumpskog. pH 5,9-6,7 (17). Karta 89.

Orthotrichum anomalum* – –*rödskaftad hättemossa**

23+25+7. Allmän på cement, kalksten, eternit eller någon gång grästen i torra - fuktiga, bas- och näringsrika, öppna - halvöppna miljöer; renar, kulturgräsmark, trädgårds- och gårdsmiljöer, eutrofa stränder. pH 6,2-7,0 (11). Karta 90.

Orthotrichum cupulatum* – –*kalkhättemossa**

6+4+6. Tämligen sällsynt på cement och eternit i friska - fuktiga, basrika, halvöppna miljöer; parkgårds- och trädgårdsmiljöer samt eutrofa stränder. Karta 91.

Orthotrichum diaphanum* – –*hårhättemossa**

35+30+6. Allmän på vide, fläder, ädellövträd och cement i fuktiga - blöta, bas- och näringsrika, halvöppna skyddade miljöer; lövsnår vid renar och diken, trädgårdsmiljöer, kulturmark, videokärr och eutrofa stränder. pH 6,0-6,8 (15). Karta 92.

***Orthotrichum lyellii* – – stor hättemossa**

2+17+9. Sällsynt på alm, lönn och ask i mestadels torra, öppna - halvöppna, bas- och näringsrika miljöer; alléer och kyrkogårdar samt någon gång rik fuktskog. Troligen minskande. pH 5,9-6,7 (9). Karta 93.

Orthotrichum pulchellum* – –*röd tandad hättemossa**

0+2+3. Mycket sällsynt. Fågelsångsdalen (Sa, G. Kristensson). Vidare har ett utvecklade exemplar som troligen hör hit observerats på fläder i snår mot en bergvägg i betesmarken 500m VSV Tygelsjö (Ha). Tidigare samlad i skog vid Räfte (Sa) 1847-1858 samt vid Dalby (Da) 1858.

Orthotrichum pumilum* – –*dvärghättemossa**

1+2+6. Mycket sällsynt på alm, lönn och fläder, dels i alléer, dels i sumpskog. Minskande. Karta 94

***Orthotrichum rupestre* – – berghättemossa**

1+2+4. Mycket sällsynt på grästen i halvöppna kulturmiljöer. Lyngby kyrkogårdsmur (Ly),

Gödelövs kyrkogårdsmur (Gö) samt på sten i bäck vid Skrivaremöllan (Hä). På samtliga lokaler mycket sparsamt. Tidigare samlad vid Lund (Lu) 1809, vid Arendala (Ha) 1886, vid Romeleklint (Gö) 1886 samt på södra stenvuren runt Dalby hage (Da) 1944.

Orthotrichum speciosum* – –*trädhättemossa**

1+0+2. Mycket sällsynt. Endast som epifyt på hassel i lövsnår i skogsbryn 700m SV Gyllebo (Ge). Tidigare samlad vid Räfte (Sa, utan årtal) och vid Billebjär (Da) 1928.

Orthotrichum stramineum* – –*skogshättemossa**

1+4+6. Mycket sällsynt på bok, ask och lönn i fuktiga halvöppna miljöer; gammal skogsmark och lövbryn. Karta 95.

***Orthotrichum striatum* – – slät hättemossa**

0+0+1. Endast uppgiven som spridd i Dalby hage (Da) 1944.

***Paludella squarrosa* – – piprensarmossa**

0+0+2. Endast samlad vid Fågelsång (Ha) 1872 och i Stångby mosse (St) 1933. En ytterst exklusiv rikkärrsmossa som nu kanske är helt försvunnen från Skåne.

Paraleucobryum longifolium* – –*skärbladsmossa**

1+0+0. Mycket sällsynt. Endast på torr grästen i fuktig lövblandskog 900m OSO Kullatorpet (Ve).

***Pellia endivifolia* – – kragpella**

0+5+4. Mycket sällsynt på blottad blöt kalkrik jord i rikkärr, sumpskog eller grustag. Karta 96.

***Pellia epiphylla* – – fickpella**

3+3+1. Sällsynt på torvhaltig jord i fuktiga, ± basfattiga, halvöppna miljöer; fuktiga skogsvägar, vid skogsbäckar och i fuktig fåladsmark. Karta 97.

Phascum cuspidatum* – – knopmossa*(= *Tortula atherodes*)**

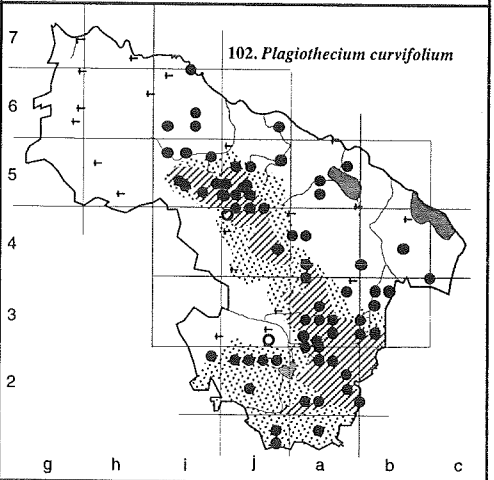
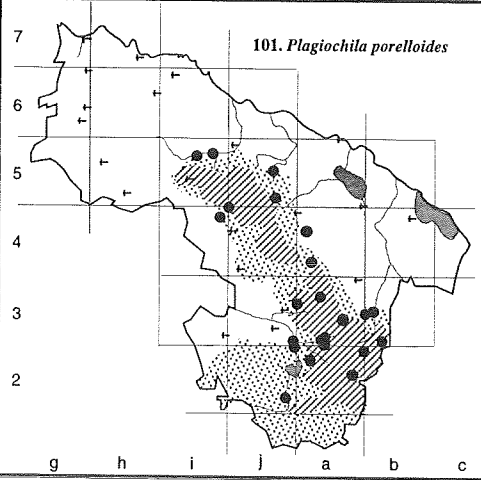
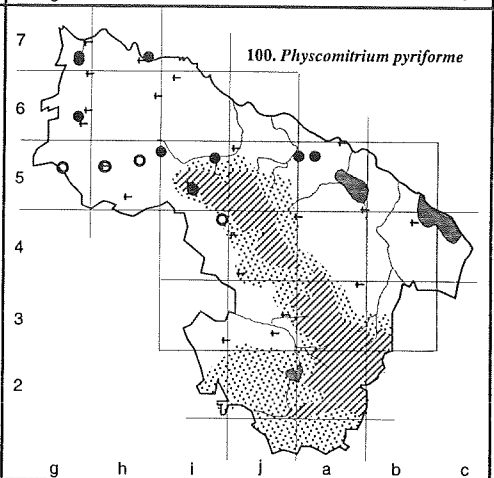
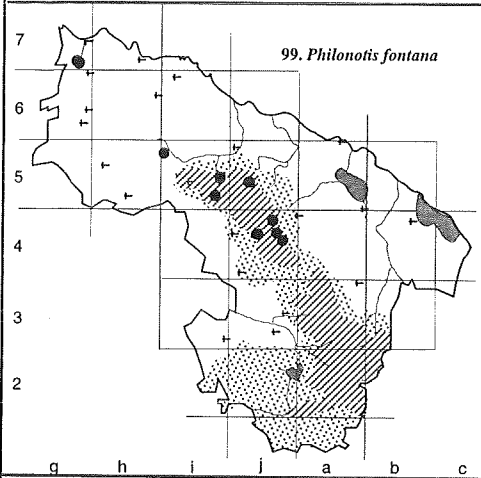
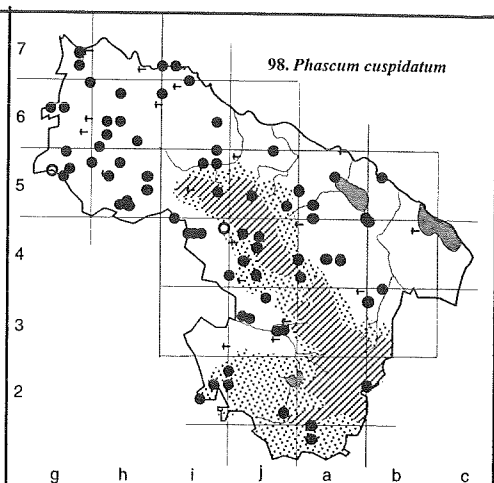
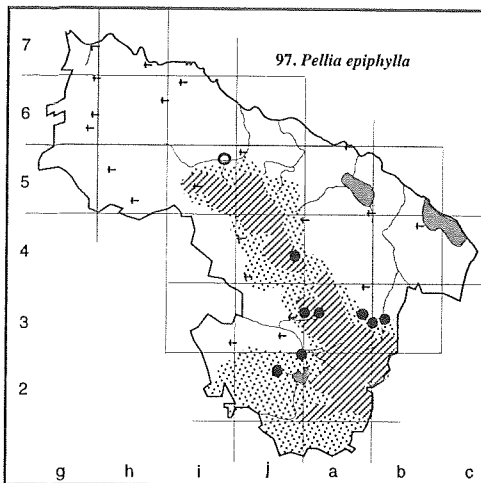
52+22+7. Mycket vanlig på blottad bas- och näringsrik sand, lera eller matjord i torra - fuktiga solöppna miljöer; åker- och trädgårdsmark, kulturgräsmark, sand- och jordtag samt stäppartade ängsmarker. pH 6,1-7,3 (23). Karta 98. Mycket mångformig; var. *piliferum* förekommer sällsynt på torr kalkrik sand men mellanformer förefaller vara vanliga. var. *curvisetum* har observerats på en lokal men inte eftersökts särskilt.

Phascum floerkianum* – – dvärgpottia*(= *Microbryum floerkianum*)**

0+0+1. Endast samlad vid Botillelund (St) 1942.

***Philonotis arnellii* – – dvärgkällmossa**

1+0+0. Mycket sällsynt. Endast på blottat morän-

grus i vägsränning 50m SO Hästskobäck (Ge).

***Philonotis calcarea* -- kalkkällmossa**

0+1+3. Mycket sällsynt vid källor med starkt kalkhaltigt vatten. I Stångby mosse (St), samt vid (N) Kävlungeån vid Bösamöllan (Hå). Tidigare samlad i Sularpskärrer (Ha) 1942 och vid Heljesjön (Vo) 1943.

***Phlionotis fontana* -- källmossa**

1+10+1. Sällsynt vid källutflöden med rent, ± basrikt vatten i öppna miljöer. pH 6,1-7,1 (6). Karta 99.

***Physcomitrium pyriforme* -- stor huvmossa**

4+5+6. Sällsynt på blottad jord i fuktiga - blöta, bas- och näringsrika, solöppna miljöer; betade strandängar, kärrängar, högstarrkärr och försumpade åkrar. Karta 100.

***Plagiochila asplenioides* -- praktbräkenmossa**

2+2+1. Mycket sällsynt på jord, gråsten eller trädbaser i fuktiga, näringsrika, skuggiga och skyddade miljöer; i bäckraviner och vid skogsbäckar i ädellövsog. 50m NV Dalby vattentorn (Da), 400m N Måryd (Hä), 300m SSV L. Abusa (Hä) samt 500m S Kullatorpet (Ve). Tidigare uppgiven för Dalby hage (1944) och Skogårds ängar V Agarnehus (Ge) 1969.

***Plagiochila norvegica* -- taggbräkenmossa**

0+1+0. Endast funnen på stenar i skogsbäck i 'Dörröds fälad' 600m SSO Kullatorpet (Ve, N. Cronberg 1986). Detta är den enda kända lokalen i Sverige och den tredje i världen för denna art vilken desvärre vid senare besök på lokalen inte stött att återfinna.

***Plagiochila porelloides* -- liten bräkenmossa**

6+16+0. Tämmligen sällsynt på gråsten, blottad jord och trädbaser i fuktiga - blöta, något basrika, skuggiga och skyddade miljöer; längs oreglerade skogsbäckar, gammal fuktig lövsog och någon gång öppna källkärr. Troligen mycket känslig för uttorkning. pH indifferent (18) men vanligast på måttligt sura substrat. Karta 101.

***Plagiothecium cavifolium* -- trindsidenmossa**

1+3+3. Mycket sällsynt på humusrik jord och trädbaser i fuktiga skuggiga miljöer; medelrik lövsog och videokärr. 50m SV Gryteskog (Hä), 1,8km OSO Vasselund (Hä), 200m SV Tuvelund (Hä) och 900m NNO Tvedöra (Hä). Tidigare samlad i Fågelsång (Ha) 1933-1950, i Dalby hage (Da) 1940-1943 och i bokskogsbranter S Hällestads station (Hä) 1944.

***Plagiothecium curvifolium* -- klosidenmossa**

53+14+4. Mycket vanlig på torv, murken ved och trädbaser av fattigbarksträd, samt någon gång på gråsten, i torra - friska, mycket basfattiga, halvöppna - skuggiga miljöer; kulturgranskog, lärkplanteringar och hedlövsog. pH 3,8-4,6 (15). Karta 102.

***Plagiothecium denticulatum* -- skogssidenmossa**

(inklusive den ytterst snarlika *P. laetum*, vedsidenmossa, vilken jag inte förmår att säkert urskilja)

33+17+7. Allmän på jord, ved och gråsten i friska - blöta, bas- och näringsfattiga, halvöppna - skuggiga miljöer; hedartad och medelrik lövsog, alsumpskog, fattiga skogskärr, lövsnår och någon gång öppna källkärr. pH 3,9-5,5 (20). Karta 103.

***Plagiothecium ruthi* -- sumpsidenmossa**

0+2+1. Mycket sällsynt; på torv i videokärr 1,2km OSO Billebjär (Da) och i källpåverkat al-ask kärr 500m OSO Tågarp (Ig). Tidigare samlad vid Håckeberga (Ge) 1962.

***Plagiothecium succulentum* -- praktsidemossa**

30+ 25+8. Allmän på mineraljord, torv och gråsten, samt mer sällan murken ved eller gamla lövträd, i friska - fuktiga, något bas- och näringsrika, ± skuggiga miljöer; medelrik lövsog, bäckraviner, lövsnår och någon gång sumpskog. pH 4,3-6,1 (20). Karta 104.

***Plagiothecium undulatum* -- vågig sidenmossa**

5+0+1. Mycket sällsynt på torv och murken ved i friska, bas- och näringsfattiga, mycket skuggiga miljöer; kulturgranskog och sandtallskog. Karta 105.

***Platygyrium repens* -- kopparglansmossa**

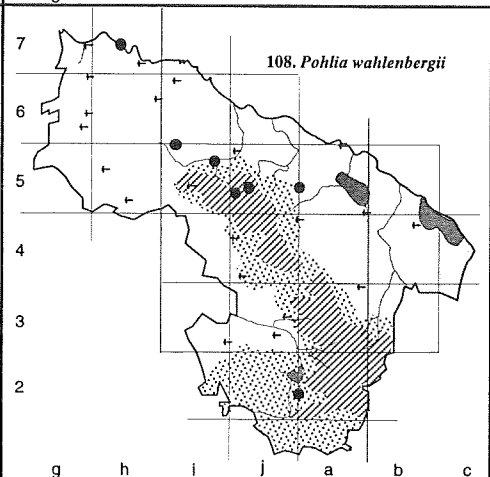
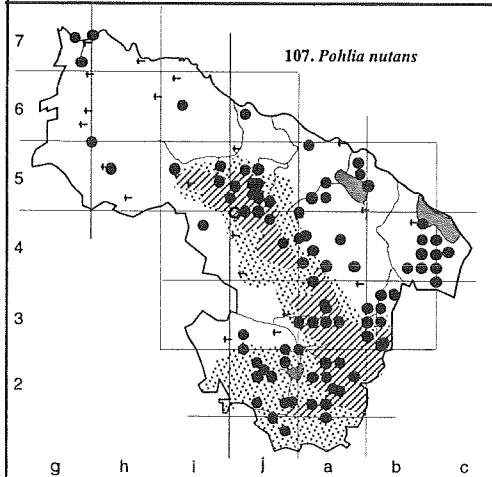
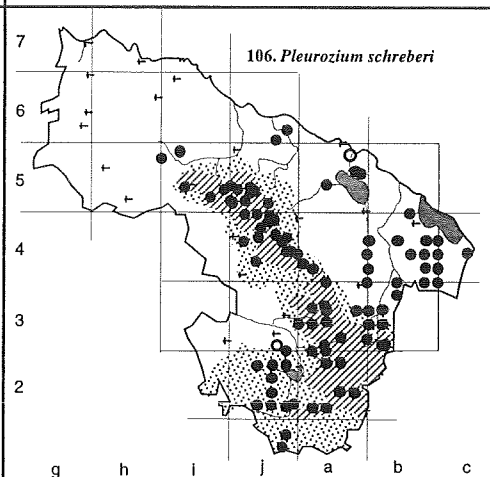
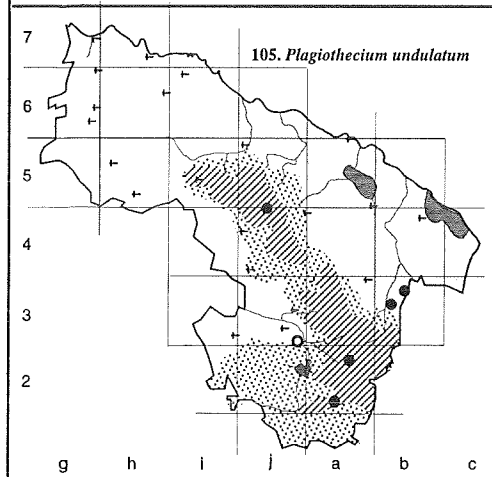
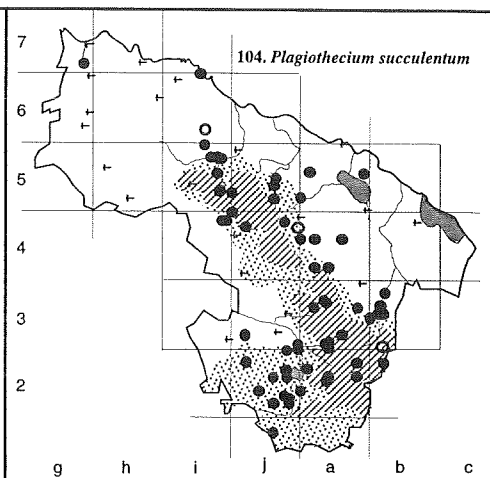
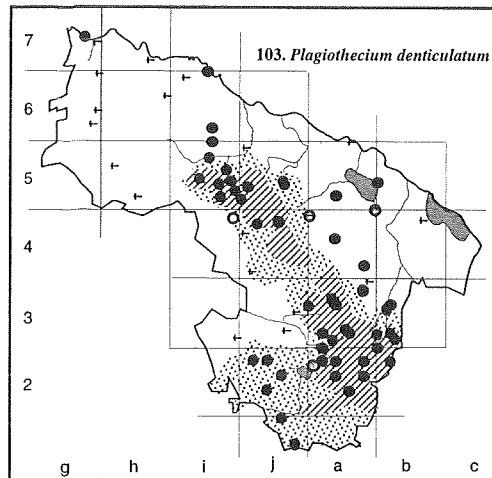
0+17+0. En steril mossa som troligen tillhör denna art har insamlats på en numera nedsågad alm i allén väster om Arendala (Ha).

***Pleuroidium subulatum* -- sylmossa**

2+0+5. Mycket sällsynt på blottad mineraljord i måttligt bas- och näringsrik gräsmark; 1,2km S Borup (Ly) och 1,3km SO Dalby vattentorn (Da). Tidigare samlad vid Räfte (Sa) 1849, vid Höjebro (Lu) 1884, på Kungsmarken (Sa) 1892 samt på jordvallen i Dalby hage (Da) 1944.

***Pleurozium schreberi* -- väggmossa**

65+33+7. Mycket vanlig på torv och mineraljord i torra - fuktiga, bas- och näringsfattiga, öppna - ± skuggiga miljöer; hedlövsog, öppen kulturgranskog, sandtallskog, hedartade naturbetesmarker, hyggen, skärningar och sandhedar. pH 3,8-5,6 (35). Karta 106.

Pogonatum aloides --
sydlig grävlingmossa

1+0+0. Mycket sällsynt. Endast på vägskäring i hedskogsbryn 300m VSV Margretetorp (Ge).

Pogonatum nanum -- **liten grävlingmossa**

1+1+7. Mycket sällsynt; på rullstensgrus i torrbacke 400m NV Hällestads kyrka (Hä) och på gnejsmorängrus i skogsvägsdike 600m V Kullaskogstorp (Ve). Tidigare samlad på Kungsmarken (Sa) ca 1830, Räftea (Sa) 1851, Fågelsång (Ha) ca. 1890, Rögge (Ha) 1893, S. Sandby (Sa) 1911, L. Abusa (Hä) 1933 och mellan Galtesjöhus och Agarnehus (Ge) 1944. Förefaller vara minskande, troligen känslig för kvävegödsling.

Pogonatum urnigerum --
stor grävlingmossa

1+1+2. Mycket sällsynt; på blottat grus i vägskäring 50m SO Hästskobäck (Ge) och på fuktig grusig skogsväg 400m ONO Dammkärr (Ge). Tidigare samlad vid Fågelsång (Ha) 1837 och mellan Galtesjöhus och Agarnehus (Ge) 1944.

Pohlia annotina -- **taggkornsnicka**

2+2+1. Mycket sällsynt på blottad fuktig basrik eller basfattig mineraljord i solöppna miljöer. Kungsmarkens västligaste del (Sa), 300m VSV Margretetorp (Ge), 400m ONO Dammkärr (Ge) och i sandtaget vid Tvedöra (Hä). Tidigare samlad mellan Galtesjöhus och Agarnehus (Ge) 1944.

Pohlia cruda -- **opalnicka**

0+3+2. Mycket sällsynt på rasbranter av jord eller gråsten i skyddade lägen; kvartsitenbrott 300m VSV Hardeberga kyrka (Ha), lerskifferrasbrant i bäckravin i Fågelsångsdalen (Sa) samt lövskogsbrant mot Kävlungeån 800m VNV V. Hoby kyrka (Ho). Tidigare samlad 'nära Kungsmarken' 1889.

Pohlia delicatula -- **fagernicka**

(= *P. melanodon*)

0+1+0. Mycket sällsynt. Endast på fuktig kalkhaltig sand i sandtaget vid Tvedöra (Hä).

Pohlia nutans -- **vanlig nickmossa**

66+24+2. Mycket vanlig på blottad mineraljord, torv eller murken ved i torra - blöta, mycket bas- och näringsfattiga, öppna - halvöppna miljöer; öppen hedlövsog, sandtallskog, skärningar på morängrus, hedartade naturbetesmarker, hedskogsbryn och fattigkärr. pH 3,8-5,2 (22). Karta 107.

Pohlia prolifera -- **luddnicka**

0+1+0. Mycket sällsynt. Endast på sandig strandbrant mot (N) Kävlungeån vid Bösamöllan (Hä).

Pohlia wahlenbergii -- **bäcknicka**

3+4+0. Sällsynt på blottad jord eller på kärortorv i ständigt fuktiga - blöta, oftast källpåverkade, basrika, öppna - halvöppna miljöer; öppna välgärd, vägdiken och översilad sandmark. Karta 108.

Polytrichum commune -- **stor björnmossa**

3+9+2. Sällsynt på torvjord i blöta, närings- och basfattiga, öppna - halvöppna miljöer; fattigkärr, fukthedar och björksumpskog. pH 3,9-5,5 (5). Karta 109.

Polytrichum formosum --
skogsbjörnmossa

(= *Polytrichastrum formosum*)

72+29+3. Mycket vanlig på torv eller mineraljord i torra - fuktiga, bas- och näringsfattiga, öppna - skuggiga miljöer; hedartad och medelrik lövskog, barrskogar, fukthedar och betade fuktängar. pH 3,8-5,2 (40). Karta 110.

Polytrichum juniperinum -- **enbjörnmossa**

33+20+2. Allmän på sand eller torv i torra - fuktiga, näringsfattiga och måttligt basfattiga, solöppna miljöer; hedartade och ängsartade naturbetesmarker, sandhedar och sandig gräsmark, skärningar i morängrus och hedskogshyggen. pH 4,4-6,2 (19). Karta 111.

Polytrichum longisetum --
kärrbjörnmossa

(= *Polytrichastrum longisetum*)

0+3+3. Mycket sällsynt på blottad mycket basfattig vitmosstorv; utbruten torvmosse 1,1km V Orevad (Ge), betad fukthed 600m VNV Killeholm (Bo) samt på torvblock i Botan (Lu). Tidigare samlad vid Fågelsång (Ha) ca 1890, vid Räftea (Sa) 1916 och vid Kungsmarken (Sa) 1927.

Polytrichum piliferum -- **hårbjörnmossa**

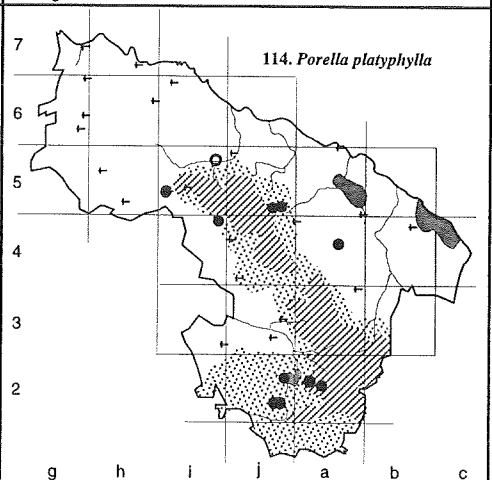
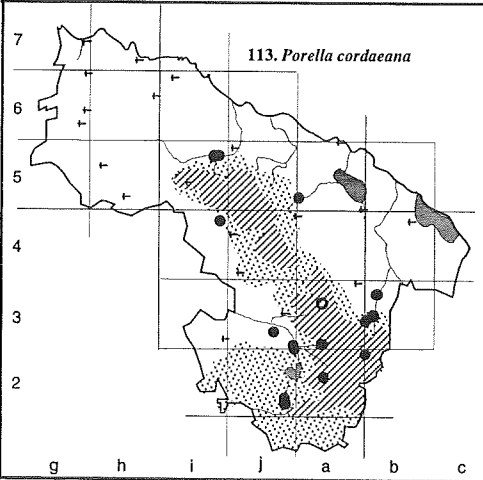
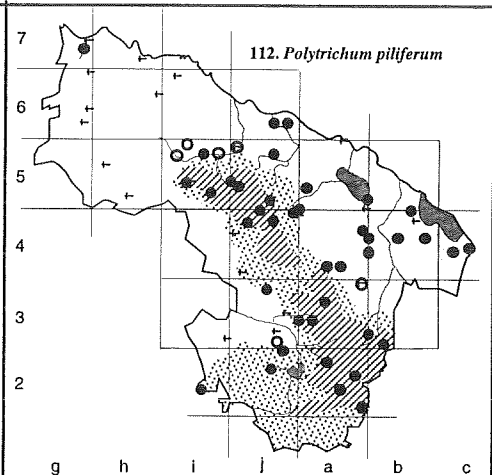
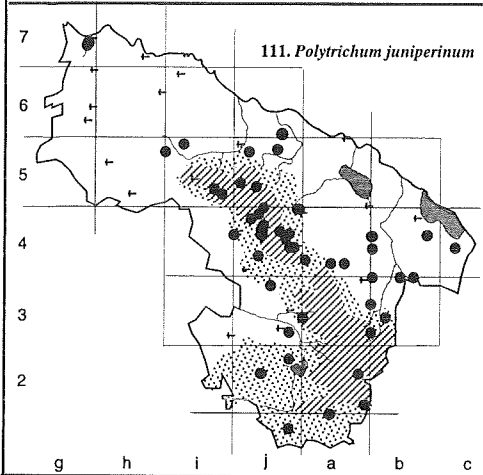
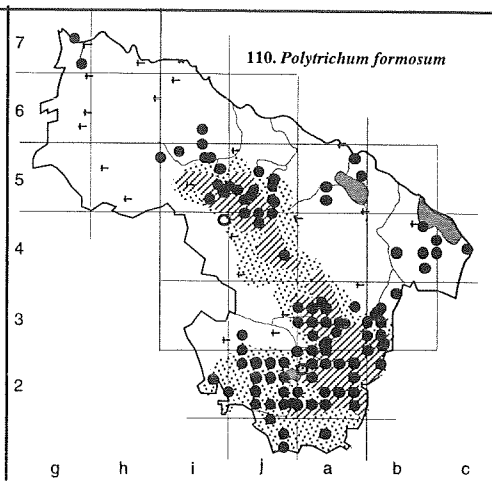
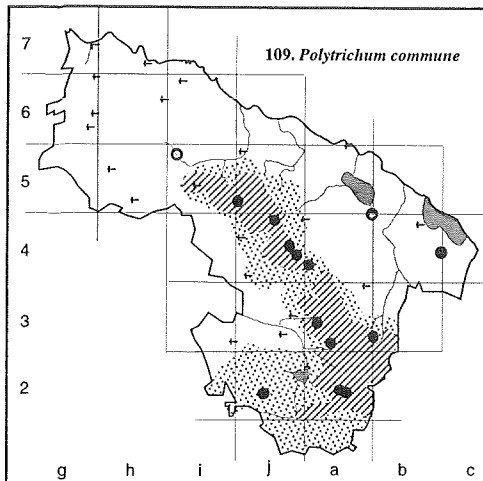
22+18+7. Allmän på torv, sand eller sprickiga grästenshällar i torra, måttligt bas- och näringsfattiga, solöppna miljöer; sandfält, sanddyner, sandiga trädesåkrar, öppen sandtallskog, betade torrbackar, öppna hållmarker och hedskogsbryn. pH 4,0-5,6 (12). Karta 112.

Polytrichum strictum -- **myrbyörnmossa**

0+6+3. Sällsynt i höga täta vitmossetuvor i öppna fattig- eller medelrikkärr. Skoggårdsängar V Agarnehus (Ge), 700m V Margretetorp (Ge), 800m NO Önnemo (Bo), 600m NNV Jonstorp (Da), 1,2km SSO Ryd (Sa) samt Kalvs mosse (Re). Tidigare samlad vid Boreslund (Hä) 1942.

Porella cordaeana -- **stenporella**

5+11+4. Sällsynt på gråsten i permanent blöta, ± basrika, skuggiga och skyddade miljöer; bäckravin och vid oreglerade skogsbäckar i rik- och medelrik lövskog. pH 5,1-7,1 (12). Karta 113.

Porella platyphylla -- trädporrella

2+8+2. Sällsynt på gamla vrakbogar och någon gång på ask, alm eller gråsten i fuktiga halvöppna miljöer; mest gammal hedbokskog, särskilt vid bryn och vattendrag. Beroende av mycket gamla lövträd och sannolikt mycket försurningskänslig. pH 5,6-7,6 (8). Karta 114.

Pottia bryoides -- klottuss

(= *Tortula protobryoides*)

0+0+1. Endast samlad vid Lund (Lu) 1889.

Pottia davalliana -- kalkpottia

(= *Microbryum davallianum*)

0+0+4. Samlad vid Norra Promenaden (Lu) 1889, vid St. Råby (Rå) ca. 1890, mitt emellan Lund & Dalby (Ha?) 1929 och vid Botillelund (St) 1942. Brukar växa på torr kalkrik lera i torrängar eller trädesåkrar; känslig för försuring och bekämpningsmedel.

Pottia intermedia -- ängstuss

(= *Tortula modica*)

11+6+5. Mindre allmän på blottad mineraljord i friska - fuktiga, bas- och näringsrika, solöppna miljöer; trädgårdsland, jordvallar, kulturbetesmarker, trädesåkrar och ruderatmark. pH 6,3-7,3 (7). Karta 115.

Pottia lanceolata -- tandtuss

(= *Tortula lanceolata*)

1+2+8. Mycket sällsynt på blottad basrik sand i torra solöppna miljöer; sandig markväg 1 km S Silvåkragården (Si), banvallslänt 600 m SO Kronotorp (Hå) och f.d. grustag 600 m NNO Silvåkra kyrka (Si). Tidigare samlad vid Lund (Lu) 1859-1891, vid Hospitalsparken (Lu) ca. 1890, Højebro (Lu) 1884, vid Håstad kyrka (Hå) 1941, vid St. Råby (Rå) 1941, vid Värpinge (Lu) 1944, vid ån 500 m V Värpinge (Lu) 1944 samt jordvallen i Dalby hage (Da) 1944.

Pottia truncata -- åkertuss

(= *Tortula truncata*)

33+12+5. Allmän på blottad matjord eller sand i friska, näringsrika, måttligt basrika, solöppna miljöer; stubb- och trädesåkrar, kulturgräsmark, och trädgårdsmiljöer. pH 5,5-7,1 (11). Karta 116.

Preissia quadrata -- kalklungmossa

0+0+2. Endast samlad i Sularpskärret (Ha) och Stångby mosse (St) 1942. En exklusiv kalkkärsart.

Pterygoneuron ovatum -- stjärtmossa

0+0+3. Endast samlad på obestämd lokal i Lund (Lu) 1806-1882, på vägbank vid Trollebergsvägen (Lu) 1889 och vid ån 500 m V Värpinge (Lu) 1944. Brukar växa på blottad basrik mineraljord i skärningar.

Ptilidium ciliare -- stor fransmossa

8+6+1. Tämmligen sällsynt på gneisklippor, gråsten och någon gång murken ved i torra - friska, mycket bas- och näringsfattiga, halvöppna miljöer; hållmarker, barrskogslåntor och ljunghed. pH 3,8-4,2 (5). Karta 117.

Ptilidium pulcherrimum -- tät fransmossa

11+1+1. Mindre allmän på gamla björkar i fuktiga - blöta, mycket bas- och näringsfattiga, skyddade och m. e. m. skuggiga miljöer, fuktig hedlövs- och fuktig sumpskog och barrskogslåntor. pH 3,7-4,3 (5). Karta 118.

Ptilium crista-castrensis -- kammossa

3+0+1. Mycket sällsynt på jord i friska, bas- och näringsfattiga, halvöppna miljöer; glänta i kulturgranskog 1 km VSV Åkestorp (Da), betad ekhage 1 km ONO Mossen (Ve) samt nordvärd sandbrant mot Vombsjön 800 m ONO Vombs kyrka (Vo). Tidigare samlad i tallplantering nära Lyngby slätter (Ge) 1937.

Pylaisia polyantha -- aspmossa

0+7+4. Epifyt på lövträd och murken ved. Frekvens ökand då arten ej påträffats med kapslar. Som steril ytterst svår att säkert skilja från den allestädes närvarande *Hypnum cupresiforme*. På sju lokaler har dock sterila former som förmodas vara denna påträffats.

Racomitrium aciculare -- bäckraggmossa

3+5+0. Sällsynt på gråsten i fuktiga - blöta, skuggiga miljöer; i oreglerade skogsbäckar och fuktig lövskog. Karta 119.

Racomitrium affine s. lat. --

liten bergraggmossa

0+1+0. Mycket sällsynt. Endast på gneisklippor i nordvärd bergsbrant 400 m NO Kvarnbrodda (Ve).

Racomitrium aquaticum --

sipperraggmossa

1+2+0. Mycket sällsynt på något fuktiga gnejshällar i bas- och näringsfattiga, halvöppna miljöer. 1,3 km V Margareterorp (Ge), 100 m O Romeleklint (Ve) och 200 m NO Kvarnbrodda (Ve).

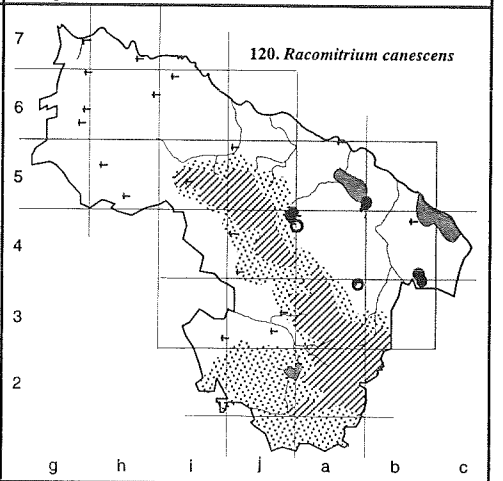
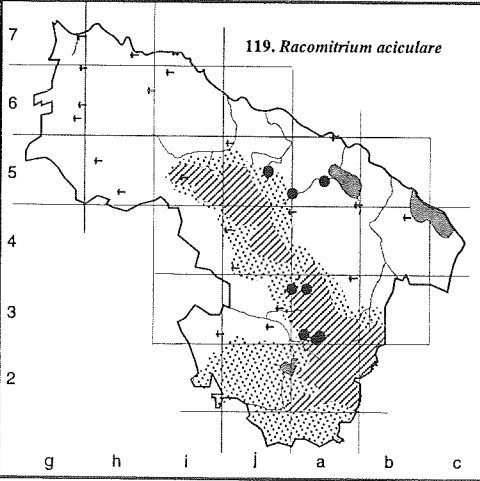
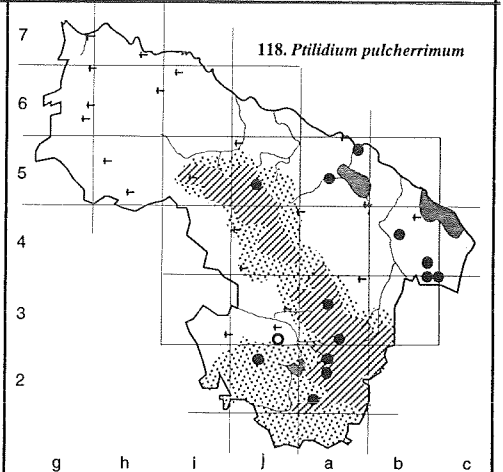
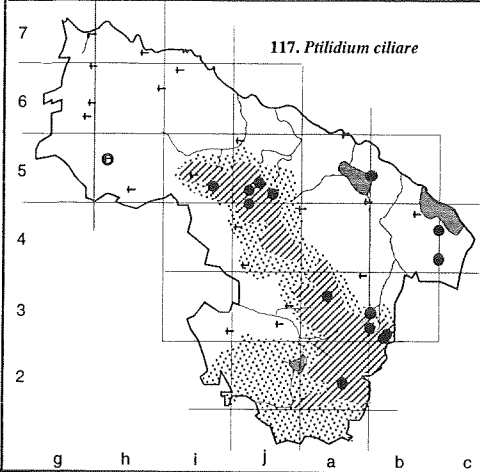
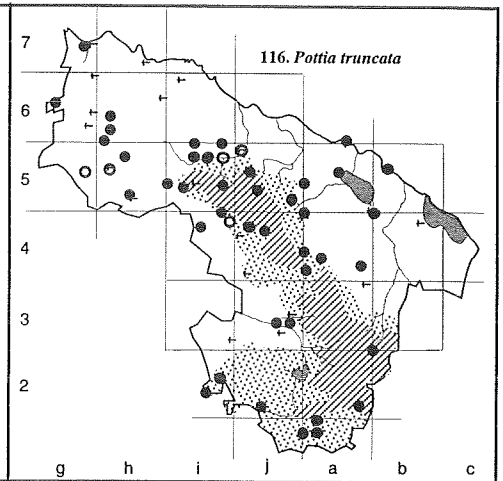
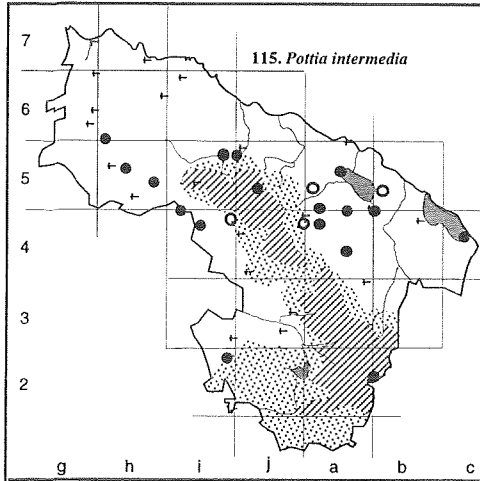
Racomitrium canescens s. str. --

sandraggmossa

1+4+3. Sällsynt på sand och grus i torra, näringsfattiga men basrika, solöppna miljöer, gamla grustag, sandstätt, stäppartade torrängar. Karta 120.

Racomitrium elongatum -- spärraggmossa

0+4+1. Mycket sällsynt på sand eller hållmarker i torra, närings- och basfattiga, solöppna miljöer; hedartad betesmark vid Tygelsjö (Ha), betad hedmark 200 m VSV Hardeberga kyrka (Ha), stenmur i ryn 300 m O Skryllegården (Ha) samt sandtall-skogsbryn 300 m SO Skoghem (Vo). Tidigare samlad 1,5 km S Hällestad kyrka (Hå) 1913.

Racomitrium ericoides --
fjäderraggmossa

0+0+7?. Sju kollektorer ligger i LD under detta namn men då arten nyligen blivit omvärderad får bestämningarna tillsvidare anses osäkra.

Racomitrium fasciculare --
gulgrön raggmossa

1+0+0. Mycket sällsynt. Endast på gråsten i åkerren 800m ONO Hardeberga säteri (Ha).

Racomitrium heterostichum s. lat. --
bergmossa

28+18+2. Allmän på gråsten i torra - friska, bas- och näringsfattiga, öppna - halvöppna miljöer, hedskogsbryn, naturbetesmarker, hållmarker, lövsnrar och öppen hedslövskog. pH 4,1-5,3 (14). Karta 121.

Racomitrium lanuginosum --
grå raggmossa

1+1+0. Mycket sällsynt; på gnejshäll i öppen hållmark 200m O Romeleklint (Ve) samt ytterst sparsamt på gråsten i igenbuskat grustag N vägen 1,7km V Klostersågen (Vo). En extremt kalkskyende art som är mycket vanlig redan i Mellanskåne.

Radula complanata s. str. -- **samboradula**

1+11+4. Sällsynt på ädellövsträd, framförallt ask, samt på grönsten, i fuktiga - blöta, något näringsrika, skuggiga - halvöppna miljöer; rik sumpskog och bäckraviner men även i mer kulturpåverkade miljöer. pH 5,9-7,1 (7). Karta 122

Radula lindenbergiana -- **bäckradula**

0+5+0. Sällsynt på överspolade stenar i oreglerade skogsbäckar. 200m O Svartsborg (Ge), 900m NNO Vättekilla (Ge), flerstädes längs bäcken 400m SSO Järnhatten (Ge) samt 500m OSO Rögla kloster (Ha).

Reboulia hemisphaerica --
glanslungmossa

0+0+1. Endast samlad i Stångby mosse (St), utan årtalsuppgift.

Rhodobryum roseum -- **rosmossa**

9+4+4. Tämligen sällsynt på mineraljord i friska, måttligt bas- och näringsrika, halvöppna miljöer, medelrika skogsgläntor och lövskogar, snårig naturbetesmark och lövsnrar. pH 4,1-5,9 (9). Karta 123.

Rhynchostegium confertum --
broddnäbbmossa

0+0+2. Endast samlad i Lunds stadspark (Lu) 1936 samt på muren runt Dalby hage (Da) 1944.

Rhynchostegium megapolitanum --
sandnäbbmossa

0+1+2. Mycket sällsynt. Endast på sand i gles

sandtallskog 1,4km OSO Skoghem (Vo). Tidigare samlad i tallplantering strax O S. Sandby by (Sa) 1933 samt vid pkt 30 [= 500m NO kyrkan i Silvåkra] (Si) 1944.

Rhynchostegium murale --
stennäbbmossa

0+1+2. Mycket sällsynt. Endast i Fågelsångsdalen (Sa, L. Hedenäs). Tidigare samlad vid Klosterkyrkan m. fl. ställen i Lund (Lu) 1844-1879 samt i gamla botaniska trädgården [= nu universitetsplatsen] (Lu) 1871-1874. Brukar växa på gamla murbruksmurar.

Rhynchostegium riparioides --
bäcknäbbmossa

(= *Platyhypnidium riparioides*)

4+14+6. Sällsynt på överspolade stenar i bäckar och åar med näringsrikt och mycket basrikt vatten; näringsrika skogsbäckar och eutrofa åar. pH 6,2-7,2 (8). Karta 124.

Rhytidiadelphus loreus --
västlig hakmossa

1+2+0. Mycket sällsynt på gråsten eller torv i torra - friska, basfattiga, halvöppna - skuggiga miljöer; gammal hedbokskog. 1km NO Nymölle (Ge), 400m OSO Kullaskogstorp (Ve) och 100m V Gryteskog (Hä). pH 3,8-5,6 (5).

Rhytidiadelphus squarrosus --
gråshakmossa

112+60+7. Allestädes på jord i friska - fuktiga, m. e. m. näringsrika, måttligt basrika, öppna - halvöppna miljöer; gräsmattor och kulturgräsmark, trädgårds- och parkmiljöer, kultur- och rikare naturbetesmarker, medelrika skogsbryn samt sandtallskog. pH indifferent (48) men vanligast på måttligt sura substrat.

Rhytidiadelphus triquetrus --
kranshakmossa

4+7+9. Sällsynt på mulljord och gråsten i torra - fuktiga, något bas- och näringsrika, öppna - relativt slutna miljöer; torr ängslövskog, lövsnrar samt betade fuktängar. pH 4,4-6,2 (5). Karta 125.

Riccardia chamaedryfolia --
stor flixbålmossa

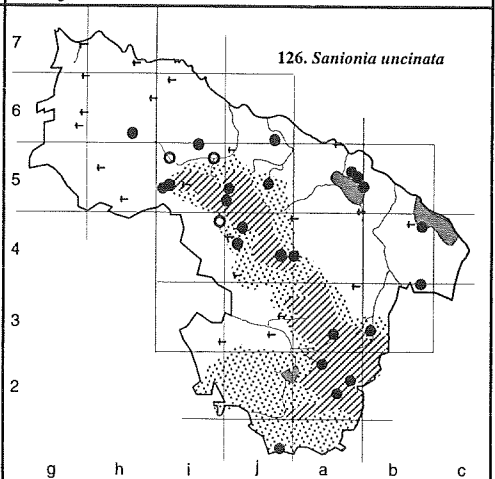
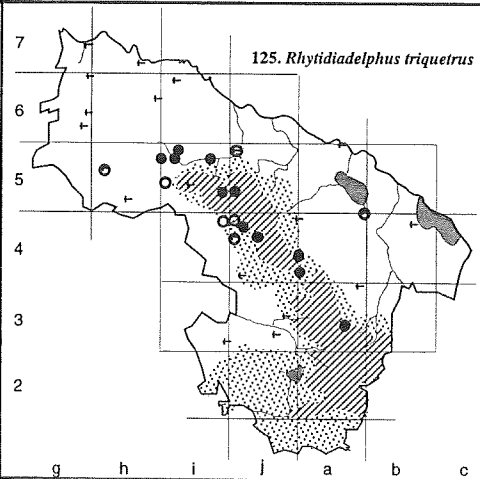
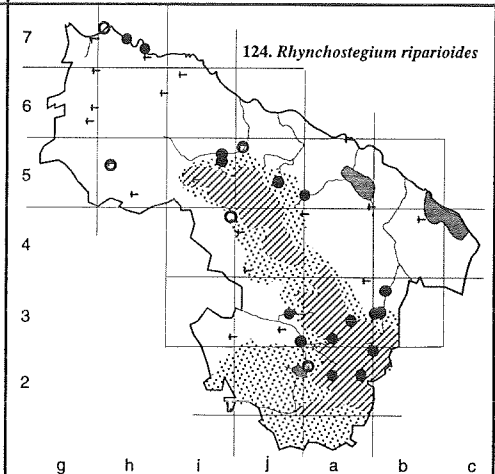
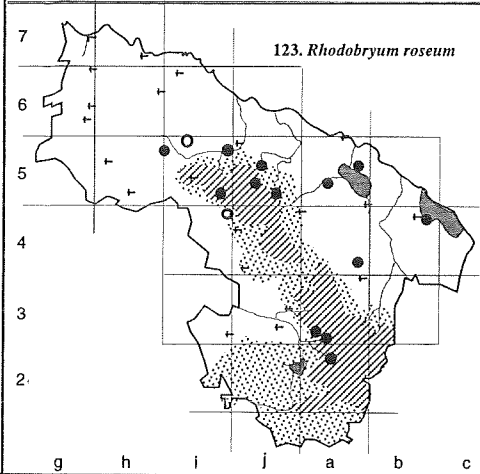
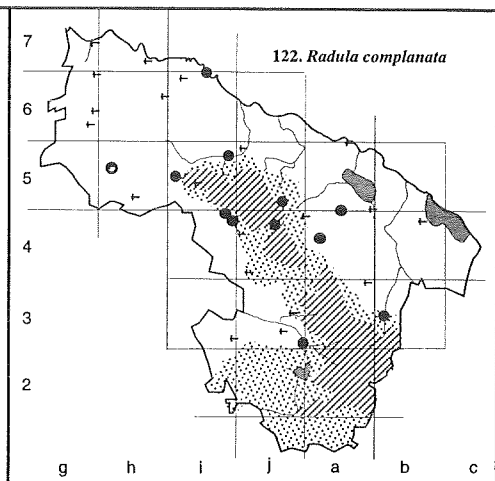
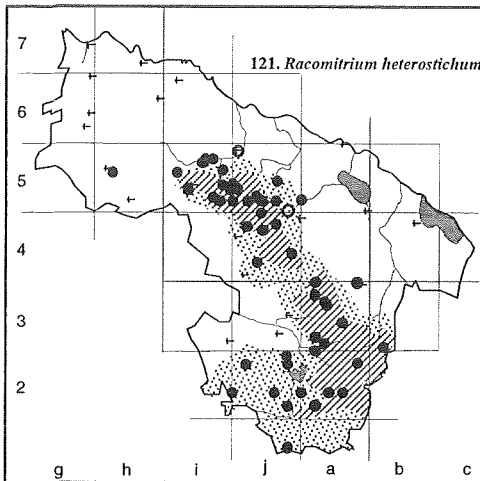
0+1+0. Mycket sällsynt. Endast på kärrtorv i ag-högstarrkärr i Skogårds ängar V Agarnehus. Tidigare samlad i Stångby mosse (St) 1942.

Riccia cavernosa -- **svampig gaffel**

0+0+2. Endast samlad vid Råbyholm (Lu) 1885 samt på fuktig sandjord vid Lund (Lu) 1904.

Riccia fluitans -- **vattengaffel**

0+3+6. Mycket sällsynt som flytande, eller på blöt lövförna, i näringsrika beskuggade dammar och kärrhål. I Botan (Lu), 400m SO Håckeberga slott (Ge) samt 700m VNV Norrevång (Si). Tidigare

samlad i Nöbbelövs mosse (Nö) ca. 1850, Dalby hage (Da) 1893, S Sandby (Sa) 1928 och Skogårds ängar (Ge) 1969.

***Riccia glauca* -- platt rosett**

0+1+0. Mycket sällsynt. Endast i åkerkant vid S: Hans backar (Lu, L. Appelgren).

***Riccia sorocarpa* -- vanlig rosettmossa**

5+0+2. Sällsynt på fuktig - blöt lera eller matjord i närings- och basrika, solöppna miljöer; stubbåkrar, särskilt något försumpade sådana. 400m VSV Gissås (Ge), 400m VSV Klagstorp (Ge), 400m O Arendala (Ha), 600m SV Almelund (Sa) samt 600m VSV Stenemaden (Hä). Tidigare samlad vid Lund (Lu) 1865 och vid Råbyholm (Lu) 1865.

***Sanionia uncinata* -- cirkelmossa**

12+11+4. Mindre allmän på grå- och grönsten, torv och grus, murken ved och trädbaser i friska - blöta, måttligt bas- och näringsrika, halvöppna miljöer; de mest skifande biotoper som sumpskog, videkärr, torr hedlövskog, vägskarningar, klippbranter, rikkärr och strandbranter. pH indifferent (8). Karta 126.

***Scapania mucronata* -- uddskapania**

3+1+0. Mycket sällsynt på fuktigt morängrus på skogsvägar och skogsvägsskarningar. 700m NNV Tegelbruket (Ge), 300m VSV Margretetorp (Ge), 400m ONO Dammkärr (Ge) samt 400m O Lövdalshus (Ge).

***Scapania nemorea* -- klippskapania**

1+2+0. Mycket sällsynt på gråstenar och klippor i fuktig hedlövskog; 500m S Järnhatten (Ge), 600m SSV Kullaklint och 400m NO Kvarnbrodda (Ve).

***Scapania undulata* -- bäckskapania**

0+2+0. Mycket sällsynt; i basrikt källkärr 300m VNV Rögle kloster (Ha) och på gråsten i bäck i granskog 800m OSO Stubbarpshus (Gö).

***Schistidium apocarpum* agg. -- strålblommossor**

32+40+7. Allmänna. Komplex av närstående och först i senaste tid utredda arter. Mogna kapslar krävs för säker bestämning och inte ens då är det alltid möjligt att namnge alla former varför det varit nödvändigt att behandla gruppen kollektivt i en del fall. De fyra följande arterna ingår.

***Schistidium apocarpum* s. str. -- strålblommossa**

11+21+?. Mindre allmän på gråsten och cement i fuktiga - blöta, närings- och basrika, öppna - skuggiga miljöer; bäckraviner och vid näringsrika skogsbackar, eutrofa stränder, renar, parkmiljöer och diverse kulturmark. pH 5,7-7,1 (21). Karta 127.

***Schistidium crassipilum* -- murblommossa**

7+11+0. Tämligen sällsynt på cement, kalksten och eternit i fuktiga, näringsrika, halvöppna miljöer; parkmiljöer och renar. pH 5,5-7,1 (7). Karta 128.

***Schistidium lancifolium* -- vridblommossa**

0+2+0. Mycket sällsynt; på gråsten i fuktig naturbetesmark 1km O Dalby vattentorn (Da) och på murad kyrkogårdsmur vid Gödelövs kyrka (Gö). Emellertid är jag inte helt säker på artbestämningen av dessa.

***Schistidium rivulare* -- bäckblommossa**

0+0+1. Endast samlad vid Krutmöllan (Ho) 1941.

***Schistidium robustum* -- hårbblommossa**

1+0+0. Mycket sällsynt. Endast på lerskiffersten i igenbuskat gammalt grustag N vägen 1,7km V Klostersågen (Vo).

***Scleropodium purum* -- pösmossa**

(= *Pseudoscleropodium purum*)
76+36+10. Mycket vanlig på torv, sand eller grus i torra - fuktiga, fattiga - näringsrika, öppna - halvöppna miljöer; öppen löv- och barrskog, bryn och snår, naturbetesmarker, hedar och kulturmark. pH indifferent (37). Karta 129.

***Scorpidium scorpioides* -- korskorpionmossa**

0+1+9. Mycket sällsynt i öppna kärr med näringsfattigt men basrikt vatten. Nu endast 1,1km SSO Ryd (Sa) men tidigare samlad på åtskilliga lokaler där den ej stått åt återfinna. Äldre uppgifter; Krankesjön (Si?) 1941, Bökebjärsmossen (Si) 1942, vid Genarps slätter (Ge) 1941, Skoggårds ängar (Ge) 1969, Hagsholm (Ge) 1941, Lyngby slätter (Ge) 1941, Stångby mosse (St) 1961, vid Revingesjön (Re) 1941 samt Tvedöra (Hä) 1941.

***Sphagnum angustifolium* -- klubbvitmossa**

0+0+1. Endast uppgiven från Skogårds ängar V Agarnehus 1969.

***Sphagnum compactum* -- tät vitmossa**

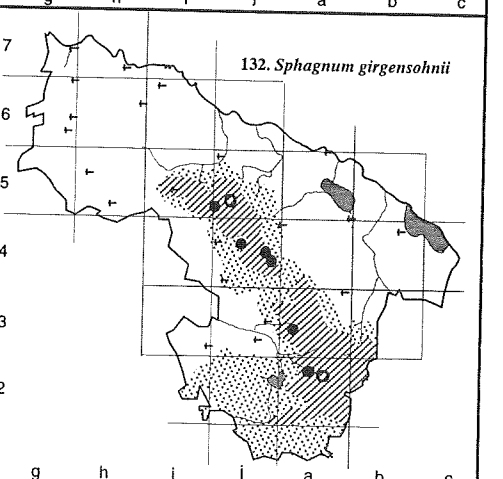
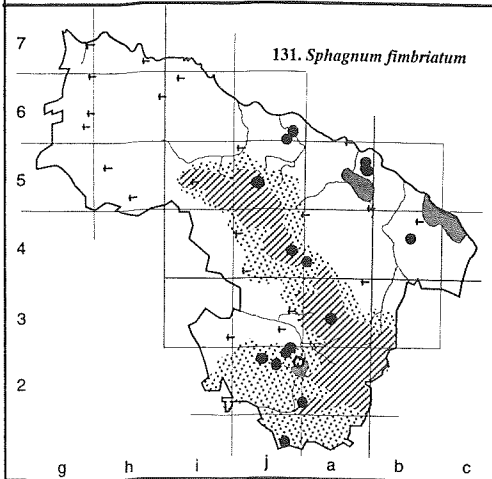
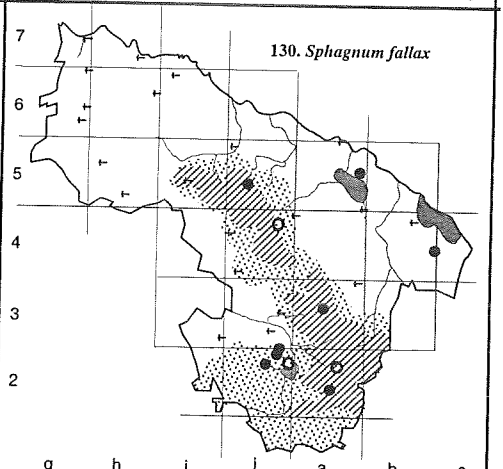
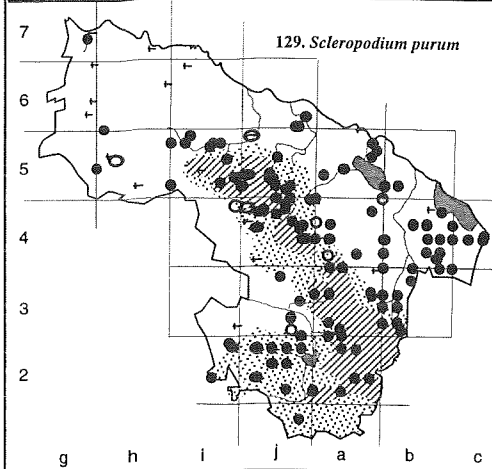
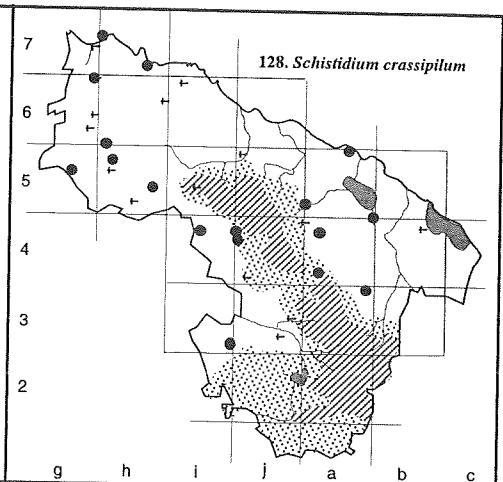
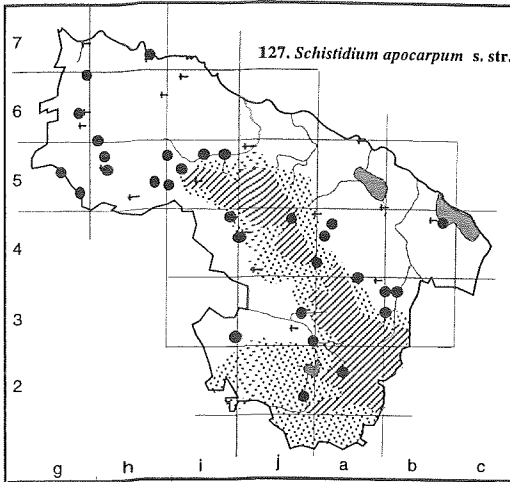
0+0+1. Endast samlad 1km O Billebjär (Ha) 1943.

***Sphagnum contortum* -- lockvitmossa**

0+0+4. Tidigare samlad i Revingesjön (Re) 1941, Bökebjärsmossen (Si) 1942, vid Hagsholm (Ge) 1941 och Skogårds ängar V Agarnehus (Ge) 1969.

***Sphagnum cuspidatum* -- flytvitmossa**

0+1+1. Mycket sällsynt, endast flytande i extremt basfattig (pH 3,5) torvgrav 1,1km V Orevad (Ge). Tidigare samlad vid pkt 58 [= 800m VNV Boreslund] (Hä) 1942.

ÄLDRE MEDLEMSBLAD

Föreningens medlemmar kan gratis erhålla de tidigare utgivna medlemsblad s
i lag. För icke medlemmar kostar de 20 kr/styck. Om man inte är medlem oc
kvar förande medlemsblad, får man dem alltså kostnadsfritt genom att bli m
föreningen! Dock debiteras portokostnad om medlemsbladen måste skickas ti

MEDLEMSKAP I LBF

Det enklaste sättet att bli medlem är att kontakta distributören, tel: 046-222 89 6
ordf. : 0418-66 28 73. De träffas oftast också på mötena. Det går även att
årsavgiften på 100 kronor till postgiro 8 35 22 - 3, Lunds Botaniska Förening. Glöm
att ange både namn och adress, samt att det gäller ett nytt medlemskap. Vi får va
några anonyma inbetalningar.

LBF är en ideell förening, med främsta syfte att sprida intresset för botanik och st
botanisk forskning. Föreningen ordnar föredrag cirka 10 gånger om året, och dessa t
av effektivt till självkostnadspris. Föreningen ordnar också exkursioner, dels en- e
tvådagsturer inom Sydsverige, dels längre resor. Flertalet av de senare har gått
Medelhavsområdet. Naturskydd, främst syftande till att skydda hotade skånska växt
ingår också i programmet. Föreningen driver genom särskilda arbetsgrupp
inventeringsprojekten Skånes Flora och Blekinge Flora. Även andra floraprojekt stöc
f.n. framför allt Smålands Flora.

